

Vol. VIII

No. 4

20th March, 1976

(Saturday)

30 Phalgun, 1897 S.E.

THE ANDHRA PRADESH Legislative Assembly Debates OFFICIAL REPORT CONTENTS

	PAGES
Oral Answers to Questions.	.. 365
Short Notice Questions and Answers.	.. 396
Matter under Rule 329 :	
re : Proposal regarding Legislation for Compulsory sterilisation	.. 401
Calling Attention to Matters of Urgent Public Importance :	
re : Extension of time for collection of various loans from the ryots to December, 1976	.. 402
Statement :	
re Intermediate and S.S.C. Examinations in March, 1976	.. 403
Papers laid on the Table :	
(1) Notifications issued containing amendments to the A. P. Motor Vehicle Rules, 1964	.. 406
(2) A.P. (Mineral Rights) Tax Rules, 1975	.. 406
(3) Annual Report of the Comptroller and Auditor General of India on A.P. State Trading Corporation.	.. 406
Annual Financial Statement (Budget) for the year 1976-77	.. 406
Voting of Demands for Grants :	
Social Welfare, Taibal Welfare, Women and Child Welfare	

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Principal Officers

Speaker: Sri R. Dasaratharama Reddy

Deputy Speaker: Sri Syed Rahmat Ali

Panel of Chairmen:

1. Smt. T. E. S. Ananda Bai
2. Sri Gamago
3. Sri Y. Venkata Rao
4. Sri N. Venkata Ratnam

Secretary: Sri G. Ramachandra Naidu

Deputy Secretaries:

1. Sri E. Sadasiva Reddy
2. Sri D. L. Narasimham

Assistant Secretaries:

1. Sri M. Ramanadha Sastry
2. Sri S. Purnananda Sastry
3. Sri K. Satyanarayana Rao
4. Sri R. N. Sarma
5. Sri K. Kutumba Rao
6. Sri Md. Ghouse Khan

Chief Reporter: Sri Habeeb Abdur Rahman

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES
OFFICIAL REPORT

Thirty sixth day of the Sixth Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Saturday, the 20th March, 1976.

The House met at Half-past Eight of the Clock
(Mr. Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

Mr. Speaker;—Question No. 526.

(Sri V. Krishnamurthy Naidu rose up in his seat to answer the question)

Sri A. Sriramulu (Eluru):—Point of order, Sir My question is addressed to the Chief Minister. I find some other Minister is trying to answer. What exactly is the matter? Let me explain my Point of Order. We want to know whether the Chief Minister has gone on some more important work? From the newspapers we read that he has accompanied one Youth Congress leader to Guntur. If accompanying a Youth Congress leader is more important than Legislature, then this Legislature rather get adjourned for a day.

Sri C.V.K. Rao:—I raise another Point of Order, Sir.

Mr. Speaker,—I must dispose off it first. As far as the point raised by Mr. Sriramulu is concerned, it is a matter which has figured even earlier. When a question is addressed to the Chief Minister and when he has accepted to answer the question, his name is printed in the order paper and therefore normally, it is the Chief Minister that has to answer. It is not his privilege to delegate it to somebody else except with the previous permission of the Speaker. These contingencies do happen and when such contingencies do happen the necessary permission has to be sought in advance. The Chief Minister has already written to me stating that in view of some tour on this date he will not be able to attend and I have granted him permission. There-

---

*An asterisk before the name indicates confirmation by the Member.

Therefore, as far as that aspect is concerned it is not a matter which can be questioned now. Whether it is more important these matters will have to be decided by the Chief Minister. You are very well aware as to how much respect the Chief Minister pays to the House. You see him here throughout and even when most of the members on the Treasury Benches are absent, you will see the Chief Minister here and trying to respond, trying to help every Minister and every Member also and trying to discharge his duties as effectively and efficiently as he can. These are no doubt matters on which Mr. Sriramulu may have a difference of opinion. I am not going into the controversy, but I am certain that the Chief Minister has absolute respect for this House and he has been trying to discharge his duties most effectively.

Sri A. Sriramulu :—Sir, I have to make a small submission. We have great regard for the Chief Minister, because, he respects this House. There is absolutely no difference of opinion on that. We also find him always sitting in the House, trying to be very responsive and co-operating with all of us in the deliberations of this House. That is admitted. We read in the newspapers to-day....

Mr. Speaker:—I am not disputing that statement.

Sri A. Sriramulu :—I am trying to make a point. Our Chief Minister accompanied one Youth Congress leader whose name I need not mention, the rising Sun of India. I cannot say it is 'Sun' or 'son'. He accompanied this Youth Congress Leader. Already two Ministers are stationed at Guntur to make reception arrangements. How far it is proper? What is the propriety of this Government in trying to use all its machinery and all its influence, all its power to honour one Youth Congress leader? Should the Chief Minister seek the permission of the Hon. Speaker to delegate his duty to another Minister only for the purpose of accompanying the Youth Congress leader? That is my anxiety. That is the anxiety of the Nation, I feel. I am sure you will also share this anxiety of mine. How undemocratic it is going to be by ignoring his duty in this House if he has to accompany one Youth Congress leader.

Sri C. V. K. Rao (Kakinada)— This House is a supreme body. This is in session. When that is the position all the Legislators are to be summoned in order to receive Sanjay Gandhi who does not possess any authority at all is a shameful thing. Not only that, I would like to know from the Government whether this Government owes allegiance to the people and whether this Government has come at the pleasure of the son of the Prime Minister of India. It is a very serious matter and as such all questions that are in the name of the Chief Minister must be postponed till he comes. That is only way in which a protest has to be recorded. There is no other way. The other way, of course, there is an extreme step, but I don't want to put the Chair in any delicate matter on a thing like this. We are

very much pained at the way in which the state of affairs of this Government are going on. They have very little respect for the people and for the House. They are more at the pleasure and sweet will of a young fellow like Sanjay Gandhi. He may be a son of the Prime Minister. That matters very little.

శ్రీ వి శ్రీకృష్ణ (మంగళగిరి):—Speaker sir. One submission. చీఫ్ మినిష్టరుగారు ఇక్కడ హౌసులో ఎలెన్టివ్ గా ఉండి ఇక్కడ సభ్యులయొక్క ప్రశ్నలకు సమాధానం చెబుతున్నారు అవసరమైనప్పుడు ఇంటర్ వీన్ అవుతున్నారు అనేది వాస్తవమే. అది మేము కూడా గమనిస్తున్నాము. కాని ఇక్కడ చున హౌసు సమావేశం అవుతున్నప్పుడు చున హౌసుకి ప్రజలలో దిగ్విజయోత్సవం ఉన్నది. ఈ సరిస్థితులలో పోలీస్ కార్స్ కూడా కొన్ని మెనేజ్మెంట్ చేయాలి. పోలీస్ కార్స్ ఉండాలి. క్రయిమ్ మినిష్టరు వచ్చినా మరొకరు వచ్చినా మనం అందరం వెళ్లవచ్చు. హౌసుని ఎడజార్స్ చేయవచ్చు. కాని ఆలలు ఏ హోదా లేనివారు ఇక్కడికి వచ్చినప్పుడు, ఇక్కడ హాజరు అయినప్పుడు,— అయిన ఆల్ ఇండియా యూత్ కాంగ్రెస్ ప్రెసిడెంట్ పెక్రటరీ యో కూడా మాకు తెలియదు. అయ్యోదో లేదో మాకు తెలియదు. దానికోసం ఇక్కడ ఎం ఎల్. ఏం ఇప్పుడు మినిష్టర్లు అక్కడ మకాము పెట్టడం చీఫ్ మినిష్టరు ఇక్కడ హౌసు వదిలి పెట్టి అక్కడికి వెళ్లడం సహజంగా— — Mr. Speaker :— No, is it a speech or a Point of Order ?

Sri V. Srikrishna :— I am not raising point of orders sir, one submission— చున హౌసును గురించి మేము గమనించవలసిన విషయం చెబుతున్నాను.

Mr. Speaker :— You will have an occasion to make all these allegations in the presence of the Chief Minister who will be in a position to answer.

Sri P. Ranga Reddy :— You allow a discussion on this point... You should stop, otherwise we are at a disadvantage.

Mr. Speaker :— I am not allowing any discussion. The Point of Order that has been raised, has been overruled.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— కచ్చిడర్ చేయవలసిన విషయం చెబుతున్నాను. హౌసు యొక్క దిగ్విజయోత్సవం అవుతుంది కాబట్టి సీరియస్ కచ్చిడరేషన్ చెబుతున్నాను.

Sri A. Sriramulu :— Speaker's permission has been obtained by the Chief Minister. It is all right and as such my Point of Order may not stand. We are only making an appeal to the Hon'ble Speaker not to grant permission on such frivolous and flimsy grounds, in order to keep up the dignity of the House. This is my appeal, because, this country will be landing into a great mess.

Mr. Speaker :— This is a matter of opinion.

శ్రీ వంకా నత్యనారాయణ :— అధ్యక్ష, తమరు ఇచ్చిన ఒపీనియన్ మీద, మీరు డిజేటు ఎలా చేస్తే, మేము చాల ఇరుగుపొరుగు పొజిషన్ లో ఉన్నాము, అందుచేత అలా ఎలా చేయడానికి వీలులేదని మన ఆర్థిక శాఖామాత్యులు రంగారెడ్డి గారు ఒక సూచన చేశారు. ఆ సూచన మధ్య రూల్స్ కి ప్రొపీజిటి కి భిన్నం. ఎందుచేతనంటే

Mr. Speaker :— Are you raising any Point or Order or trying to make a speech.

Sri Vanka Satyanarayana (Penugonda) :— Point of Order sir ఇప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు ఉండగా ఈ పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ నేను రై యి చేయడము, ఆయన సమాధానం చెప్పడం తరువాత మేము సేటిస్ ఫై అవడమా, లేకపోతే కాకపోవడమా, అది వేరే విషయము. ముఖ్యమంత్రిగారు అన్నర్ చేసారు, వారు లేనప్పుడు అనడం బాగాలేదు అన్నారు. అది బాగానే ఉంది. మీరు చెప్పిన తరువాత రంగారెడ్డిగారు లేచి అనలు ఇది ఎలా చేయవద్దు అనడంలో—మరి తమకు డిస్టేషన్ ఇవ్వడానికి వీలులేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ఆయన ఎలా చేయవద్దని అనలేదు. చేస్తే మళ్లీ రావలసి ఉంటుంది, మీరు ఎలా చేస్తున్నారా అని అడిగినారు. అంతే.

8-40 a.m.

శ్రీ వంకా నత్యనారాయణ :— జాయింటు రెస్పాన్సిబిలిటీ అయినప్పుడు రంగారెడ్డిగారు ఇక్కడ రిస్ యి చెప్పవచ్చు. On behalf of the Chief Minister and also on behalf of Cabinet.

శ్రీ జె. చొక్కారావు :— గౌరవనీయులు శ్రీరాములు గారు మీరు యిచ్చిన అనుమతిని ఇక్కడ ఛారంజి చేయడము వరకే కాదు, ఇక్కడ అనందర్థముగా మాట్లాడే ముచ్చట్లు ఏవైతే వున్నవో అవి బాగాలేదు. అక్కడికు వచ్చేవారు ప్రైమ్ మినిస్టర్ కొడుకా ఎవరా.... గుంటూరులో జరుగుతున్న విషయమును అర్థము చేసుకొనకుండా...

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— గుంటూరులో జరుగుతున్న విషయాలు డిస్కషన్ చేద్దామా?

శ్రీ ఎ. శ్రీరాములు :— అనందర్థమనేది మంత్రిగారు విక్ డ్రా చేయాలి.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— గుంటూరులో ఏమి జరుగుతున్నదో డిస్కస్ చేద్దామా ఇక్కడ హౌస్ సమావేశమవుతుండగా, డీనివి లెక్క చేయకుండా అనందర్థము అంటే ఎట్లా? గుంటూరులో ఏమి జరుగుతున్నదో అంటే ఎట్లా?

Mr. Speaker :— I have allowed you to say what you wanted to express, but that does not mean that you can go on.

శ్రీ సి. శ్రీకృష్ణ :— ఇది అత్యాధిమానానికి సంబంధించిన విషయము. మన డిస్కషన్ కి సంబంధించిన విషయము ఇది.

226—Declaration of Sri. Tipirabeb of Anantapur Under M.I.S.A.

*6269 Q.— Sri A. Sreeramanlu :— Will the Chief Minister be pleased to state.

(a) whether one Sri Topisaheb of Anantapur alleged to be Matka King was detained under MISA on 7th October, 1974.

(b) whether he has subsequently been released and

(c) if so, when and on what grounds.

The Minister for Medium Irrigation (Sri V. Krishnamurthy Naidu) (On behalf of the Chief Minister):— Answer cannot be furnished as it will not be in public interest.

Sri A. Sriramulu :—Sir, I want to know what is public interest? This is a very serious question. This is a Matka King. This Topi Saheb of Anantapur district is the Matka King, an uncrowned Matka King who has almost the patronage of the entire machinery of our Government. This Matka King was arrested and later released and the Minister was telling that it should not be disclosed in the public interest. I don't know how this question was admitted and how the Speaker asked the Chief Minister to answer this question.

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తి నాయుడు :—ముఖ్యమంత్రి గారు అప్రూవ్ చేసినదే నేను చెబుతున్నాను. మీసా క్రింద జరిగిన విషయము కాబట్టి డిస్క్లోజ్ చేయ కూడననే నిర్ణయము మీద చెబుతున్నాను. ముఖ్యమంత్రి గారు అప్రూవ్ చేసిన దాన్ని బట్టి నేను చెబుతున్నాను.

Sri C. V. K. Rao :—On a Point of order, Sir. Whether that question has been admitted by the hon. Speaker. When it has been put on the agenda paper, whether a Minister could say that he is not going to answer it, because it is a matter which will not be in public interest. When a question is admitted meant, it is a fact that it is in public interest that an answer should be given. That an answer will not be given, is a defiance of this House and has to be dealt as contempt of the House. That is my point of order.

Mr. Speaker :—It has been said very often that Ministers can decline to give an answer and as far as the Chair is concerned, the Chair cannot interfere in the matter. It is for the House to deal with Government or the Treasury Benches as they suitably can.

Sri C. V. K. Rao :—One elucidation, Sir. It means that the Speaker has brought a matter which is against the public interest. It is an aspersion on the Chair itself.

Sri A. Sriramulu :—Let me put my supplementary. This is an event of 1974, prior to declaration of emergency when everything was normal and the Minister is declining to give answer to this question. He says it is not going to be in the public interest. I want to know what exactly is the public interest involved if this question should be answered. How Public interest is going to be affected? Is there going

to be a crisis in the State ? Is there going to be a disturbance of the public order? Is there going to be any upheaval in the State if this information is given? What exactly is nature of the public interest that is sought to be protected by withholding the answer to this question. Whether the Government felt that it cannot be disclosed after emergency is proclaimed?

శ్రీ పి. కృష్ణ :—వీరిని అరెస్టు చేసినపుడు వీరు మట్కాకింగ్ అనే విషయాన్ని ప్రభుత్వము అంగీకరిస్తున్నదా ? బ్రాకెట్ ఆడేవారిలో చాలా అనుభవశాలి, చెయ్యితిరిగిన మనిషి, ప్రభుత్వాన్ని కూడా మెలితిప్ప గలిగే మనిషి.

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తి నాయుడు :—మీసా విషయము కాబట్టి ఎలాంటి సప్లీ మొంటరీస్ అనస్వర్ చేయకూడదని నిర్ణయాన్ని తీసుకొన్నాము.

Sri A. Sriramulu :—Let me ask for some information, Sir.

Mr. Speaker :—When the Government declined it is not for me to interfere.

Sri A. Sriramulu :—Then we have to put a motion for contempt.

Mr. Speaker :—Oh Yes. Welcome. You can do anything you like.

re : Question No. 527 : (7304) :

Sri V. Krishnamurthy Naidu :—Here I am to state that question No. 7304 could not be finalised as further report has to be obtained from the Inspector General of Police. I am therefore to request that the date i.e. 20-3-76 for which it is posted for oral answer may kindly be postponed as the necessary information has not yet furnished. After getting the information we will give the answer.

Mr. Speaker :—This question was given long back.

Sri V. Krishnamurthy Naidu :—Even then we have been pursuing.

Mr. Speaker :—That is not satisfactory.

Sri V. Krishnamurthy Naidu :—Complete answer has not yet come, Sir.

Mr. Speaker :—The question is, under the Rules the Government is supposed to get an answer within 25 days after the question has been sent to the department and if the department don't get the answer it is the responsibility of the Minister to reply satisfactorily to the House. As a matter of fact some of the questions for which answers are not received even after six months are being posted. This is

proper state of affairs. Therefore, I request the Hon. Ministers to pull up their Secretaries and see that questions received within the time that has been prescribed by the Rules, which have been recently accepted by the House.

Sri A. Sriramulu : This is the way in which the Hon. Minister^s have been treating the House.

Mr. Speaker : —I have said so.

Sri A. Sriramulu :—You have said it in a polished language.

Mr. Speaker : —I don't think you can say more.

Sri A. Sriramulu : You have said it in a most polished and sophisticated manner. Unfortunately that language is not being understood by our Minister^s. Kindly use a language which can be understood by our Hon. Ministers.

శ్రీ పి. రంగారెడ్డి :—బాగా అర్థమవుతుంది, గౌరవ సభ్యులకు కావలసిన సమాచారము యిచ్చడానికి మీరు చెప్పేది పరిపావహించి పాటిస్తాము.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—జాప్యము జరుగుతోంది.

శ్రీ పి. రంగారెడ్డి :—మీరు చెప్పినది పాటిస్తాము.

Mr. Speaker :—I am compelled to post questions without receiving answers. I am also supposed to know the answer if it comes before the House.

Sri A. Sriramulu :—Atleast there is not even a word of regret from the Ministers. It means, they feel they are autocratic. They must apologise to the Speaker and to the House.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—మీరు రిలవెంట్ పాయింట్లు చెప్పారు. కొత్త రూల్స్ వచ్చేవాలు కాబట్టి వాటిని చదువుకోని అవ్వర్ చేయడానికి కయోలు కవాచం చెప్పండి.

Running of Chitfunds by Co-operative Banks

528—

* 6207-(N) Q.—Sri D. Venkatesam (Kuppam):—Will the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether it is not a fact that the Co-operative Banks which are running Chits were asked to deposit 50% of the Chit fund ;

(b) if so, from whose should these banks get the amounts and with whom they have to deposit;

(c) whether it is not also a fact that the Banks are being audited by the Government ;

(d) whether it is not also a fact that the above policy is quite contradictory to the object of Co-operative scheme ; and

(c) whether the Government will reconsider the position of the banks and exempt the Co-operative Banks from the Chit Fund Act and permit to run the Chits ?

Sri V. Krishnamurthy Naidu :—(a) Under Section 12(1) of the Andhra Pradesh Chit Fund Act, 1971 one of the alternative that should be adopted by any one who undertakes to run a chit is that an amount not less than half the chit amount should be deposited.

(b) The source of funds for offering such security by Co-operative Banks has to be found by the Banks themselves. The amount may be deposited in any approved Banks as a fixed deposit.

(c) Yes, Sir.

(d) No Sir. The Chit Fund Act is entirely a different enactment without any connection with the Co-operative Societies Act. It is not incumbent on the part of any Co-operative Banks to undertake Chit business.

(e) The matter is under consideration of the Government.

8-50 a.m.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—చిట్ ఫండ్ అక్టు వచ్చిన తరువాత కోఆపరేటివ్ బ్యాంక్ 50 పర్సంటు డిపాజిట్ చేయాలన్నారు. కోఆపరేటివ్ ఇన్ స్టిట్యూషన్స్ ని డెవలప్ చేయాలనే ఉద్దేశ్యముతో ఇలాంటి బ్యాంక్స్ ని ఎగ్జిమెంట్ చేస్తామని హామీ యిచ్చారు. కొంత మందిని ప్రాసిక్యూట్ చేయడం జరిగింది. ఇప్పుడు గవర్నమెంటు కన్విడరేషనులో ఉందన్నారు. ఎప్పుడు ఫైనల్ లైజ్ చేస్తారు? ఎంతకాలము పడుతుంది ?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తి నాయుడు :—వారు యిచ్చినది ఎగ్జిమిన్ చేసి రిజిస్ట్రార్ దగ్గర నుంచి రిపోర్ట్ వచ్చింది. యాక్టివ్ కన్విడరేషనులో ఉంది.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—చిట్ ఫండ్ క్రెడిట్ కలగ చేసే ఇన్ స్టిట్యూషన్స్ కోఆపరేటివ్ బ్యాంక్స్ కి కలగ చేసే సంస్థలు. కోఆపరేటివ్ బ్యాంక్స్ ని చిట్ ఫండ్ వల్లోకి ఎందుకు లింక్ అవ్ చేయడము? కోఆపరేటివ్ బ్యాంక్స్ చిట్ ఫండ్ మేనేజిమెంట్ చేయకూడదు అనే నిషేధాన్ని ఎందుకు పెట్టకూడదు ?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తి నాయుడు :—కోఆపరేటివ్ బ్యాంక్స్ చిట్ ఫండ్స్ కి లింక్ చేయాలనే ఆర్డరు లేదు. ఆ బ్యాంక్స్ చేయడానికి వీలు లేదనే ఆర్డరు లేదు.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :—కోఆపరేటివ్ బ్యాంక్స్ పర్సన్ లేరు, వాటి డ్యూటీస్ లేరు. చిట్ ఫండ్ కంపనీస్ డ్యూటీస్ లేరు. పర్సన్ లేరు. చిట్ ఫండ్స్ గురించి, అందులో జరుగుతున్న మోసాల గురించి అనేకసార్లు ఎంప్లీలో చర్చలు వచ్చింది. కోఆపరేటివ్ బ్యాంక్స్ లోని ఫండ్స్ చిట్ ఫండ్ కు డెవలప్ చేస్తుంటే ఎందుకు వారుకున్నారు, ఎందుకు నిషేధించలేదు? అలాంటి డైరెక్ట్ వారికి ఇవ్వనప్పుడు వారు ఎందుకు చేస్తున్నారు, చేస్తుంటే ఎందుకు యాక్షన్ తీసుకోలేదు?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు :—కొన్ని బ్యాంకులు చేస్తున్నాయి కాబట్టి As per rule there is no bar for Cooperative banks and they are doing it. మిస్ ఎప్రోప్రియేషన్ చేయడం కాని నష్టం కలుగుతున్నదని కాని ప్రభుత్వ దృష్టికి రావడంలేదు.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—కోపరేటివ్ బ్యాంకు ప్రతి వ వత్సరం అడిట్ జరుగుతుంది. అలాంటి బ్యాంక్స్ చిట్స్ నడిపినా 50 పర్సెంట్ అవ్ ది చిట్ ఎమౌంట్ వేరే బ్యాంకులో డిపాజిట్ చేయాలన్నారు ఆ రెండు పబ్లిక్ ఫండ్ which is being audited every year they may be permitted to run the chit exempting them from the Chit Fund Act.

Mr. Speaker :—The matter is already answered in (B) The matter is under consideration of the Government. You are giving a reason for it.

Complaints from the Ryots on the Supply of Water through the High-Level Canal of Tungabhadra Project.

529—

*7188 Q.—Sri M. Nagi Reddy (Gurajala):—Will the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether there are any complain's from the ryots on the supply of water through the high-level canal for Tungabhadra Project;

(b) if so, the action taken for full supply of water; and

(c) whether the Government have ordered to do a joint gauging of water ?

Sri V. Krishnamurthy Naidu :—(a) Yes Sir. There were some complaints.

(b) Owing to the swelling nature of black cotton soils the lining of the canal was badly affected at many places and repairs were carried out to reduce transmission losses with the result that the canal was able to carry 3,200 cusecs in 1975. The Tungabhadra Board has approved a phased scheme for repairs to make the canal have a Head discharge of 4,000 cusecs and meet the full requirements of the both the States of Andhra Pradesh and Karnataka.

(c) Joint gaugings were ordered as per deliberations in the periodic meetings of Tungabhadra Board.

శ్రీ యం. వాగిరెడ్డి :— లీకేజ్ వల్ల కాలువ బాగా లేకపోవడం వల్ల నీరు అందడం లేదని మంత్రిగారు చెప్పారు. ఇందువల్ల ఎన్ని ఎకరాలకు నష్టం కలిగింది? ఈ వస్త్రానికి ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్య ఏమిటి? మన వాటా మనకు వచ్చేట్లుగా నేరుకానికి ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలేమిటి?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు :— గత సంవత్సరం నష్టం లేదు, వీరు నష్టం బాగానే వుంది. వర్షాలు బాగా వుండటం వల్ల నష్టం జరగలేదు. తరువాత రిజర్వాయర్ డిపీడ్ కావడం వల్ల వాటర్ పూర్తిగా నిండక పదిరోజులు ఆలస్యం అయింది. ఇప్పుడు ఏమీ ఇబ్బంది లేదు. రీసెంట్ గా గోదావరి వాటర్ డిస్ పూజ్ పెట్రోల్ షెంట్ కు కర్నాటక ముఖ్యమంత్రిగారు వచ్చినప్పుడు మన ముఖ్యమంత్రిగారు అడిగారు. కెనాల్ ను అభివృద్ధి చేయటానికి, ఎవరి షేర్ వారికి వచ్చేట్లు చూడటానికి We will have a meeting. This will happen within few days.

శ్రీ ఎ. వెంకటరెడ్డి :—తుంగభద్ర నీటి విషయంలో బలం వున్నవారు ఎక్కువ నీరు తీసుకుంటున్నారు. పెయిలెండ్ వారికి నీరు రావడం లేదు. వారికి న్యాయం జరగడం లేదు. ప్రభుత్వం గట్టి చర్యలు తీసుకుని 'పెయిలెండ్' వారికి ఎక్కువ నీరు వచ్చేట్లు చూస్తారా ?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు :— మనకు రావలసింది 2400 క్యూసెక్కుల నీరు. అది సిల్ట్ వల్ల, సీసేజ్ వల్ల? ఇంతకుముందు చెప్పిన కారణాల వల్ల మన వాటా మనకు రావడం లేదు. అది రావటానికి what action has to be taken. we are thinking of it. The meeting will be held within few days. Then we will take action on this.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— వెల్లింగ్ నేవర్ ఆఫ్ బ్లాక్ సారికాటన్ సాయిల్, లైనింగ్ ఆఫ్ ది కెనాల్ పాడవటం వీటివల్ల నీరు రావడం లేదు. ఆ సంగతి మన ఇంజనీర్స్ కు తెలియదా? మైసూరు బోర్డు దాటిన తరువాత మన భాగంలో ఎందుకు కాలేదు? రిస్టర్స్ కు ఎంత ఎస్టిమేషన్ వేశారు, అది గ వ ర్న్ మెంట్ అంగీకరించిందా ?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు :— అది బోర్డు డీర్ చేస్తుంది. We will take up all these things. ఎస్టిమేషన్స్ కు సంబంధించి అది జాయింట్ రెస్పాన్సిబిలిటీ. దాని మీద మీటింగ్ జరిపి బెనిఫిట్ మీద షేర్ తీసుకోవాలని ఆలోచిస్తున్నాము. ఇంతకు ముందు బోర్డు తీసుకున్నది. అది సరిగా చూడటం లేదు. ఆలస్యం అయినది. ముఖ్య మంత్రులు, మంత్రుల రెవేర్ లో మీటింగ్ పెట్టుకొని నిర్ణయం తీసుకుంటాము. We will take up all these things. లైనింగ్ కు సంబంధించి ఆ డిటైల్స్ నా దగ్గర లేవు. పరిశీలిస్తాము.

శ్రీ బి. బసప్ప (ఉరవకొండ) :— హై రెవెర్ కెనాల్ డిసెంబర్ చివరకే క్లోజ్ చేస్తున్నారు. అందు వల్ల ఉరవకొండ రైతులు ఇబ్బంది పడుతున్నారు. ప్రతి సంవత్సరం పదిహేను రోజులు ఆలస్యంగా వస్తున్నది కనుక జనవరి 31 వరకూ అయినా నీరు అందిస్తే పంటలు పండించుకోటానికి వీలు వుంటుంది కనుక అలాంటి సదుపాయం కలుగ చేస్తారా ?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు :— డిసెంబర్ 31కి క్లోజ్ చేయాలనుకున్నా జనవరి 15 వరకూ ఎక్స్ టెండ్ చేస్తున్నాము. సిల్ట్ ఎక్కువ కావడం వల్ల కూడా ఇబ్బంది కలుగు తున్నది. ఎలా ఈ ఇబ్బంది తప్పుకోవాలనేది పరిశీలిస్తున్నాము.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :—మనకు రావలసిన కోటా ఎందుకు రావడం లేదో చూడటానికి ఎన్టిమేట్స్ కమిటీ నభ్యులందరం ఆక్కడకు వెళ్ళాము. ఆక్కడ బోర్డువారు ఎంతో నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నారు. మనకు రావలసిన కోటా గురించి ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్న చర్యలు ఏమిటి ?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తి నాయుడు :—సభ్యులు చెప్పింది వాస్తవమే. రేపు జరగ బోయే మీటింగులో నిర్ణయం తీసుకుంటాము.

శ్రీ యం. నాగిరెడ్డి :—కుంగభద్ర, మాచిఖండ్, ఆస్పర్ సేలేరు విషయాల్లో కూడ శాసన సభ్యులు ఆక్కడకు వెళ్లి సమస్యను ఆక్కడ మేనేజిమెంటు వారు విర్లక్ష్యంగా వ్యవహరిస్తున్నారు. లక్ష్మణదాస్ కమిటీ వస్తుందని చెప్పినప్పుడు మేము ఎర్రెంట్ మెంట్స్ చేయలేమని అన్నారు. మాచిఖండ్ లో గూర్ఖా రావడానికి వీలులేదని అన్నారు. మనలను లెక్క చేయడం లేదు. వీటి గురించి ప్రభుత్వం గట్టి చర్య తీసుకుంటుందా ?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తి నాయుడు :— అధ్యక్ష. ఆక్కడ మన గెస్ట్ హౌస్ 9-00 a.m. వుంది, వారు మనకు ఎర్రెంట్ చేయవలసిన పనిలేదు, వై కుంకం గెస్ట్ హౌస్ అవి పట్ట క్లాస్ ఆయినది వుంది, ఎస్.ఇ. ఎర్రెంట్ మెంట్స్ చేయాలి.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :— వై కుంకం గాడు, వరకం, మేము వెళ్ళాం.

మిస్టరు స్పీకరు :— మీకు వరకం, మాకు వై కుంకం.

TOUR OF THE OFFICIALS OF THE WORLD BANK IN THE STATE

530—

*7365 Q.—Sarvasri M. Nagi Reddy and Vanka Satyanarayana:— Will the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether a team of high officials of the World Bank toured in our State during the month of August, 1975 ;

(b) whether they consulted the Government about the Financial Aid Programmes,

(c) if so, the project-wise amount of aid agreed to be given, and

(d) if so, when the said aid programme will be commenced ?

Sri V. Krishnaamurthy Naidu :— (a) Yes, Sir.

(b) Yes, Sir.

(c) The Andhra Pradesh State Composite Command Area Development Project is still under the appraisal of the World Bank. The duration of and quantum of aid will be finalised after the appraisal is over, and after negotiations are made with the World Bank on the basis of appraisal report.

(d) The aid programme is expected to be implemented from July, 1976 if the Aid agreement with International Development Association is finalised in the meantime.

శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి (గూడూరు):—అధ్యక్ష, వరల్డ్ బ్యాంకు లోన్స్ ఫైనలైజ్ చేయడానికి ఒక టీం నిన్ననే హైదరాబాదుకు వచ్చిన మా యధార్థమా? వారు యిక్కడ మూడు రోజులు వుండి రాష్ట్ర ప్రభుత్వముతో సంప్రదింపులు జరుపాలని వచ్చింది యధార్థమా? ఆ టీమ్ లో ఎవరెవరు వచ్చారు? చర్చ సీయంతాలు ఏవిటి? ఫైనల్ రౌండు ఆఫ్ టాక్స్ గదా యివి, ఫైనలైజ్ చేయబోతున్నారా?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు:—ఫస్ట్ పిక్ ఆఫ్ ఏప్రిల్ లో యిది ఫైనలైజ్ అవుతుంది. యివాళనో రేపో వెడుతున్నారు. 22 నాడు రావుసాహెబ్ వారు వెడుతున్నారు.

శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి:—నా ప్రశ్న అది గాదు, నిన్న హైదరాబాదుకు వరల్డ్ బ్యాంకు టీం వచ్చింది. వారికి తెలియకపోతే, హిందూ సేవరు చదివి వుంటే తెలిపేది. వారు వచ్చారని మినిస్టరుగారికి తెలియని పరిస్థితి వుంటే ఎట్లా?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు:—అఫీషియల్ లెవల్ లో వచ్చినవారు మా దగ్గరకు రారు. నిన్న వచ్చిన వారి విషయం తెలియదు యీ క్వశ్చన్ యింతకు ముందు ఆన్సరు అయింది. నిన్న వచ్చినవారి విషయం యీ క్వశ్చన్ లో లేదు. శ్రీనివాసులు రెడ్డిగారికి తెలుసు, నిన్న వచ్చినవారి విషయం చెప్పడం పాధ్యం గాదు, వచ్చినవారి పేర్లు లేవు. అఫీషియల్ లెవల్ లో డిస్కస్ చేశారు. Not at the level of Chief Minister or the Minister. Some of our officers are going to-day and to-morrow also and they will discuss the matter and get the report and discuss with Chief Minister. We hope the matter will be finalised in the first week of April.

Sri M. Nagi Reddy:—Part (C) of the question is:

If so the project-wise amount of aid agreed to be given. అనే దానికి ఎగ్రి కాకపోయి వుండవచ్చును. చర్చలో వుండవచ్చు. What are the project-wise proposals of our State Government.

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు:—కమాండు ఏరియా డెవలప్ మెంట్ క్రింద నాగార్జునసాగరు రైటు కెనాల్, లెఫ్ట్ కెనాల్, పోచంపాడు, తుంగభద్ర రివర్ కెనాల్స్, మిగతా పని పూర్తి చేయడానికి మొత్తం లోను.

శ్రీ యం. నాగిరెడ్డి:—రోడ్ డెవలప్ మెంట్ స్కీమ్ వున్నది. అయితట్లు డెవలప్ మెంట్ స్కీమ్ గురించి చెప్పాలి

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు:—అయితట్లు డెవలప్ మెంట్ మొట్ట మొత్తం మొన్న చెప్పాను రోడ్స్ అండ్ బిల్డింగ్స్ వారికి యిచ్చి యీ రబ్బు ట్రాన్స్ఫర్ చేస్తామని.

Posting of Committed Officers

531—

*7128 Q.—Sri M. Nagi Reddy :— Will the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether the Government propose to post Committed Officers to implement the Governments policies and programmes with particular reference to Land-Ceiling Act, Labour Laws, Banjar distribution, etc.; and

(b) if so, when ?

The Minister for Revenue. (Sri P. Narasa Reddy) :—

(a) In making postings the suitability of the Officer to hold the post in question is always considered and all officers are required to faithfully implement the policies and programmes of the Government and therefore to that extent are committed.

(b) Does not arise.

*శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—అద్యక్ష, ఏ కు ఆవురు చెబుతూ దానిని దృష్టిలో పెట్టుకొని చేస్తామని అంటున్నారు. ఎఫెక్టివ్ గా యింట్లో మెంటు చేయడానికి చురుకుగా వని చేసే కలెక్టర్లు కొంత మంది వుంటే యీ యింట్లో మెంటు చేపడువల్ల ఎఫెక్ట్ అయ్యే ల్యాండులార్డుస్ రిప్రజెంటేషనువల్ల ఆ కలెక్టర్లును యికర డిపార్టుమెంటుకు మార్చి నటువంటి పంతుటనలు వున్నాయి. వాటిని వుపసరికింప చేస్తారా?

*శ్రీ పి. వర్మారెడ్డి :—అద్యక్ష, కమిటెడ్ ఆఫీసర్లు మంచి వని చేసినవారిని ట్రాన్స్ఫరు చేయడం లేదు. యింకేదైనా అడ్మినిస్ట్రేటివ్ రీజను మీద ట్రాన్స్ఫరు చేస్తాం గాని అలాంటి రిప్రజెంటేషను మీద చేయము.

*శ్రీ యం. శాగిరెడ్డి :—నా ప్రశ్న ఏమంటే 20 పాయింట్లు ఎకనామిక్స్ ప్రోగ్రాంకు సంబంధించి ల్యాండు సీలింగ్, లేబరు లాస్, బంజర్ల డిస్ట్రిబ్యూషనుకు సంబంధించి కమిటెడ్ వర్కర్లును వేస్తున్నారా అంటే సూపర్వైజర్ ఎఫిషియంట్ నునువ్యూలను సేకరిస్తుంటున్నారు. ముత్రిగారు జాయరు, వారికి తెలుసు, సూపర్వైజర్, ఎఫిషియంట్లు, కమిటెడ్ యీ చూడండిగీ వున్న కేర, కమిటెడ్ వర్కర్లు అంటే 20 పాయింట్లు అమలు జరిపేటటువంటి యింటెన్సన్, మోటివ్ వున్నవారిని వేస్తున్నారా? అని, ఎఫిషియంట్ అంటే ఏవియారిటీవింటి, సర్వీసుమింటి, రికమండేషనుమింటి వేయడం అని గారు, అందుకని అలాంటివారిని వేస్తారా? వేయకపోతే యిప్పుడు ఆలోచన చేస్తారా?

*శ్రీ P. Narasa Reddy :—20 Point Economic Programme is a Government Programme. It is also a policy which has to be implemented by the Government as announced by the Prime Minister of India. Therefore it is the duty of every officer to implement that programme. If Hon. Members want to know whether any set of officers are committed to any ideology of the party or not, is a separate matter.

*శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:—అధ్యక్ష, మంత్రిగారిని పార్టీ బడియాలోకి పున్నవారిని ఎపాయింటు చేయుమని చెప్పడం లేదు, అదెందుకు ఎరైట్ అవుతుంది?

శ్రీ పి. వర్సారెడ్డి:—మీ పార్టీ ....

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:—మీ పార్టీ మా పార్టీ అని గాదు, ఆఫీసర్లుకు ప్రేమింగు యివ్వాలి. పార్టీ పాలసీ ప్రకారమే ప్రైమినిస్టరుగారి 20 పాయింట్లు ప్రోగ్రాం వచ్చింది. 20 పాయింట్లు ప్రోగ్రామకు భిన్నంగా గతములో డైరెక్షన్ వుండి నడుస్తున్న బ్యూరోక్రసీని యిప్పుడు రివర్సు డైరెక్షన్లో నడపవలసి వచ్చేవుంటే పాత డైరెక్షన్లోనే పోవడానికి చూస్తున్నారు. కృష్ణా జిల్లా కలెక్టరును యిష్టు గోదావరి జిల్లా కలెక్టరును కమిషనరు, యింఛార్జ్ ఫర్ ల్యాండు రిపార్చు, పీరందరిని ట్రాన్స్ఫరు చేస్తూ వుంటే—మీము ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ యాప్యెక్ట్తో ట్రాన్స్ఫరు చేశామని చెప్పవచ్చు—నం ఆఫ్ ది కమిటీడ్ ఆఫీసర్లు వుంటే, పున్నవారు, అలాంటివారు కొద్దిమందే అయితే—ల్యాండులాధ్యు కంప్లైంటు మీద అలాంటివారిని తీసివేసే దానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతూ వుంటే ప్రభుత్వం ఎందుకు రిసిస్టు చేయలేకపోతున్నది? అటువంటి ఆఫీసర్లును ఎందుకు మార్చారు? అలాగే ట్రేబ్యునల్ ఆఫీసర్లు స్పెక్ట్ గా వుండేవారిని తీయడానికి రిజ్రజంటేషన్లు యిస్తున్నారు, దానితో వారు మారిపోతున్నారు, అయితే భూస్వాములు ల్యాండు గురించి చెప్పకుండా యింకొక విషయం తీసుకువచ్చి మీ మనస్సుల్లో పెడు తున్నారు, దీని విషయములో ప్రభుత్వం చర్య తీసుకొని అటువంటివారిని వుంచడానికి చూస్తుందా?

Mr. Speaker :— I hope you are aware of what he has said. It is a speech almost. If that is so, I will not be able to allow you next.

Sri P. Narasa Reddy,— There are more things in abundance than dreamt of in our own philosophies. So, every person some philosophy of his own committed to certain ideology, but so far the Government officers are concerned willy nilly he is directed and he will have to implement the programme announced by the Government whether he likes it or not and whoever does not do, it will be strictly dealt with.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:— మంత్రిగారు ఒక స్టేటుమెంటు చేశారు, ప్రభుత్వ పాలసీ, యి ప్రోగ్రామను అమలు చేయడానికి కమిటీ అయి వుంది గాబట్టి యివ్వం వున్నా లేకున్నా ఆఫీసర్లు అమలు పర్చారన్నారు, ఒకటి రెండు ఎక్జాంపుల్స్ చెబుతామి. వాటిని దృష్టిలో పెట్టుకొని పరిశీలన చేయండి, కృష్ణా జిల్లా కలెక్టరు నేణుగోపాలరావు గారు, యి ప్రోగ్రాము వచ్చిన తరువాత, రాకముందు కూడా, కొన్ని డివిషన్లు తీసు కున్నారు. డివిన్ తీసుకున్నారు, కాని ఆ కలెక్టరు మారిక తరువాత వాటిని రివర్సు చేసివని కొన్ని వున్నవి. 20 పాయింట్లు ప్రోగ్రాం ప్రకారం మొట్టమొదట ఏకైక పెక్టన్నుకు లాభదాయకంగా వుండే విధంగా మొదటి కలెక్టరు తీసుకున్న డివిషన్లు తరువాత రివర్సు చేసిన ఘటనలు వున్నవా లేవా అనేది పరిశీలిస్తారా? అదేరకపోతే

ఎప్పిలెట్ ప్రొజెక్టులో రెవెన్యూవారిని గాని జ్యూడిషియల్ వారిని గాని ఎవరినైనా పెట్టవచ్చునని అవకాశం వున్నప్పటికీ, ప్రభుత్వ కంట్రాక్టు వుండి ప్రభుత్వ పాస్ పోని అమలు చేయడానికి డైరెక్టర్ యివ్వడానికి అవకాశం వున్న రెవెన్యూ అఫీసర్లను వదిలిపెట్టి ప్రభుత్వం జ్యూడిషియల్ అఫీసర్లను మాత్రమే వేయడానికి ఎందుకు పూనుతుంది : జ్యూడిషియల్ అఫీసర్లను వేయడం కమిటెడ్ అవుతుందా?

*Sri P. Narasa Reddy :—We cannot cast any aspersion on the judiciary. They will have to interpret the law as it exists. So far as the Revenue Officer who is on the appellate tribunal is concerned, steps are being taken by the Board of Revenue to see that as far as possible good, honest and reliable officers are posted. If there is any complaint as regards the non-implementation of the policies, the Government is taking action against such officers and we will assure the Hon. Members that there would be nothing left if the programme is not implemented. Secondly, certain programmes which are initiated by some officers which are said to be progressive, if any programme is retarded due to their transfers, we are taking action to see that such programmes do not go into the background. Certain complaints have been received by us and they are under the attention of the Government.

YERRAGATTU NALA PROJECT

532—

*7603 Q.—Sri K. Rangadas (Kollapur) :—Will the Minister for Medium Irrigation be pleased to state :

(a) the stage at which the Yerragattu Nala Project in Kollapur taluk of Mahabubnagar district stands for which the necessary estimate and survey report were sent to the then Chief Engineer General in 1965 ;

(b) whether there is any immediate proposal to take up the work ; and

(c) if not, the reasons therefor ?

Sri V. Krishnamurthy Naidu :—(a) The Scheme proposals have been dropped, being unremunerative.

(b) Does not arise.

(c) The scheme proved highly unremunerative and therefore dropped.

శ్రీ కె. రంగదాసు :—ద్రాఫ్ట్ చేయడానికి గల కారణమేమిటో పరిశీలించాను 9-10 a.m. వినిపించలేదు.

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తి నాయుడు :—అవ్ రెమ్యూనరేట్ అన్నాను.

శ్రీ కె. రంగదాసు :—ఇప్పుడు ఈ రెమ్యూనరేట్ విషయంలో చాలా సడలింపులు చేపాతు కదా. ఆ దృష్టితో చేసారా ? చేస్తే మళ్ళీ పునరాలోచన చేయడానికి ఎమైనా అవకాశం ఉందా ?

Sri V. Krishnamurthy Naidu :—After examining all aspects, in view of the high cost an unremunerativeness we have dropped the scheme and took up another scheme and that scheme was completed. It is not possible to take up this scheme again.

శ్రీ కె. రంగరావు :—అధ్యక్షా, ఇంకొక స్కిము తీసుకోలేదు.

Mr. Speaker :—The Minister has said he has taken the scheme and completed it also. What is your good of saying no.

శ్రీ కె. రంగరావు :—నా కాన్స్టిట్యూయన్స్కి సంబంధించి నాకు తెలుసు, అది సత్యమే.

Mr. Speaker :—I cannot give a ruling on it. What can I do? He has made a categorical statement. If it is a false statement there are other steps for you to take.

A.P. TENANCY (AMENDMENT) BILL, 1974.

533—

*7783 Q.—Sri Nissankararao Venkataratnam (Guntur-II):—Will the Minister for Revenue be pleased to state;

(a) whether the A.P. Tenancy (Amendment) Bill, 1974 was given consent by the Governor;

(b) if so, whether orders have been issued transferring all Tenancy matters from Revenue to Civil Courts; and

(c) if not, the reasons therefor?

Minister for Revenue (Sri P. Narsa Reddy) : —(a), (b) and (c): Yes, Sir. The Andhra Pradesh (Andhra Area) Tenancy (Amendment) Act, 1974 was given assent to by the President on the 21st November, 1974 and the Act was published as Act No. 39 of 1974 in the Andhra Pradesh Gazette, Part IV-B-Extraordinary No. 32 dated 27-11-1974. The consent for appointment of District Munsifs as "Special Officers" under section 2 (j) of the Act has been obtained from the High Court has not been notified as yet, as enforcement of the Amendment Act has been deferred till the Andhra Pradesh Land Reforms (Ceiling on Agricultural Holdings) Act, 1973 (Act 1 of 1973) is substantially implemented to avoid benami transactions taking place.

* శ్రీ ఎస్. వెంకటరత్నం :— ఇది డిఫర్ చేసామని అంటున్నారు. ఎప్పుడు తెనస్సి యాక్టును, లాండు సీలింగు యాక్టును ఉన్నటువంటి సంబంధం ఏమిటి?

It is a dispute between the owner and the tenant, whoever it may be.

1970 నుంచి ఇంకవరకు అట్లాగే ఉంటున్నాయి. తెనెంట్స్ చాలా సభర్ అవుతున్నారు. ఇది ఎందుకు డిఫర్ చేయవలసి వచ్చింది. What is the point behind it?

Sri P. Narasa Reddy :— We will have to determine as to whether a person who is in occupation of certain piece of land is a tenant or an owner. This is a question of determination of rights then record of right has to be prepared. All this would lead to further investigation, further probe and further determination of rights. Therefore, when we are at the implementation stage of the Land Ceiling Act. If we start simultaneous implementation of the Tenancy Act, there is likelihood that there would be some benami transactions or some evidence that may be given before various Tribunals and Officers, that may be appointed, may hamper smooth implementation of the Land Ceiling Act.

* శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— ఇప్పుడు ఈ సెనంటు అవేటకునంటి మనుష్యులు అదృశ్యం కలుపుకొంటున్నారు. లాండు లార్డు ఈ సెనన్నీ రెజిస్ట్రేషన్ క్రింద వారికి నడుపాలంటున్నామని చెప్పింది కాబట్టి వారు ఈనాడు ఈ యాక్టును కాలదన్నడానికి పూనుకొంటున్నారు. కాబట్టి ఈ భూమి మీద పనిచేసే వారికి ప్రభుత్వం ఏ రకమైన రక్షణ కలుగజేస్తుంది ?

* శ్రీ పి. నరసారెడ్డి :— 50వ చట్టం క్రింద సమగ్రమైన యాక్టు లేదని 1972లో ఒకసారి, 1974లో ఒకసారి పెన్సిడెంటుగారి ఆదేశానుసారం అమెండుమెంటు తీసుకొని వచ్చాము.

This is to give effective redressal to the tenants, and the President of India was also pleased to give some more suggestions for the amendment of the Act. A Cabinet sub-committee has been formed for this purpose, which is going into this matter. Nevertheless, we could have implemented it, but for the reason just now stated by me.

శ్రీ అనంత వెంకటరెడ్డి (అనంతపూర్) :— ఈ సెనన్నీ అమెండుమెంటు యాక్టు విషయంలో అప్పీల్స్ ఎక్కడ చేయాలని ఇబ్బంది పడుతున్నారు ఆ రెకోర్డు నవరించడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తుందా ?

శ్రీ పి. నరసారెడ్డి :— అసలు ఎన్ ఫోర్స్ మెంట్ కాలేదు. అమెండుమెంటు అప్పీల్స్ విషయం ఎక్కడ వస్తుంది ?

Sri E. Ayyapu Reddy (Panyam) :— There was certain apprehension that under the Tenancy Act, certain statutory rights were given to the tenants. Therefore, the Government was justified in its apprehension that benami tenancy will be introduced and that would defeat the Ceiling Act. But after the declarations have been filed, the declarant has to show in the Declaration itself. Therefore, if no tenants have been shown in the declaration, there is no question subsequently introducing any tenant. Therefore, this apprehension entertained earlier may not stand, after the declarations have been filed. Therefore, will the Government re-consider and bring into force the Tenancy Act immediately.

Sri P. Narasa Reddy :— When the Act is to be enforced, there is an apprehension that the existing tenants shall be there, not entitled to be evicted, that is, in perpetuity he would be allowed to be as tenant on that land. If, suppose when we are enforcing this Act, there may be clandestine understanding between the land holder and the person in possession of that land to say that this is a man who has been in possession. Therefore, the tenancy may be conferred on him in perpetuity. Therefore, the tenancy in perpetuity is more or less a transfer of ownership. But the land holder would be out of it, and the tenants will be the full owners so that tenancy is still there, inspite of the fact that declarations have been filed, I would also submit that declarations are yet to be verified and the Tribunals are yet to decide over the declarations.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :— ఆద్యక్ష, తమరు ఆ రోజున హాసులో ఉన్నారు ఈ టెనెన్సీ యాక్టులో ఉన్న పవర్ను వినియోగించుకొని లాండు రిఫారమ్స్ యాక్టుని సాచిటైజ్ చేయడానికి వీలుగా ఇందులో క్లాజులు ఉన్నాయంటే 10 నిమిషాలు హాసును వాయిదా వేసారు. అందులో ఓనరు టెనంటుకు అమ్మివేయ వచ్చు. అందుచేత అందరూ టెనంటుకు అమ్మివేసామని చెప్పి లాండు రిఫారమ్స్ యాక్టును సాచిటైజ్ చేస్తారని అనాడు ఇన్స్ట్రక్షన్లు రైజ్ అయింది. అనాడు గవర్నమెంటు వాయిదా వేసింది. అది చాలా బాగా ఉంది. అయితే అమ్మివేసినట్లుగాను, ఫలానా వారు ఇప్పుడు పొడిపనులో ఉన్నట్లుగాను డిక్లేరేషన్లు ఇచ్చారు. అది కన్ఫరం అవుతుంది. మళ్ళీ అది ఎగ్జిక్యూషన్లోకి తీసుకొని వస్తే, అందుచేత ప్రభుత్వం తీసుకున్నటువంటి చర్యకు కట్టుబడి లాండు రిఫారమ్స్ యాక్టు పూర్తి అయ్యేవరకు వాయిదా వేయడమే సబబు. అలాగ ఉండడం మంచిదని నా సలహా. కాబట్టి అలాగే ఉంటారా ?

శ్రీ పి. నరసారెడ్డి :— అందుచేత మళ్ళీ అవకతవకలు రాకుండా we are trying not to enforce it right now.

శ్రీ ఎస్. వెంకటరత్నం :— గవర్నమెంటు ఉద్దేశం చాలామందిది. అందరూ సపోర్టు చేస్తాము. ఎండోమెంట్స్ యాక్టు క్రింద తహశీల్దార్లు ఇన్వెస్టర్లు మాటల్ని చూపారు. వాటికి ఈ యాక్టు ప్రకారం వర్తించదు ఇది అనుబంధంలోకి రాలేదు. అందులో 4, 5, 50 రు. వరకు టెనంటుగా ఉన్నటువంటివారు ఇది అసరగా తీసుకొని పరిశ్రమలకు తోరబడి కంటిన్యూ అవుతున్నారు. వారిని ఎవరూ చేయడానికి వీలు లేదు. మాటల్ని పెండింగులో ఉన్నాయి. యాక్టు ప్రకారం వాటికి వర్తించదు. అంతవరకు యాక్టెన్ఫ్ చేస్తారా ?

శ్రీ పి. నరసారెడ్డి :— ఎండోమెంట్స్ లాండ్స్ గురించి కూడా ప్రెసిడెంట్ గారు ఎవెంటు ఇమ్మా పారు ప్రిసెంటిక్ డైరక్షన్లు ఇచ్చారు. రెసిడెయన్ ఆండ్ ఎండోమెంట్స్ ఇన్వెస్టిగేషన్స్ అండ్ ఎవల్యుయేషన్ టెనెన్సీలు ఉన్నారో వారి టెనెన్సీ రెగ్యులరైజ్ చేయడానికి టెనెన్సీ ట్రాక్టింగ్ క్లాజ్ పోలే బాగుంటుందని సలహా ఇచ్చారు. వీయి ఆర్ ఎఫ్ ఇట్, వీయి ఆర్ ఎగ్జిమివింగ్ దట్ మాటర్

RETRENCHMENT OF EMPLOYEES IN UPPER SILERU PROJECT

534—

*7516 Q.—Sri Nissankarao Venkataratnam:—Will the Minister for Power be pleased to state:

(a) the number of employees ordered to be retrenched by the A.P. S E. Board in Upper Sileru project; and

(b) the steps taken to absorb them in other projects?

Minister for Power(Sri G. Rajaram:—

(a) None, Sir

(b) Does not arise.

SHORTAGE OF VOLTAGE IN ELECTRIC SUB-STATION AT MALLEPALLI OF DEVARKONDA TALUQ

535—

*7727 (O) Q. —Sri B Rama Sarma (Devarkonda): —Will the Minister for Power be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Electric sub-station at Mallepalli of Devarkonda taluq, Nalgonda district is not having sufficient voltage;

(b) whether it is a fact that the power connection sanctioned to the villages in that taluq under Cluster and Haryana Schemes are not being given on the plea that there is no voltage;

(c) the number of villages for which connections have been sanctioned and not given.

(d) the time by which the power connections will be given to the above villages; and

(e) the steps proposed to be taken to raise the voltage of the Sub-station at Mallepalli?

Sri G. Rajaram :—

(a) No Sir,

(b) Under Haryana Pattern Programme only 11 KV lines are being extended to the villages and no release of power connections are envisaged under this programme. As such release of power connections in the villages taken up under Haryana Pattern does not arise. However, power connections in Haryana Pattern villages specified and financed under 6 Point Form's Funds will be released. Regarding the villages sanctioned under cluster schemes, power connections are

being released in such of the villages which are incident on Kondamallepalli Sub-Station. The release of services in other villages will be taken up after the erection of sub-station at Nampalli which is programmed under 6 point formula funds of 1975-76.

(c) 50 villages have been sanctioned under Rural Electrification Scheme and in 12 villages connections have been given and in the balance 38 villages connections are yet to be given.

(d) Before 3/76 power connection will be given to 12 villages out of 38 villages. The balance villages will be electrified after the erection of sub-station at Nampalli which is programmed under Special Central Assistance during 1975-76.

(e) After the erection of the booster in 5/75 the voltages at Mallepalli sub-station are improved and are satisfactory. The conditions will improve after erection of sub-station at Nampalli and laying of 33 KV line from Nalgonda to K. Mallepalli.

శ్రీ వి. రామారావు :— ఈ ఓల్డ్ లైన్ లేదనే కారణంతో ఈ క్లస్టర్ స్కీమ్ లో కాంక్షన్ అయిన గ్రామాలకి కాని, యీ హరియానాకు సంబంధించిన గ్రామాలకు మాకు నోల్దేజి పరిష్కారేమి లేవు కాబట్టి మేము ఇచ్చే పరిస్థితిలో లేము. అని అక్కడ ఉన్న అధికారులు చెబుతున్నారు. ఆ ఓల్డ్ లైన్ పూర్తి అయిన తర్వాతనే మేము క్రొత్త కనక్షన్స్ ఇవ్వగలుగుతామని ఆ పని ఇప్పటివరకు పూర్తి చేయకుండా ఉన్న విషయం ఏమైనా ?

9-20 a. m.

శ్రీ జి. రాజారాం :— ఇప్పటివరకే 1975. మే లో ఒక భూస్థర్ పేట్రాము. మరల యింకొక భూస్థర్ నిర్మాణం అయింది. ఇదే కారణంగా నల్గొండ నుంచి మల్లేపల్లికు లైన్ వేయడం అయింది, ఈ మూడు కారణాలవల్లనే ఓల్డ్ లైన్ బాగాలేదు. దీనివల్ల కనక్షన్స్ ఇవ్వడం లేదన్నమాట వాస్తవం కాదు.

శ్రీ కె రంగదాస్ :— అధ్యక్ష, యీ హరియానా పేట్రన్ స్కీమ్ గ్రామాలకు అంతకూ ఎలక్ట్రిఫికేషన్ కాలేదు. 1975-76 బడ్జెట్ లో ఏక్స్ పాండిట్ పార్కులా క్రింద దీని నుంచి కేటాయించబడింది. దీనిని ఈ మార్చి వరకు పూర్తి చేస్తామని యంతకు ముందు మంత్రిగారు చెప్పింది మరచిపోయారు అనుకుంటాను. ఆ దబ్బు రిలీజ్ అయిందా ? అది రిలీజ్ అయితే ఆ ఓం వాళ్లు చేయడంలేదా ?

శ్రీ జి. రాజారాం :— వారు వేసిన ప్రశ్నలో రెండు భాగాలు ఉన్నాయి. ఒకటి హరియానా పేట్రన్ తెలంగాణ ప్రాంతంలో యిచ్చిన గ్రామాలకు 31. మార్చి తర్వాత ఉన్న వరకు లైన్ తీసుకు వెళ్ళడానికి ప్రతి గ్రామానికి ఆ కార్యక్రమం అయిపోయింది. రెండవది పెన్షన్ ఎన్ టైన్స్ ఆ కార్యక్రమం యిష్టామెంట్ కింద ఉన్నాయి. ఆ దబ్బు లేవ్ అయ్యే సమయంలేదు. కాబట్టి ఆ కార్యక్రమం అయిపోయింది.

Pollution Of Water At Vizag

536—

*7195 Q.—Sri P. V. Ramana (Anakapalli) :— Will the Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(a) whether the Government ordered any survey about the pollution of water at Visakhapatnam ;

(b) if so, whether the Government received the report from the Chief Engineer Public Health ;

(c) what are the main features of the report ; and

(d) the action to be taken to prevent the pollution of water at Visakhapatnam ?

Minister for Municipal Administration (Sri Ch. Subbarayudu):—

(a) Yes, Sir.

(b) Yes, Sir.

(c) The report covers the following features on water Pollution in Visakhapatnam.

(1) Pollution due to loading and un-loading of Sulphur-phosphate and other material in the Port of Visakhapatnam.

(2) Characteristics of Water of Mahadrigedda river and Gangulugadda and Lavender Canal which join sea.

(3) The characteristics of effluents being discharged into Mahadrigedda River by the industries.

(4) Pollution of water in Gangulugadda and Lavender Canals due to discharge of domestic sewage etc.

(5) Measures suggested to avoid pollution of water course in Visakhapatnam.

(d) The Andhra Pradesh Prevention and Control of water Pollution has since been constituted with effect from 24-1-1976 and the Board will be in a position to take effective measures to control Water Pollution in the streams of the State.

* శ్రీ పి. వి. రమణ :— మెజిస్ట్రేట్ కింద నదానికి యింత దుబ్బు అవుతుంది. ఆ బోర్డుకు యేమైనా ప్రొవైడ్ చేశారా :

* శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయణ :— అవలు యీ ఎప్రహెన్షన్ అంకా ముందు పెనుచేయాలి. ఎవరెజా చేయాలి. ఆ విధంగా చేసి ఆ ట్రీట్ మెంట్ ప్రాసెస్ ఒకటి చూపెట్టాలి. అది కన్సర్వేషన్ యిండస్ట్రీస్ కావచ్చు. వారు అది యావర్సైజ్ కూడా చేయవలసి వస్తుందని చెబుతున్నాను.

శ్రీ ఎం ఆర్. డీన్ (విశాఖపట్టణం-1):— ఒక వాటర్ పొల్యూషనేకాడ ఎయిర్ పొల్యూషన్, సాఫ్ట్ పొల్యూషన్ వీటి గురించి ఆక్కడ ఉన్నటువంటి ప్రొఫెసర్ శివాజీరావుగారు దీనికి డీటైల్స్ అన్ని ఇచ్చారు. ఆ పొల్యూషన్ యెట్లా ఆరికట్టాలో యంతవరకు దాని మీద యాక్షన్ తీసుకున్నారా : ఈ డైన్ వచ్చినప్పుడ యీ వా రేర్ సింహాచలం మధ్య ఉండే కుళ్ళుకంపుకు యెవరు నిలబడలేరు. విశాఖ పట్టణం చైన్సునుంచి చూస్తే ఆ పట్టణం చాలా సుందరంగా ఉంటుంది. ఆ కంప్లెక్స్ చూసే ఆ విశాఖపట్టణం అంతా అట్లాగే ఉంటుందా అని ప్రజలు అడుగుతూ ఉంటారు. వారు పొలిమర్ ప్లాస్టిక్కు వెళ్ళి ఎక్జామిను చేశారు. ఆ మొలాసిస్ కుళ్ళుఅంతా ఆ రైల్వే లైను ప్రక్కనే ఉంటుంది. దానిని ప్లాప్ చేయడానికి యేమైనా చర్య తీసుకుంటారా : లేదా :

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయడు :— గౌరవ సభ్యులు ఎయిర్ పొల్యూషన్ దాని గురించి మాట్లాడారు. అది సెవరేట్ ప్రశ్న. ఆ ప్రశ్నయింకొకటి రాబోతోంది. అది కూడా వేయడం అవసరం. హిందూస్థాన్ పొలిమర్స్ గురించి యంతకుముందు వారితో ఎఫెక్టివ్ గా డీర్ చేయడానికి ప్రాసెస్ అథారిటీ లేకపోయింది. ఇప్పుడు ప్రివెన్షియర్ కంట్రోలు బోర్డు పెట్టినాము కనుక దానిని ఎఫెక్టివ్ గా చేయగలిగామని, దానిని చేస్తామని చెబుతున్నాను.

* శ్రీ వి. కృష్ణ :— ఈ వాటర్ పొల్యూషన్ ప్రపంచంలోనే యిది ఒక ఫీరియన్ ప్రాబ్లమ్. ఇంటర్నేషనల్ ఫోరమ్స్ లో కూడా దీనిమీద చర్చ జరిగి అనేక ప్లెన్స్ తీసుకొనడానికి నజస్తు చేస్తున్నారు. మనకు వైజాగ్ కూడా రాష్ట్ర యింధస్త్రియల్ గ్రోయింగ్ సెంటర్ కాబట్టి ఆక్కడ తీసుకొనే ప్లెన్స్ ఒక యాక్టు పెట్టాము బాగానే వుంది. కాని దాని యింప్లిమెంటేషన్ కొరకు సరియైన ప్రీవెంటివ్ ప్లెన్స్ తీసుకొనే దానికి బ్రయిస్తు కేడర్, బ్రయిస్తు సైంటిస్టులు ఆ డిపార్టుమెంటులో పెడుతున్నారా : దానికి యింప్లిమెంట్ చేయడానికి చైర్మన్ కేడర్ ను తయారు చేస్తున్నారా :

Sri Ch. Subbarayndu :—National Environmental Engineering is a competent authority in the entire country వారి సంహంతోనే పబ్లిక్ హెల్త్ వారు కూడా వున్నారు. కానీ ఒక్క నిమిషములో కంట్రోలు చేసేది కాదు. ఎప్రహెన్సన్ అంతా పెన్సు చేసి We must find solution to that affluences.

కాబట్టి దానికి తగినటువంటి కా.పిటిటీవ్ పీపుల్ ఉన్నారు. లేబరేటరీ ఒకటి యొక్కడ ఎస్టాబ్లిష్ చేయబోతున్నాము. ఈ లోపల యూనివర్సిటీలోని లేబరేటరీ ఉపయోగించుకొని కార్యక్రమం సాగిస్తున్నాము.

MANAIR WATER SCHEME

537—

*7069 Q—Smt. J. Eshwari Bai (Yellareddy):—Will the Minister for Municipal Administration be pleased to state

(a) whether the Manair water scheme has been taken up in right earnest and water being presently supplied to the citizens of Warangal and Hanamkonda; and

(b) whether it is not fact that both the Chief Minister and the Minister for Municipal Administration assured a delegation at Warangal that Manair water would be released in the month of June?

Sri Challa Subbarayadu (Minster for Municipal Administration):—

(a) The construction of Lower Manair Project Reservoir has been taken up and the work is in progress. Unless the work of the scheme is completed water cannot be Supplied.

(b) It is not a fact.

Re: Question No. 538

Mr. Speaker : — Question No. 538 is postponed.

Sri A. SreeRamulu:—Sir, point of order. Why this question has been postponed. Is it at the request of the Minister? The convention has been, as you observed a few days back, that the Member concerned would also be informed, about this postponment.

I have another point. In this particular case, according to my friend (Sri N. Srinivasul Reddy), he was not informed. The Minister has been absent on his own private work—not a legitimate work connected with his duties as a Member of the Cabinet, when that is so, does not the courtesy demand that the member concerned should be informed.

Mr. Speaker :—Probably some effort has been made, but I am not aware of the details. 9-30 a.m.

* శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసులరెడ్డి :— అధ్యక్షా, ఒక్క పెంగళరావుగారే కాదు ఒక్క ఆర్థిక మంత్రిగారు తప్ప ఏ మంత్రికూడ నన్ను పోస్టుపోస్ట్ చేయమని అడగడం లేదు. ఒక పారి కేళవులుగారు, ఒక పారి రంగా రెడ్డిగారు మూత్రం అడిగారు మిగిలినవి—మీరు వాయిదా వేస్తున్నారు, మేము చూస్తూ కూర్చుంటున్నాము. మాటవదల కైవా వారు మెంజరును అడగడం లేదు. వారు తమ రూఠింగుకు నిర్దుష్టంగా నడుచుకోవడం జరుగుతోంది.

Mr. Speaker :—Normally, I am informing the Members. But sometimes there would be difficulty when the particular Member is not in the House or some such thing happens. Otherwise, normally, Member is informed.

Sri A. Sreeramulu : — I would request the Hon'ble Speaker, that whenever a Minister makes a request for postponment, the Hon'ble Speaker may insist that the Members concerned also should be informed.

Mr. Speaker : — Suppose, the Member is not available in the House, then...

Sri A. Sreeramulu :—In this case the Minister knew the purpose of his tour one month earlier. The purpose is already known to him.

Mr. Speaker :—Only in some cases it would not be possible to inform the Members.

Sri A. Sreeramulu :—The Minister, Sri Ch. Venkat Rao knew the work assigned to him regarding the preparations for reception of the dignitary coming from Delhi 1½ months back. Courtesy demanded that he should have informed the Hon'ble Member and obtained his consent. He already knew then such a contingency may arise.

శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—వారు ప్రికరుగారికి ఎడ్రస్ చేస్తారుకదా వాయిదా వేయమని కోరుతూ. ఆ కాపీయే కన్సరన్స్ మెంబరుకు పంపించవచ్చుకదా.

Mr. Speaker :—Normally, I am asking that the member may be contacted and informed.

Sri C.V.K. Rao :—Are the roads so bad, where Mr. Sanjay Gandhi is coming, that the Minister has to go to look to the smooth coming of the dignitary.

(No reply)

శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి :—మీరు చెప్పినట్లు మంత్రిగారు మాకు యిన్ ఫాం చేయడం లేదు. కనీసం మీకు వచ్చిన దాని కాపీ అయినా మాకు పంపించవచ్చు కదా.

Mr. Speaker :—First, I ask to contact the Member and inform him. If that had not been possible for any reason, the permission is given by me. I communicate it to the Member.

Sri V. Srikrishna :—The responsibility of Minister still continues to be there. మెంబరుకు చైర్ కమ్యూనికేట్ చేస్తుందని తమరు చెబుతున్నారు. మంత్రిగారి బాధ్యత స్పీకరుగారికి యిన్ ఫారం చేయడం వరకేనా లేక వారు మెంబరుకు కూడా యిన్ ఫాం చేయవలసిన బాధ్యత వున్నదా?

Mr. Speaker :—I would see....

Conversion of Tadikonda Tank in Guntur District
into a Reservoir

539—

*7730 (G) Q.—Sri G.V. Rattaiiah (Tadikonda):—Will the Minister for Minor Irrigation be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Irrigation Department prepared estimates for conversion of Tadikonda Tank in Guntur district into a

reservoir to irrigate 800 acres of land by constructing an anicut across the Kondavcetivagu and diverting water into the said tank which irrigates 200 acres of land at present and invited tenders for the same and

(b) if so, whether the Government will consider to release water directly for irrigation without any reservoir to prevent hardship likely to be caused to 300 families of poor Harijans?

The Minister for Minor Irrigation (Sri A. Venkata Reddy):—

(a) Yes, Sir.

(b) No. Direct irrigation without storage is not feasible under the scheme.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— ఇందులో డిమ్యూట్ వున్నది. అది మంత్రిగారి దృష్టికి వచ్చింది. వారు వెళ్ళి స్వయంగా ఆ పరియా చూచినవారు. దీని పరిష్కారం కోసం ఇద్దరు చీఫ్ ఇంజనీర్స్ ను ఎగ్జమిన్ చేసి రిపోర్టు తెప్పించి పరిష్కారం చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఇంగ్లెండ్ పరియాకు పీపు ఎల్లా యివ్వాలి. కివాయి జమాదారులకు తూమి చెడకుండా యెల్లా చేయాలనే కె.డింటికి కాన్సిట్టు లేకుండా చీఫ్ ఇంజనీర్లుచేత ఎగ్జమిన్ చేయిస్తున్నామన్నారు అల్లర్నేటివ్ ప్రవీణల్ని మంత్రిగారి ముందుకూ, ముఖ్యమంత్రిగారి ముందుకూ వచ్చాయో?

శ్రీ ఎ. వెంకటరెడ్డి :— చీఫ్ ఇంజనీరును సంపించడం జరిగింది. వారి రిపోర్టు మీదనే ప్లే వెకేట్ చేయడం కూడా జరిగింది. ఈ పరిష్కారం చేయమని ఉత్తరువులు కూడా యివ్వడం జరిగింది.

శ్రీ ఎం. నాగిరెడ్డి :— పైన గ్రామాలకు మంచినీటి పారుదల ఉన్నది. ఈ రిజర్వాయరులకు ఎంత తూమి అవసరమనేది కారిక్యులేట్ చేసి, కొంత వదలిపెట్టి, చుట్టూ బండ్ వేసి మొత్తం లాండును హరిజనులకు వదలిపెట్టి సఫలీయంలు ఆయకట్టు మాత్రమే తీసుకొని చేయడానికి వీలున్నది కదా అది పరిశీలన చేస్తున్నారా?

శ్రీ ఎ. వెంకటరెడ్డి :— అది కూడా పరిశీలించడం జరిగింది. ఇందులో 817 ఎకరాలు 188 మంది హరిజనులు చేస్తున్నారు. 153 ఎకరాల పరియాలో నాన్-హరిజన్స్ కల్లివేట్ చేస్తున్నారు. ఈ స్కీమువల్ల యివన్నీ కూడా - 400 ఎకరాల ఎస్. టి ఎల్. లోపం వుంటుంది. అందువలన 244 ఎకరాలవరకూ మునుగు తుండవి మనవి చేస్తూ - అక్కడనుంచి ఇంజనీరు, చీఫ్ ఇంజనీరు మునుగువారంతా పరిశీలించిన తరువాతనే దాని రెవెన్యూ విస్తయించి యీ పర్కు షేకప్ చేయడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— ఎస్. టి ఎల్ లో 400 ఎకరాలు వుండడం వల్ల మునుగు తుండన్నారు. గిఫ్టింగు ఆరుకట్టువరకూ వాటర్ ఫెసిలిటీస్ కంటిన్యూ చేయడానికి చూస్తున్నారా? అయితట్లు ఎక్స్ పెండు అవుతుందా? ఎక్స్ పెండు అయితే బాండ్ డీవెన్ చేసి కివాయి జమాదారులకు యిప్పించడానికి అవకాశం వుంటుంది కాబట్టి అది కూడా పరిశీలన చేశారా?

శ్రీ ఎ. వెంకటరెడ్డి :— దై రెట్ట యరిగేషన్ — యవన్నీ కూడ పరిశీలించబడినాయి. కానీ, ఆది పీఠకానందువల్లనే యీ స్కీము ఆమోదించడం జరిగింది. కానీ, పీఠయినంతవరకూ సాగుబడి చేసే పొలం మునగకుండా చేయాలనేది చృష్టిలో పెట్టుకొని యీ స్కీము తయారు చేయబడింది. అన్నీ పరిశీలించిన తరువాతనే యీ స్కీము నిర్ణయించడం జరిగింది.

Activities of Women Welfare Department in the
International Women's Year

543—

*7074 Q.—Smt J. Eshwari Bai:—Will the Minister for Women Welfare be pleased to state :

(a) the nature of activities carried out by the Women Welfare Department during the current year of International Women's year and also the funds released to undertake such necessary construtive schemes;

(b) whether the districts have also been included in these schemes and

(c) if so, the amount sanctioned for each district and whether these amounts have been spent usefully?

The Minister for Women Welfare (Smt. M. Lakshmi Devi):—

(a) to (c)—A statement is placed on the table of the House.
STATEMENT

(a) During the International Women's Year, 1975, the following activities have been undertaken :

(1) 23 Mahila mandali buildings have been inaugurated and foundations were laid for 49 buildings, incentive award; to out-standing Mahila mandals have also been sanctioned

(2) Creches and Balwadies have been started ;

(3) Sports events have been conducted ;

(4) Loans for purchase of Milch cattle, sewing machines were sanctioned

(5) Loan for educated women for running poultry were given ,

(6) Women's Co-operative Societies have been started and registered :

(7) An Women's Co-operative Finance Corporation with a margin money of Rs. 10/ lakhs has been established-

(8) An amount of Rs. 10/ lakhs has also been sanctioned under Plan for taking up several schemes by the Women and Child Welfare Department,

- (9) Competitions on cultural activities like Burrakatha, folk dance, dramas, baby shows, Rangoli, Garment making and essay writing were held ;
- (10) The International Women's Year has brought the desired awakening and awareness among women in their rights and EQUALITY, their potential for DEVELOPMENT in all spheres of activity and the contribution, they are capable of making to the cause of PEACE.
- (b) All the districts have been included in the above schemes ,
- (c) The following amounts were spent in each Districts.
1) Srikakulam	..	53,500
2) Visakhapatnam	..	58,000
3) East Godavari	..	2,46,175
4) West Godavari	..	49,100
5) Krishna	..	51,600
6) Guntur	..	58,800
7) Kurnool	..	41,000
8) Nellore	..	33,300
9) Ongole	..	39,700
10) Anantapur	..	1,04,300
11) Chittoor	..	52,300
12) Cuddapah	..	32,600
13) Hyderabad	..	5,63,720
14) Medak	..	30,400
15) Nizamabad	..	27,200
16) Nalgonda	..	37,700
17) Warangal	..	38,730
18) Mahabubnagar	..	2,10,000
19) Khammam	..	28,400
20) Karimnagar	..	40,700
21) Adilabad.	..	26,760

The amounts sanctioned above have been usefully spent.

Sri A. Sreeramulu:— Sir, I have gone through this written answer. Item reads like this:

“The International Women's Year has brought the desired awakening and awareness among women in their Rights and Equality, their potential for Development in all spheres of activity and the contribution, they are capable of making to the cause of Peace.”

I am not able to understand. I want the Minister to kindly explain this particular clause (10).

శ్రీమతి ఎం. లక్ష్మీదేవి :— ఇంటర్నేషనల్ ఉమన్స్ ఇయర్ సంబంధంగా ప్రీలలో ఎవేకెని.గ్ రావడంతో ప్రీ పురుషుల మధ్య సమానత్వానికి సంబంధించి లేబర్ యాక్టర్ గా వున్నప్పుడు వారిద్దరికీ వేజిస్ కూడా సమానంగా వుండాలని నిర్ణయం జరిగింది. అధికవరంగానూ, విద్యావిషయకంగానూ, సామాజికంగానూ కూడా సమనత్వం రావాలనే ఉద్దేశంతో మహిళలలో చైతన్యం రావడానికి సమావేశాలు, చర్చలు జరపడం జరిగింది. దానికి సంబంధించిన కార్యక్రమాలలో అధిక చైతన్యం కలిగించడానికూ కూడా అవకాశాలు కల్పించడం జరిగింది. డెవలప్ మెంటల్ యాక్టివిటీస్ కు సంబంధించి స్త్రీల ఆభివృద్ధి అధిక సంస్థ ద్వారా కూడా పనులు జరుగుతున్నాయి. కాంతి అంశే. ప్రీలలో చైతన్యం వచ్చినప్పుడు - ప్రీ సంక్షేమం వుంటేనే దేశ సంక్షేమం, అందులో కుటుంబ సంక్షేమం కూడా వుంటుందనే దానిలో గౌరవ సభ్యులకు వివాదం లేదన కుంటాను. ప్రీలలో సాంఘికంగా, అధికంగా, నైతికంగా చైతన్యం వస్తే తప్ప కాంతి అనేది రావడం కష్టం. ఈ కార్యక్రమాల్ని అమలు చేయడంతో, ప్రీలలో చైతన్యం వచ్చి, ప్రీ పురుషుల మధ్య సమానత్వం కోసం, ప్రీల రైటు కోసం పైట్ చేయడానికి ప్రీలు ముందుకు వస్తున్నారు. తద్వారా కాంతి ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రయత్నం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను.

Sri A. Sreeramulu:—Sir, I am really very happy that the Minister has given a very detailed explanation of this particular point. I have only one doubt : There are two conflicting views in this particular statement one is 'fight for equality' and the other is 'peace at home'. Is it possible to ensure peace at home, when a fight for equality ensues?

Mr. Speaker :—Not at home.

శ్రీమతి ఎం. లక్ష్మీదేవి :—స్త్రీ పురుషుల మధ్య సమానమైన ప్రతిపత్తి ఉంటేనే కాంతం అనేది రావడం తటస్థమిది.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—కేవల మీద పెట్టిన ప్లేటుమెంటులో సి. కి సంబంధించి జిల్లాల వారిగా ఖర్చుపెట్టిన వివరాలు ఇవ్వారు. దానిలో పెద్ద వేరియేషను ఉంది. కొన్ని జిల్లాలలో 40 వేలు మాత్రమే ఖర్చుకాగా కొన్ని జిల్లాలలో రెండు లక్షలు ఖర్చయినది. ఈ వేరియేషనుకు కారణం ఆఫీసర్సులో ఇన్ ఫిషియేటివ్, చొరవ లేకనా? రెస్పాన్స్ లేకనా? పై నుంచి డిపార్టుమెంటు యాలోకేషను చేయడంలోనే డిస్క్రిమినేషను చూపించారా?

శ్రీమతి ఎం. లక్ష్మీదేవి :—డిస్క్రిక్షన్-వైస్ అమౌంట్ అంశ కూడా పాపులేషను బేసిస్ పైన డిస్క్రిబ్యూట్ చేయడం కార్పొరేషను వండ్లుకు సంబంధించి జరిగింది. ఉన్న యాక్టివిటీస్ కు సంబంధించి పాపులేషను, ఏరియా ఎక్కువగా ఉన్న స్థలాలలో ఎక్కువ డబ్బు ఖర్చు పెట్టాలని యినస్ట్రక్షన్సు ఇవ్వడం జరిగింది. విబ్బంది లోనంచేత తక్కువ అమౌంటు ఖర్చుపెట్టడం జరగలేదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీవి. శ్రీకృష్ణ:—వికాఖపట్టణం లార్జెస్టు పాపులేషను ఉన్నటనుకీ డిస్క్రిక్షన్ అక్కడ 58,000 చూపాయలు. మహబూబ్ నగర్ జిల్లాకు రు. 2,10,000 అ

బహుశా రంగదాసుగారు ప్రయత్నం చేయడంవల్లనేమో. పాపులేషను లేపిస్తున్న యిచ్చినప్పుడు సిబ్బంది ఉ. దోలేదో చూసుకుంటాము కదా; ఎట్లా జరిగింది :

శ్రీమతి ఎం. లక్ష్మీదేవి :—సిబ్బంది ఉంది. పాపులేషను లేపిస్తున్న ఆమోంటు కూడా కొంత ఎక్కువ ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది. మహిళలలో ఎక్కువ చైతన్యం వచ్చిన చోట ఎక్కువ డబ్బు ఖర్చుపెట్టడం జరిగింది. అందుకు యిస్తున్నామనే ఉద్దేశ్యంతో మహిళలు చాలా ముందుకు వచ్చి కార్యక్రమంలో పాల్గొనడం చేత ఎక్కువ డబ్బు ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులరెడ్డి :— అధ్యక్ష, 49 మహిళామండలి విల్లింగ్టన్ పునాదిరాళ్లు వేసినట్లు ప్లేటుమెంటులో ఉంది. ఏ హెడ్ ఆఫ్ ఆకౌంటు క్రింద ఖర్చు పెట్టారు? జిల్లాపరిషత్తులోను నమితులలోను 5% ఆఫ్ ది జనరల్ ఫండ్స్ ఫుమెన్ వెల్ఫేర్ క్రింద ఖర్చు పెట్టాలని మహిళా సంస్థలకు ఖర్చుపెట్టాలని పెట్టుకున్నప్పుడు ఈ విల్లింగ్టన్ వెంటనే ఖర్చుపెట్టండి. శ్రీ కృష్ణగారు చెప్పినట్లు ఒక జిల్లాలో 50 వేలు మాత్రమే ఖర్చయి కొన్ని జిల్లాల్లో రెండులక్షలు హైదరాబాదులో 7 లక్షలు ఈరకంగా జరిగింది. ఈ డబ్బు ప్లేటు గవర్నమెంటు ఫండ్స్ 5% ఆఫ్ ది జనరల్ ఫండ్స్ నుంచి పెట్టారా? ఏ విధముగా నమకూర్చారు?

శ్రీమతి ఎం. లక్ష్మీదేవి :— ఈ అమోంట్ కార్పొరేషను ద్వారా ఖర్చు పెట్టబడినది. తరువాత 5% ఆఫ్ ది జనరల్ ఫండ్స్ మహిళామండలి విల్లింగ్టన్ కోసమని ఇనాగరేషను జరిగింది; కొన్నింటికి పొందేషను స్టోను వేయడం జరిగింది. నట్కులు చెప్పినట్లు అతి త్వరలోనే విల్లింగ్టన్ కనస్ట్రక్షన్ చేయడానికి చర్య తీసుకుంటాము.

శ్రీ పి. వి. కె. రావు :— 1975 ఇంటర్వేషనల్ యేరులో ఎంతో పాదించాం అంటున్నారు. ప్రధానంగా అడువారు మగవారికి మనశ్శాంతి కలుగజేయారంటున్నారు. కాని ఒక సంవత్సరంలోనే మగవారికి మనశ్శాంతి పోయిన విషయం అడవారికి తెలియదా?

శ్రీమతి యం. లక్ష్మీదేవి :— మనస్సు అవేదాని గురించి తెలపడం పాధ్యం కాదు. కాకపోతే శ్రీ పురుషులు పాధ్యమైనంతవరకు ఈ క్వెస్ట్ ఓన్ లిన్ అరిస్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తే చాలా బాగుంటుంది.

శ్రీ జి. కోటయ్య (బీరాల) :— దేవీలు మీద పెట్టిన ప్లేటుమెంటుతో 3 క్రింద స్పోర్ట్స్ హేవ్ వీలీ కండక్టెడ్ అన్నారు. ఏ అటలు జరిగాయి. హాల్, ఫుట్ బాల్, బెన్నిస్, రింగ్ బెన్నిస్ అటలు ఏ ఏ ఏ అడివారా?

శ్రీమతి యం. లక్ష్మీదేవి :— గౌరవ నట్కులు చెప్పినట్లు అటలు అడటం జరిగింది. 30,000 రూపాయలు స్పోర్ట్స్ కోవిల్ ద్వారా ఇంటర్వేషనల్ మహిళా సంవత్సరంలో మహిళలకు అటపాటలలో చైతన్యం రావడం కోసం ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది.

Enquiry on Village Officers in Narsaraopet Taluk.

474—

* 7728—7. Q.—Sarvasri S. Jaipal Reddy, Peter Paul Chaukka, Vasant Nageshwar Rao, M. Nagi Reddy, Vanka Satyanarayana and B. Ram Sarma:— Will the Minister for Revenue be pleased to state:

- the number of village officers on whom the enquiry was conducted in Narasaraopet Taluk during the year, 1975;
- the list of persons on whom the allegations were proved;
- whether the action has been taken against those officers; and
- if not, the reasons therefor?

The Minister for Revenue (Sri P. Narsa Reddy):—

- Three cases.
- The enquiry is in progress in all the three cases.
- & (d) Do not arise.

శ్రీ ఎం. నాగిరెడ్డి :— మొన్న సమాచారం చెప్పినప్పుడు ఒక కేసు అన్నారు. ఇప్పుడు రివైజ్డ్ అన్నరు వచ్చినప్పుడు కి కేసెస్ అన్నారు. అందులో చిలకలూరిపేట గ్రామ మునసబుకి సంబంధించి ఉంది. ఆయన గ్రామ మునసబుగా ఉండగా అనేక అక్రమాలు ముసప్రాపియేషను ఉందని చెప్పి ఎ. సి. బి. ఎంక్వయిరీలో ఉండగానే దాని మీద విచారణ జరుగుతూ ఉండగానే ఇయనను సరసరావుపేట అగ్రికల్చరల్ సొసైటీకి ఖోటి చేయడానికి అనుమతించిచ్చింది. ఎందుకు యిచ్చింది? అది ఏ మీద డి. ఆర్. ఆఫీసు చార్జెస్ ఫ్రేంచేసిన తరువాత విచారణ జరిగిన తరువాత చాలా డబ్బు దుర్వినియోగం జరిగింది. పెంట్రల్ ఎక్స్యూజుకి కట్టాల్సిన లక్ష రూపాయలు కి మందికి స్యూరిటీస్ ఉన్న డబ్బు, ఆయన ఉద్యోగం తీసివేస్తే రివిన్యూ బోర్డు పే ఆర్డరు యిచ్చింది. అన్ని ఆయనపై ఉండగా ఎందుకు పే యివ్వడం జరిగింది? ఎంక్వయిరీ ఏమి జరిగింది? పర్యవసానం ఎందుకు యిచ్చినారు?

* శ్రీ పి. నరసారెడ్డి :— చిలకలూరిపేట వి. ఎం. గురించి ఎ. సి. బి. ఎంక్వయిరీ ఏమి లేదు. చిలకలూరిపేట వి. ఎం. టెంపరరీగా పనిచేసి ఉన్నారు. అతనికి పర్మనెంటు అపాయింట్ మెంటు సమస్య వచ్చినప్పుడు నోటిఫై చేసిన తరువాత ఈ యిన్క్వయిరీ యంకొకరు టి. సత్యనారాయణ. R. D. O. Continued the present man and appointed permanently. On appeal the DRO said that this man also is Chairman, Agricultural Committee and on various other grounds he set aside his permanent appointment. He said the other man should be appointed. This man has also appealed to the Board of Revenue, and this is being considered. వారు పే యిచ్చినారు. అంతేగాని ఎ. సి. బి. ఎంక్వయిరీ యేమీ లేదు. ఎవరిపై షేడ్ చేయడానికి ప్రభుత్వం పూనుకోలేదు.

శ్రీ ఎం. నాగిరెడ్డి :— దీని మీద పెద్ద గ్రంథం ఉంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— గ్రంథం యిప్పుడు కాదు.

* శ్రీ ఎం నాగిరెడ్డి :— ఉపన్యాసం చెప్పను. పొయింట్స్ చెబుతాను. డి. ఆర్. ఓ. రెండు మాసముల క్రితం యిచ్చిన పైండింగ్స్లో ఆయన ప్రభుత్వం యొక్క డబ్బును దుర్వినియోగం చేశారు. రక్షణ యివ్వలేదని రక్షకులు అందలేదని, ఆయన 39-40 మంది వాటాదారులకు హామీ ఉండి ఆ డబ్బును చెల్లించకుండా ఉన్నాడు. ఉద్యోగంలో ఉన్నట్లయితే ఆ డబ్బు రికవరీ చేయడం అసాధ్యం అని ఎక్స్ యిజి డిపార్టుమెంటు వ్రాసినారని తరువాత యిన్ ఫ్లయన్స్ తో ఆయన బంధువులను 1974 నవంబరు 19న పెన్షియరు ఆఫ్ బరు నెలలో భార్యకు కొడుకులకు కోడళ్ళకు కొడుకుకోడుకులకు వారండుపేరుతో యిన్ ఫ్లయన్స్ తో 1405 సిమెంటు కట్టలు వేయించుకున్నట్లు ఉండగా ఎందుకు పై యిస్తున్నారు? రెండు ఉద్యోగాలు నిర్వహించుతున్నారు మునములుగారు అగ్రికల్చరు మార్కెటింగ్ కమిటీకి విలబడటానికి పర్మిషను ప్రభుత్వం యిచ్చింది.

శ్రీ పి. నరసారెడ్డి :— ఇది పార్టుటైము ఉద్యోగం. అగ్రికల్చరుకు సంబంధించినది కూడా పార్టుటైము ఉద్యోగమే. It is a part-time job.

శ్రీ ఎం నాగిరెడ్డి :— మూడు తాలూకా సంబంధించి వినుకొండ, వల్లూరు తాలూకాలకు సంబంధించి పనిచేస్తున్నారు.

శ్రీ పి. నరసారెడ్డి :— అప్పీలు చేసినారు. The Board has yet to decide. Are we to discuss the D. R. O. Judgement here, Sir.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— అవమర్శక, అవివేచి ఉన్న అసహాయ కాలంలో సరిగా రిటైర్ మెంటు చేస్తున్నారు. యా నాన్-అపిషియల్స్ అవివేచివరులయినప్పుడు రిటైర్ మెంటు కాకిపోయినా వారికి ప్రొమోషన్లు అవకాశం లేకుండా చేయాలి. డబ్బుతో కూడిన మార్కెటింగ్ కమిటీ వారు నిలబడకుండా చేయాలి. అలాగ చేస్తారా? ప్రయత్నం పెసి కేసు ఉంది. మార్కెటింగు పొనెటి చెర్మనగా వారిని ఎందుకు అపాయింటు చేయవలసి వచ్చింది?

Mr. Speaker :— He has got a right for the appointment. 9 30 a.m.

Sri V. Srikrishna :— That is different. There are serious charges and allegations and there are comments also.

* శ్రీ పి. నరసారెడ్డి :— అలిగేషన్లు గురించి ఆర్. డి. ఓ. ఎంక్వయిరీ చేస్తున్నారు. వరమనెంటు అపాయింటుమెంటు గురించి బోర్డు పై ఇచ్చింది.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— అవివేచి అక్రమాలు చేసి డబ్బు తిన్నారు. వారిపై చెర్మనగా అపాయింటు చేశారు. దేశం మొత్తం వయిన అవివేచివరులను, అవమర్శకులను కంట్రీ సరిగా రిటైరు చేయిస్తున్నారు. నాన్-అపిషియల్స్ ప్రమోషన్లు ఉండరాదు. మార్కెటింగు కమిటీ డబ్బుతో ఉన్న వ్యవహారము.

శ్రీ పి. నరసారెడ్డి :— అలిగేషన్లు ప్రాంట్ అయినట్లయితే R. D. O. is going into those matters pertaining to this Village Munsiff

when he was the temporary V. M., prior to his permanent appointment. Now the Dispute is whether this man must be continued as permanent V. M. of that village. That is under appeal and we cannot go into that.

In the case of Market Committee, పార్ట్ టైము కనుక వేరారు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— అదికాదు. పార్ట్ టైము అయినప్పటికీ మూడేళ్ల కాలాకాల వయన మార్కుటింగ్ కమిటీనకు పెత్తనం ఉంది. డౌబ్టుల్ పర్సనస్ చైర్మనుగా ఎందుకని నామినేట్ చేశారు ?

శ్రీ వి. నరసారెడ్డి :— అంగేషన్లు ఇచ్చారు కాబట్టి శీసెయ్యాలంటే ఎలాగ ? అవి ప్రూవ్ కావాలి. Mere allegations cannot be a proof of his illegal acts.

Sri A. Sreeramulu :—There are two important points in this. We are now told that the District Revenue Officer has sent a report and in that Report he has made a reference to excise collections. It is a fact that the D.R.O. has come to the conclusion that the continuance of the present incumbent in the post of V. M. will adversely affect the excise collections ?

Sri P. Narasa Reddy :—The Board is now examining the Report of the D.R.O. That is in the nature of a judgment. Whether the incumbent should be appointed permanently or not, I cannot give my opinion now.

Mr. Speaker : After the disposal by the Board, the matter will be reviewed.

SHORT NOTICE QUESTIONS AND ANSWERS

Mr. Speaker :—S.N.Q. No. 540—A—Relating to Sri D. Venkatesham is postponed.

Sri A. Sreeramulu :—The member does not know. We don't know.

* శ్రీ వి. నరసారెడ్డి :— ఈ ప్రశ్న మాకు సంబంధం లేదు. యనిమల్ హాజ్ బెండ్రి డిపార్ట్ మెంటుకు సంబంధించినది. I requested for postponement.

Mr. Speaker :—Anyhow you could have informed the member. I hope you see that hereafter.

Sri A. Sreeramulu :—This is a Secretarial work. Supposing the Legislature Secretariat marked to the Revenue Secretariat and that should have marked to the Legislature Department or transferred to the concerned Department. Now the question is listed.

Sri P. Narasa Reddy :—We have transferred to the Secretary, Animal Husbandry. He has requested for some time.

Sri A. Sreeramulu :—All right.

Sri C.V.K. Rao :—When was it transferred? When it is transferred whoever is in charge of that portfolio should reply. Mr. Kesavulu is here.

Sri D. Venkatesham :—By mistake it has gone to Revenue Department. I have put it exactly to Animal Husbandry.

Mr. Speaker :—Whatever mistake is there, it will be set right.

TRANSPORT OF FODDER FROM ANDHRA TO TELANGANA

540-B.

S.N.Q. 7737. W—Sarvasri A. Sreeramulu, (Eluru), K. Rangadass and N. Venkataratnam :—Will the Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Municipal Sarai Nampalli (Hyderabad) is proposed to be leased out or sold to a city hotelier ;

(b) if so, the reasons therefor; and

(c) the number of rooms available in the Sarai and the rent charged per day ?

Sri Ch. Subbarayudu (Minister for Municipal Administration):—

(a) No Sir.

(b) Does not arise.

(c) There are 52 rooms with 3 and 2 beds and one hall. The rent charged per day is as indicated below :

(i) Re, 1 per day without providing cot and Rs. 2 by providing cots in the Hall.

(ii) Rs. 3 per room per day without attached bath room.

(iii) Rs. 7. per room per day with attached bath room.

(iv) Rs. 9 per room per day with attached bath room for families.

*Sri A. Sreeramulu : —Honourable Minister says 'No' for (a). We want to know who exactly is the owner of this choultry known as 'Nampally Sarai' ? What is the investment made for the construction of this and who is maintaining this now ?

*Sri Challa Subbarayudu : —Government have constructed this building in 1919 and in 1922 it was handed over to the Municipal Corporation for maintenance and to run it as a "Rest Home". At that time they spent more than Rs. 1 lakh and odd. The property is owned by the Government but is vested with the Municipal Corporation for maintenance.

Sri A. Sreeramulu : —This choultry is very near to Nampally Station, most central located choultry serving very useful purpose because so many persons coming from outside, get down at the Station and come down immediately and the rents are also very reasonable. There is a rumour current in the Hyderabad City that the Government is negotiating a deal with the local hotelier i.e., a proprietor of a big hotel in view of the property that was taken over or acquired for Central University. I don't know. Whether the Minister can affirmatively say that the proposal is not being considered.

Sri Challa Subbarayudu : —As at present there are no negotiations which are carried by the Government with any private people. There is no necessity to negotiate with the private people. If the Government wants to take that building for any other purpose which it deems fit, it has got the inherent right.

Sri A. Sreeramulu : —At least, is the Minister prepared to assure this House that this Sarai would not be leased out to anybody ?

Sri Challa Subbarayudu : —I cannot give any assurance.

Sri C.V.K. Rao : —That is too much. The cat is out of the bag.

Sri Challa Subbarayudu : —Why? It is the Government that has the inherent right to utilise it for the purpose which it deems fit. It is Government's property.

Sri C.V.K. Rao : —Then why can't you give an assurance?

* శ్రీ సి. శ్రీకృష్ణ : —అంత అసెంబ్లీగాను గట్టిగాను సమాధానం చెప్పడం కాకుండా లేదు. ఇది బిల్డ్ ప్రావర్తి. హోటల్ ప్రాప్రయిటరు సెంట్రల్ యూనివర్సిటీ బిల్డింగులో ఉండి భాగీ చేయకుండా అక్కడి స్టూడెంట్సుకు ఇబ్బంది కలుగజేస్తుండేట్లును హాగాన్ చేస్తున్నారు. వారిని అక్కడినుంచి యీ మునిసిపల్ కలెజ్ లో ఉంచుకుని భాగీ చేయించారు. మా ఉష్టవచ్చినట్లుగా చేకాము అంటే మన ఇక్కడ కూర్చుండనవసరంలేదు, ఎల్వన్ను అవసరంలేదు. అన్నరు అలాగ చెప్పడం సరికాదు. రిజనబుల్ గా సమాధానం చెప్పాలి. ప్రయివేటు వారికి ఇవ్వరాదు. హోటల్ లాము మంత్రిగారు వారి దిపార్టుమెంటు మెవసరి పెట్టుకోడానికి అంతే ఇరుకుగా ఉన్నచోట పెట్టాను. వారి కనుక ఇవే ఎక్స్ పాండుచేసే అవకాశం ఉంది, అలాగయినా చేస్తారా?

(శ్రీ) చల్లా సుబ్బారాయుడు : —ప్రయివేటు హోటల్ వారితో నెగోషియేషన్లు చేయడం లేదు. శ్రీ శ్రీకృష్ణగారు చెప్పారు. సెంట్రల్ యూనివర్సిటీకి సంబంధించినవ్వరకూ ఎవరి ఇచ్చారో అ విషయం నాకు తెలియదు. When I am not aware, I cannot say.

Sri A. Sreeramulu : —We are not denying the prerogative right of the Government to put a government building for any type of use. We are not disputing that right. Our only anxiety is about the rumour that

the Government is going to lease it but, because Government is in need of lot of accomodation. We are Paying thousands and thousand of rupees for locating Government offices in private buildings. When there is acute scarcity for which Government is spending enormous amounts, will the honourble minister assure this house that this would not be eased out to a private party and it will be used only for a public purpose.

* శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయడు :— అదృశ్య, అది నేనిప్పుడు ఏమి చెప్పలేను. ఎందుకంటే గవర్నమెంటు ఏ నిర్ణయం తీసుకుంటుందో, ఏమి ఆలోచిస్తుందో ఏ purpose అనేటటువంటి దాన్ని బట్టి కూడా ఆలోచించి గవర్నమెంటు ఒక నిర్ణయం తీసుకుంటుంది. రెండవది ఇంతకుముందు కూడా మెహదీవవాజ్‌ఇంగ్ పున్నప్పడు ఇదే సభయందు ఒక రెమునరేటివ్ ఎంటర్ప్రైజ్ గా ఒక హోటలుకు యివ్వాలనేది ఆయన పున్నప్పడు ఆలోచించారు. తదుపరి 1964లో అది ప్రావర్గా యుటిలైజ్ కావడం లేదు, చెందడం లేదు. మెయిన్‌టెనెన్స్ అంతా ఎక్కువ అవుతున్నది. Why it should not be utilised for remunerative purpose ? It derives some income for the Corporation. For once or twice it was examined.

Mr. Speaker :— Whatever it is it should not be leased out for any consideration.

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయడు :— దానికి ఎందుకు చేస్తామండి :

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— విన్న చాలా మంది రెజిస్ట్రార్స్ డ్రెస్ మాన్యుఫ్యాక్చరింగ్ యూనిట్‌కి వెళ్లి చూచి వచ్చాము. మన హోండ్‌లామ్ క్లాత్ మాన్యుఫ్యాక్చరింగ్ యూనిట్ పెట్టినారు. క్లాత్ ఫారిన్‌కు కూడా ఎక్స్‌పోర్ట్ అవుతున్నది. చాలా ఎక్స్‌పోర్‌షన్‌కు స్కోప్ వుంది. ఆ మినిష్టరుగారు యిట్లాంటి విలింగు కావాలని అడిగితే ప్రయివేట్ పార్టీకి ఇవ్వకుండా మినిష్టరు గారికి యిచ్చేదానికి ఏర్పడతారా :

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయడు :— ఏమిటి ?

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— హోండ్లామ్ మినిష్టరు గారు విన్ను రెగిస్ట్రార్ మాన్యుఫ్యాక్చరింగ్ యూనిట్‌లో మాకు కొన్ని యోజించారు. చాలా బాగా ఇరుగుచున్నది. ఫారిన్‌కు ఎక్స్‌పోర్టు కూడా అవుతున్నది. ఎక్స్‌పోర్షన్ అయ్యే దానికి స్కోప్ వుంది. ఆ యూనిట్ చాలా ఇరుకులో వది పున్నది. ఇది గవర్నమెంటు వర్సస్ మీకు మంచి అదై కూడా వస్తుంది. ప్రయివేటు పార్టీకి ఇవ్వకుండా హోండ్లామ్ అటువంటి దానికి ఏమైనా యిస్తారా :

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయడు :— హోండ్లామ్‌కు యివ్వవలెనా లేక యింకో దానికి యివ్వాలో పరిస్థితులను బట్టి. అవసరాలను బట్టి, ఏరకంగా దాన్ని ప్రజా సంరక్షణకు ఉపయోగించాలో ప్రభుత్వం ఆలోచించడమనేది సామాన్యం. కార్పొరేషన్‌కు రిజ్ట్ టో దో చేసే ప్రశ్న లేదని నేను బచ్చితంగా చెప్పవచ్చు. because it was granted for the Corporation for maintenance it has no right to lease it out to X or Y or Z without the Government's permission.

శ్రీ సి.వి.కె. రావు:—ఇప్పుడు ఇది లీజాబ్ కు గాని, అమ్మకానికి గాని ఎవరికి యివ్వలేదని చెప్పారు. కాని ఇది ముఖ్యంగా ట్రావలర్స్ బంగళా వుండేటటువంటిది, ప్రజలకు పువయోగపడేటటువంటిది. ఇప్పుడు ఇది లీజ్ బాద్ చేస్తామో, చేయలేమో అనే హామీ ఇవ్వలేము అంటున్నారు ఎవరైనా గాని దీన్ని లీజ్ కు గాని, అమ్మకానికి గాని పెట్టమని ఏదైనా పిటీషన్ వచ్చిందా? ఆ పిటీషన్ ఎవరు పెట్టారు?

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు:—అటువంటిది ఏమీ జరగలేదంటి.

Sri A. Sreeramulu:—Now my doubts have been cleared. I am convinced that the Government is practically going to lease it out. To whom, is the question. The Minister does not like to divulge that information.

Mr. Speaker:—I thought the other way when you said “doubts have been cleared”.

(Laughter)

Sri A. Sreeramulu:—That is my doubt. I want one assurance at least. He may lease it out to anybody. Will he do it on open tender system? He can give that assurance that open tender system will be adopted.

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు:—అటువంటి ఆలోచన లేదు. వున్నప్పుడు తప్పకుండా వారు చెప్పింది దృష్టిలో పెట్టుకొని వ్యవహారం చేస్తాము.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:—పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్. మంత్రిగారు సమాధానం చెబుతూ “మాయిష్టం” అన్నారు.

Mr. Speaker:—He said it is only the privilege of the Government to deal with the Government property.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:—వారు వాదిన మాట ఏమిటంటే “మాయిష్టం” మాయిష్టమిది. మాయిష్టం వచ్చినట్లు చేస్తామని చెప్పారు. తమరు కొద్దిగా వింటే జాగుంటుంది. ఇటువంటి సేబ్ మెంట్ మంత్రుల దగ్గర నుంచి వచ్చినట్లయితే పబ్లిక్ మనరివి అపార్థం చేసుకొంటుంది. మంత్రిగారు దీన్ని వినినదం లేదు కూడాను.

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు:—వింటున్నాను.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:—మంత్రిగారు మాయిష్టం అంటే ఇక్కడ అసెంబ్లీ వుంది. ఈ ప్రభుత్వానికి వచ్చే డబ్బు, డిమాండ్స్ రూపములో కానివ్వండి, దానికి ఎంత ఖర్చుపెట్టాలి అనేది ఈ హౌస్ యొక్క యిష్ట ప్రకారం మీరు యాక్ట్ చేయాలి. ఈ హౌస్ లో మీకు మెజారిటీ వుండవచ్చు. కాని మీ యిష్టమాత్రం కాదు. ఎగ్జిక్యూటివ్ 600 కోట్లు మనకు ఆదాయం వస్తూవుంటే 300 కోట్లు రూపాయలు మాయిష్టం వచ్చిన వాళ్లకు యిస్తాము అంటే పూరక వుంటామా? కాన్ స్టిట్యూషన్ దాన్ని ఆలోచించింది. ఆ పని చేసే మంత్రులకు జైల్లు కూడా వస్తాయి. అందువల్ల “మాయిష్టం” అన్నమాట మంత్రులు వాడవచ్చా? అలా వాడకూడదు, అందుచేత

దానిని విశ్లేషించి తీసుకోవడం గాని లేక రికార్డ్స్ నుంచి తొలగించమని మీకు విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ. చలా సుబ్బారాయుడు:—“మాయిష్టం” అన్నట్లుగా నాకు జ్ఞాపకం లేదు. అటువంటి మాట అంటే క్షమించండి.

MATTER UNDER RULE 329

re: Proposal Regarding Legislation For Compulsory Sterilisation.

శ్రీ. ఎన్. శ్రీనివాసులరెడ్డి:—రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కుటుంబనియంత్రణ తీవ్రంగా అమలు జరపాలని ఉద్దేశంతో మరికొన్ని చికిత్సలు, రెజిస్ట్రేషన్ ద్వారా ఖచ్చితంగా అమలు జరపాలి, అనే ఉద్దేశానికి ఒక నిర్ణయానికి వచ్చినట్లుగా తెలుస్తున్నది. పెరిల్ రిజిస్ట్రేషన్ గాని, వాస్టెక్టమీ, ట్యూబెక్టమీ గాని అన్ని కూడా రెజిస్ట్రేషన్ ద్వారా నియమములు ఏర్పాటు చేయాలని ఉద్దేశపడినట్లు తెలుస్తున్నది దీని మీద మంత్రిగారిని ప్రకటన చేయమని కోరుతున్నాను.

* The Minister for Health and Medical (Sri K. Rajmullu) :—
The Government of Maharashtra is introducing a Bill providing for compulsory sterilisation of certain persons. This State Government have formally considered this Bill and proposed to draft a Bill on the lines of Maharashtra Government with suitable modifications. The Draft Bill is under preparation. It is premature to indicate the details of the scheme and the restrictions on the number of children at this state.

2. The targets fixed by the Government of India under the Family Planning Programme and achievements made so far are as follows :

Targets fixed by the Government of India for 1975-76.		Achievements upto date
1. Sterilisations	2,94,200	1,39,846
2. I.U.D.	26,300	14,292
3. Condoms.	74,45,000	30,86,123

3. All out efforts are being made for achieving the targets fixed by the Government of India within the time left. In this connection, the State Government have sanctioned a sum of Rs. 10.00 lakhs for purchase of Sarees and Blouses, and Dhooties and Towels during the Intensive Family Planning Campaign to be distributed to

Calling attention to Matters of
Urgent Public Importance :
re: Extension of time for collection of
various loans from the ryots to
December, 1976.

the Female and Male acceptors as an additional incentive. This is helping much in improving the programme.

శ్రీ యన్. శ్రీనివాసులురెడ్డి :—ఈ కాసన సభ సమావేశములోనే వారు బిల్లును తీసుకరాబోతున్నారా? దీన్ని లెజిస్లేషను చేయమని కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి రాష్ట్రాలకు ఏదైనా డైరెక్షను వుందా? మరి బిడ్డల విషయము రాజమల్లుగారి కుటుంబాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని ఈ బిల్లులో పొందుపరుస్తారా? బిడ్డలను అసలు పుట్టించుకొననటువంటి వారికి ఏమైన ఇనుసెంటిప్స్ క్రియేట్ చేస్తారా?

Sri K. Rajamallu :—It is true we have received certain indications from the Government of India. On that basis, we are formulating a sort of Bill and how many children each parent should have is for consideration. So, I am not in a position to say anything now.

CALLING ATTENTION TO A MATTER OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

re: Extension of time for collection of various loans from
the ryots up to December, 1976 without any penal
interest

Sri N. Venkataratnam:—Sir, I am drawing the attention of the Honourable Minister to a certain fact that this year the revenue collections have started in the month of January itself, instead of March. My information is that most of the amount is collected. Now the date of payment with penal interest is upto March, 1976. The ryots are feeling very difficult to pay the penal interest. So I request the Government to extend the time till December, 1976.

*Sri P. Narasa Reddy:—Sir, with a view to provide incentives for clearance of dues by the defaulters, the Government have extended the following concessions:

- (i) Interest on land revenue arrears should be waived in all cases where they are paid in full by 31-3-1976—that is ordinary interest.
- (ii) Penal interest on arrears of loans granted under L.I.L. and A.L. Acts should be waived in all cases where the dues are paid in fully by 31-3-1976.
- (iii) In all cases where irregular irrigation has not resulted in diminution of supply of water so as to adversely affect the regular ayacut, the penalty should be waived in full.

Statement: 20th March, 1976. 403
re Intermediate and S.S.Cf Examinations
in March, 1977.

- (iv) In other cases, the penalty should be reduced three times the normal water rates in addition to normal water rates, if the penalty already levied is higher.

Concessions at items 3, 4 and above are applicable only when there has been no tempering with the irrigation sources and the dues are paid by 31-3-1976. There is no proposal with the Government extending it up to December, 1976. That is too long a period and we would be going into another fasli. There would be great hardship in making collection. The incentive cannot be extended for such a long time by which the very purpose for which the incentive is given is lost.

Sri N. Venkata Ratnam:—Atleast would the Government consider extending the time till the end of June because the ryots are paying very obediently and all the amounts I am referred to are only the loans. The Minister is referring to the penalties where there is breach irrigation. I am referring only to the loans to be paid by the ryots. Atleast will the Government consider extending time till the end of June?

*Sri P. Narasa Reddy:—At present the Government is not considering it because unless a time limit is fixed, people will not pay off their loans. This is a great concession which we have been extending for the last two years and people must pay it in time.

STATEMENT

re: Intermediate and S. S. C. Examinations in March, 1976.

Mr. Speaker:—Now, the Minister for Education will make a Statement on the Intermediate and S.S.C. Examinations in March, 1976.

Minister for Education and Cultural Affairs (Sri M.V. Krishna Rao):—The March, 1976 S.S.C. and Intermediate Examinations have commenced on 18th March, 1976. The S.S.C. Examinations in which 2.20 lakhs (regular candidates 1.60 lakhs and private candidates 0.60 lakhs) candidates are appearing at 1040 centres, will end on 1st April 76. At 318 centres, 99,000 candidates are taking the Intermediate Examination. The Intermediate Examinations will be ending on the 4th April, 1976.

2. The examinations are being held at the rate of one question paper a day. Our endeavours this year have been to see that the examinations are completed in time and that the results are published before the end of May '76. This would enable our students to seek

admission in institutions of higher education and learning all over the country. It has, therefore, been decided to complete the S.S.C. and Intermediate examinations by the 31st March '76 and 4th April, 1976 respectively. This has necessitated the holding of the Intermediate examinations this year along with the S.S.C. Examination. Past experience has revealed that the answer scripts of the candidates must be despatched from the examination centres by post on the very day on which the examination is held, lest some malpractices occur. Towards this end, the Intermediate as well as S.S.C. Examinations have to be completed every day latest by 2.00 p.m. So that the answer scripts of both the Examinations could catch the Mail by about 8.00 p.m. To ensure this, the Intermediate Examinations are being held from 7.30 to 10.30 a.m., while the S.S.C. Examinations are being held from 11.30 a.m. to 2.00 p.m. Keeping in view the various constraints under which the examinations are being held and the prevailing seasonal conditions, it was felt that starting the Intermediate Examination at 7.30 a.m. would not be regarded as too inconvenient for the candidates as also the invigilators.

3. In fixing the Centres for the March, 1976. Intermediate Examinations, the same principles and criteria which were being followed earlier, have been adopted.

4. Wherever a Junior College does not have economic strength which is fixed at 100 that College is usually not selected as a centre for conducting the Examination. The students from such a college have been asked to take the examination in a nearby Junior college in the same town or city, if another institution exists at that place. Where the town or the city does not have another Junior College, the students have been asked to take the examination in a Junior college in a nearby town, if necessary by clubbing the students from two or more Junior Colleges. In fixing examination centres in this manner, the students have been diverted to the nearest possible centre where another Junior college exists.

5. Wherever the students in a Junior college, which was a Centre for previous Intermediate examinations, had resorted to malpractices on a large scale or had committed acts of violence, such institutions have been excluded from the list of examination centre as a punitive measure. The students from such colleges have also been asked to take the Examination at a junior college in a nearby town/city.

6. To ensure that malpractices are not resorted to by the students, in bigger towns and cities, as far as possible, students have been asked to take the examination at an institution other than the college in which they have been studying. Further, at the centres,

re: Intermediate and S.S.C. Examinations
in March, 1976.

teachers who are drawn from institutions other than the Junior College in which the students have studied, have been posted as invigilators. This practice has been found to be very effective in reducing malpractices in the Intermediate Examinations.

7. It has been brought to the notice of the Government that certain persons styling themselves as contact persons of the Officers of the Education Department, are cheating the students and innocent parents by making false promises that they would arrange for awarding pass marks and also get pass certificates in the case of failed students from the Boards of Secondary Education and Intermediate Examination demanding huge amounts of money. Therefore, students and their parents are informed that they will run the risk of their results being cancelled, if they fall a prey to the foul play of such touts and cheats. They are also advised to guard themselves against such deception. If anybody is found to be indulging in such nefarious activities the public may report the matter immediately to the Commissioner for Government Examination, Hyderabad and the Secretary, Board of Intermediate Examination, Hyderabad as the case may be.

8. I earnestly appeal to the public through this August House and the H n'ble Members to extend their wholehearted co-operation to the Government in our efforts to restore the examinations to the normal time schedule.

Sri C.V.K. Rao :— Sir, I want some clarification from the Minister. This is an unusual statement which the Minister is making on the floor of the House. Normally, the arrangements of the examination, to put down malpractices, is a business which the Government has been doing. Now, the appeal that has been made to the parents and a statement is being made on the floor of the House. What is it that has necessitated and particularly I notice there are touts and cheats trading on the students for their pass and all that thing. And now it a very revealing affair. What are the steps that the Government has taken to put it down. That is also essential. I want the Minister should explain what is it that necessitated him to bring forth such a statement here.

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు:— ఈ హవుస్‌లో రెండు మూడు సార్లు ప్రశ్న రావడం జరిగింది. అప్పుడు కూడా డెటెయిల్స్ చెప్పకాను అని నేను చెప్పడం జరిగింది. తరువాత నిన్న హవుస్‌లో వచ్చినప్పుడు కొంతమంది నక్కులు వచ్చి అడగడం జరిగింది. వెంటర్లు అన్ని చేంటి చేయడం గురించి పేషరులో వచ్చిన విషయములు గురించి వారు అడగడం, అప్పుడు డెటెయిల్స్ హవుస్‌లో యిస్తాను అని చెప్పడం జరిగింది. అందుకు ఈ స్టేట్ మెంటు యివ్వడం జరిగింది. తరువాత చీట్స్ అండ్ బొక్స్ గురించి లాస్టు ఇయర్ కూడా మనకు రిపోర్టు యివ్వడం జరిగింది. మేము జాగ్రత్తగానే యిస్తాము అయినా కూడా వాళ్లు చేస్తున్నాడంటే వాళ్లు చేసేది ఏమిటంటే, అక్కడ వారి దిగ్గర నుంచి 2 నేరో 3 నేరో డబ్బు

Voting of Demands for Grants.

తీసుకుని మేము పాస్ చేయించుకొనుచున్నామని చెప్పి హైదరాబాదు రావడం, హోటల్స్లో మకాము పెట్టడం జరుగుతుంది. వీళ్ళు చేసేది ఏమిటో, మేము తెలుసుకుంటున్నాం. రోజులు ముందు రిజల్టు వచ్చిందే చేస్తాం. పేషంట్లకు యివ్వడానికి గాను 3, 4 రోజులు ముందే వస్తాయి. యివి ముందు హైదరాబాదులో తెలుస్తాయి. అవి తెలుసుకుని వాటికి బెల్ గ్రాం యివ్వడం పాస్ అయినావని, లేదా తప్పావని చెప్పడం ఈ విధంగా వ్యాపారం చేస్తున్నారు. యిటువంటి వాళ్ళు హైదరాబాదు రాకుండా చేయాలనే ఉద్దేశ్యముతోనే దాని మీద చర్య తీసుకుంటున్నాము. మేము పోలీసులకు కూడా ఇన్ ఫార్మ్ చేసాము. ఎక్కడైనా హోటల్స్లో అటువంటి వాళ్ళు వస్తే వీళ్ళను కూడా అరెస్టు చేసి తీసుకువెళ్ళడం జరుగుతుంది. ఎందుకు చెబుతున్నానంటే స్టూడెంట్లు కూడా దీని వలన బెబ్బు తింటారు. వాళ్ళ దగ్గర నెంబర్లు దొరికే అదొరికే నెంబర్లు అన్ని కూడా ఎగ్జామినేషన్స్ విత్ హెల్డ్ చేయడం జరుగుతుంది. అందుకు ఈ హావస్ ద్వారా ఎన్నికగా ఎప్పీలు చేస్తున్నాను.

PAPERS LAID ON THE TABLE

Notifications issued containing amendment to the A. P.
Motor Vehicles Rules, 1964.

The Minister for Agriculture (Sri J. Chokka Rao):—Sir, I beg to lay on the Table a copy of the notifications issued under G. O. Ms. No. 31, Transport, Roads and Buildings (Transport. I) Department, dated 21st January, 1976 containing an amendment to the Andhra Pradesh Motor Vehicles Rules, 1964 under sub-section (3) of section 133 of Motor Vehicles Act, 1939.

Sir, I further beg to lay on the Table a copy of the notifications issued under G. O. Ms. No. 1240, Transport, Roads and Buildings (Transport. I) Department, dated 21st November, 1975 containing an amendment to the Andhra Pradesh Motor Vehicles Rules, 1964 under sub-section (3) of section 133 of Motor Vehicles Act, 1939.

Andhra Pradesh (Mineral Rights) Tax Rules, 1975.

The Minister for Fisheries (Sri D. Munuswamy):—Sir, with your permission, on behalf of the Minister for Excise, I beg to lay on the Table a copy of the Andhra Pradesh (Mineral Rights) Tax Rules, 1975, as required under sub-section (2) of section 8 of the Andhra Pradesh (Mineral Rights) Tax Act, 1975.

Annual Report on the working of the A. P. State Trading Corporation for the year ended 31-3-1974.

10 20 a.m.

The Minister for Fisheries (Sri D. Munuswamy):—Sir, I beg to lay on the Table a copy of the Annual Report, together with the comments of the Comptroller and Auditor-General of India on the working of the Andhra Pradesh State Trading Corporation for the year ended 31st March, 1974 in compliance with section 619-A of the Companies Act, 1956 as amended in 1960.

Mr. Speaker.—Papers laid.

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (Budget) FOR 1976-77.

Voting of Demands for Grants for 1976-77.

Demand No. XXVH—Social Welfare

Demand No. XXVIII—Tribal Welfare

Demand No. XXIX—Women and Child Welfare.

శ్రీ పి. వి. రమణ :— స్టేటులో పోషర్ వెల్ ఫేర్ కు సంబంధించిన వరకూ ముఖ్యంగా మన ప్రభుత్వం, యీ బ్యాక్ వర్డు క్లాసెస్ కు, పెడ్యూల్డు కులాలకు, పెడ్యూల్డు ప్రైబుకు హౌస్ కమిటీలు ఏర్పాటు చేసినందుకు ముఖ్యమంత్రి గారిని ఈ కాభా మంత్రిగారిని నేను అభినందిస్తున్నాను. తర్వాత యీ రిజర్వేషన్లు యీ కార్పొరేషన్ లో అనేక విషయాలు జరుగుతున్నప్పటికీ కూడా వాటినిన్నింటినీ దృష్టిలోకి తీసుకొన్నప్పుడు అది సక్రమంగా అమలు జరుగుతుందో లేదో అనే సమస్య వస్తే దీనిపై పోషర్ వెల్ ఫేర్ మినిష్టరుగారు రెండు కమిటీలను వేయడం అని రిపోర్టులు యివ్వడం జరిగింది. మరి యీ రిపోర్టులను సరిశీలించి వాటిపై తగిన చర్య తీసుకోవాలని నేను కోరుతున్నాను. ఇప్పుడు కూడా యీ నాడు యీ లిసెడ్ బ్యాక్ వర్డు క్లాసెస్ కు ఎకనామిక్స్ బ్యాక్ వర్డు క్లాసెస్ కు యిప్పటివరకూ యీ రెంటినీ వేరు వేరు చేసి ఎవరి ఎలాంటి మెంటు వారికి యివ్వాలని అనుకున్నప్పటికీ ఆ విధముగా జరుగలేదు. మరి యీ నాడు 7 కి పద్దతే సాగుచున్నది. ఇది సరిఅయిన పద్ధతి కాదు. ఎక్కడికెక్కడ పవర్ లాసింగ్ జరుగుచున్నది. మరి అలాగ జరగకుండా వేరు వేరు చేయాలని నేను కోరుతున్నాను. రెండవది యీ రిజర్వేషన్లు విషయము వచ్చినప్పుడు ఏదో ఒక బేసిక్ లేకుండా పోతున్నది ఈ నాడు బ్యాక్ వర్డు క్లాసెస్ కు 40 శాతం అంటున్నారు. హౌస్ నైట్స్ విషయం వస్తే 25 శాతము రిజర్వేషన్లు యిస్తున్నారు. హౌసింగ్ సొసైటీ 20 శాతం, హౌసింగ్ బోర్డు అయితే 15 శాతం యిస్తున్నారు. అలాగే ప్రైనింగ్ కమ్ ప్రొడక్షన్ సెంటర్లు వచ్చినప్పుడు వేరే శాతం యిస్తున్నారు. ఈ విధముగా రిజర్వేషన్లు విషయం వచ్చేటప్పటికీ ఏదో ఒక బేసిక్ అంటూ లేకుండా ఉంది. కాబట్టి ఏదో ఒక బేసిక్ వుండాలి. అది 40 శాతం లేక 25 శాతం లేక 20 శాతం ఏదో ఒక ఖచ్చితమైన బేసిక్ ఉండాలని నేను కోరుతున్నాను. ఇక హౌసింగ్ ఫెడరేషన్ చూసినప్పుడు, యీ హౌస్ లో 20 శాతం యివ్వాలని వుంది. అంటే యీ నాడు 41 వేలు, 55 వేలు వుంటే మరి రెక్కల ప్రకారం చూస్తే 11,000 హౌసెస్ కేటాయించాలి బ్యాక్ వర్డు క్లాసెస్ కు. కాని యీ తవరకూ 1400 మాత్రమే యివ్వడం జరిగింది. ఈ లాప్స్ ఎందుకు వస్తోంది అని అడిగితే ఎవరూ రావటం లేదు అని అంటున్నారు. అది నిజము కాదేమోనని నేను అనుకొంటున్నాను. వచ్చేవాళ్లు చాలా మంది వుంటారు. వారికి తెలియకుండా జరుగుచున్నదేమో. ఇక హౌస్ నైట్లుకు సంబంధించి సగత వరకూ యీ నాటి వరకూ సుమారు 3 లక్షల మంది హౌస్ నైట్లు యివ్వడం జరిగింది అంటున్నారు. మరి యిందులో బ్యాక్ వర్డు క్లాసెస్ కు 25 శాతం యివ్వాలని వున్నప్పటికీ మరి మనము రెక్క వేసినట్లు అయితే 75 వేల మందికి మాత్రమే యిచ్చినట్లు తెలుస్తున్నది. మరి యీ విధముగా అయినట్లు అయితే బ్యాక్ వర్డు క్లాసెస్ కు అన్యాయం జరుగుతోందని అనేది స్పష్టముగా తెలుస్తున్నది. ఈ నాడు ప్రభుత్వం ఒక జి. ఓ. ఇన్క్యూ చేసినట్లు 2.3 కోట్లు మొత్తం వీటికొరకు యిచ్చి యీ ఎలాట్ మెంటులో జిల్లాకు వచ్చినట్లువంటి ఎలాట్ మెంటును దానిని స్లిప్ చేసి 25 శాతం బ్యాక్ వర్డు క్లాసెస్ కు ప్పోషర్ గా యిచ్చినట్లు అర్థం జారి చేశారని తెలుస్తున్నది. పోతే ఎక్స్ కిషన్ చేసిన లోండుకు మొత్తం డబ్బు అంతా మనది అయ్యడం

రేఖ. 25 శాతం యిస్తున్నాం. యీ వాదాలలో యిచ్చేటప్పుడు మొట్టమొదటగానే ముందుగానే రెక్కలోకి తీసుకొన్నట్లు అయితే యీ అవకాశాలు ఎక్కువ చిక్కుకాయి. కాబట్టి 3 కోట్లు తప్పనిసరిగా వారు ఎలాబ్ చేసేటటువంటి పరిస్థితిలో వున్నప్పటికీ యిది న్యాయం చేకూర్చడంలేదు. ఈ ఎడ్యుకేషన్ చూసినట్లు అయితే యీ నాడు ఎడ్యుకేషన్లో బ్యాక్ వర్డు క్లాసెస్ కు కాలేజీలలో చూస్తే 2 శాతం మాత్రమే అవకాశం యివ్వడం జరుగుతూ వుంది. అలాగే హైస్కూల్స్ లో చూస్తే 1 శాతం కంటే తక్కువగానే వుంది. మరి స్కూల్ సివర్ విషయంలో చూసినట్లు అయితే చాలా తక్కువగా వున్నది. మెడికల్ స్కూలెంట్లుకు 2 ఏండ్ల వానికి నాన్-రెసిడెన్షియల్ అయితే రు. 14 లు యిస్తున్నారు. ఒక వేళ రెసిడెన్షియల్ అయితే రు. 50 లు నెలకు యిస్తారు. అట్లా 10 నెలలు యిస్తారు. ఈ విధముగా జరగడం మాత్రం చాలా మంది బ్యాక్ వర్డు క్లాసెస్ కు కలుగజేయడం జరుగుతున్నది. కాబట్టి యీ మేనేజ్ మెంట్ లో రేట్లు ఫుల్ మెన్ చార్జీలు యివ్వడం ఒకటి. స్కూలెంట్లు నడిపేటటువంటి హాస్టల్స్ అవి కూడా సుమారు 50 మంది వచ్చేటట్లు చేయాలి. అలాగే ప్రత్యేకంగా బి.ఎ.ఎస్. ట్రైనింగ్ ఇన్ స్టిట్యూట్ కూడా ఏర్పాటు చేయాలని చెప్పి నేను కోరుతున్నాను. ఈ కార్యేరేషన్ సంబంధించినంతవరకూ చాలా బాగానే పని చేస్తున్నది కాని 20 శాతం మార్జిన్ మనీ యిస్తున్నారు ఇక్కడ నాది ఒక మనవి, 20 శాతం వచ్చినప్పుడు మిగతా వారికి ఎలక్ట్రిసిటీ సప్లయిగాని లై సెన్ సెస్ గాని మరి యితర విషయాలు వచ్చినప్పుడు చాలా చిక్కులు ఎదురవుతున్నాయి. కాబట్టి యీ బాధ్యతను తీసుకొనడానికి కార్యేరేషన్ యింకా ఎక్స్ టెండ్ చేయాలి. మరి యీ వాడు బాగానే పనిచేస్తున్నది మేము అభినందిస్తున్నాము. కానీ యింకా బాగా చేయుటకు, రోడ్లు దై రెక్తుగా యిచ్చే పద్ధతి కూడా చేయాలని నేను కోరుతున్నాను. ఇక పోతే పోషర్ వెల్ ఫేర్ కు సంబంధించినంతవరకూ యీ నాడు చాలా కాలంగా తరతరాలుగా అట్టడుగున వున్నవారి అందరినీ పైకి తీసుకొని రావడానికి మంత్రిగారు చేసిన కృషి, మొత్తం ఇది ఒక ఉద్యమంగా తీసుకొని రావడానికి జిల్లా స్టాంపుతో, రాష్ట్ర స్టాంపుతో చేసిన కృషిని నేను అభినందిస్తున్నాను. కాని జరిగింది చాలా తక్కువ. జరగజరిపింది చాలా ఎక్కువ వుందని చెబుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:- నేను ఈ మొత్తం వుమెన్ వెల్ ఫేర్ డిపార్టుమెంటు గురించి మాట్లాడదలచుకొన్నాను. ఇది దాదాపు 50 శాతం పాప్యులేషన్ కవర్ అయ్యేటటువంటి ఒక డిపార్టుమెంటు, త్వారత యిది ఏమో వుమెన్స్ ఇయర్ గా పెట్టారు. దానికి చాలా ప్రాధాన్యం దేశ మొత్తంగా వచ్చింది మన ప్రభుత్వం కూడా అలా చేస్తున్నది. మరి యీ 50% of the population emancipation అంటే దాదాపు Nation humanity emancipation అంటే చాలా భాగము జరిగిపోయినట్లే. ఇది కొక 14 ఏండ్ల తోపు వుండే ఏల్లలు కూడా మరి చైల్డు వెల్ఫేర్ క్రింద చూసినప్పుడు కూడా 40 శాతం of the population వాళ్లు కూడా వుంటున్నారు. ఇంత ముఖ్యమైన డిపార్టుమెంట్. అయినప్పుడు మరి మన వుమెన్ వెల్ఫేర్ డిపార్టుమెంటు 10 రక తో కాంపోజ్డ్ మ. ఇంకా ప్లేటు నుండి మనము విడిపోయినప్పుడు మద్రాసుతో వున్నటువంటి

fulfledged organisationలు భాగమువిడిపోయి ఇక్కడ కువచ్చి మరో డిపార్టుమెంటుగా రూపొందించడం జరిగింది. అలాంటి డిపార్టుమెంటు మద్రాసు రాష్ట్రంలోవుంది, మైసూరు ప్రయత్నం చేస్తున్నది ఇక దేశం మొత్తం మీద ఇంత Fulfledged Dept. Function చేపట్టవంటి లేదు. తర్వాత స్టేటు సోషల్ వెల్ఫేర్ డిపార్టుమెంటుబోర్డు 1956, 58 లా నూ ఏర్పాటు చేశారు. స్టేట్ సోషల్ వెల్ఫేర్ బోర్డు వున్నది కాని దాని మేనేజింగ్ బాడిగాని, దానియొక్క aims and objects గాని యిది చేసే పేషగాని ఎవరికి అంటే ... mainly for Women. ఇలాంటివి ఉన్నప్పుడు మనం అబ్జెక్టివ్ నిర్ణయించాము. వుమెన్ వెల్ఫేర్ డిపార్టుమెంట్ పబ్లిష్ చేసిన బ్రోషర్ లో ఎయిమ్స్ అండ్ అజక్టుల్స్ పేర్కొన్నారు. ఇవన్నీ చూసినప్పుడు మన డిమాండ్ కు వచ్చిన ఎలాబ్ మెంట్స్ చాల మిగర్. ఒక మునిసిపాలిటీ బడెట్ అంత లేదన్నమాట. వుమెన్ వెల్ఫేర్ డిపార్టుమెంటు స్టేట్ మొత్తం మీద యివన్నీ ఎలా ఫుల్ ఫిల్ చేస్తారు అనేది అలోచించి నట్లయితే, కోటి 73 లక్షల రూపాయలు అలాబ్ మెంట్ ఉంటే నాన్ పాన్ క్రింద కోటి 33 లక్షల రూపాయలు, ప్లాస్ క్రింద 40 లక్షలు యిచ్చారు. ఇదివరకు ప్లాస్ క్రింద 6 లక్షలు యిచ్చేది యిప్పుడు ఎయ్ అంట్ ఎక్కువ వచ్చినది. ఈ ఎయ్ అంట్ తో ఫుల్ ఫిల్ చేయగలుగుతారా? దీనిలో 3/4 అవ్ ది ఎలాబ్ మెంట్ అడ్మినిస్ట్రేటివ్ స్టాఫ్ కాలిన్ క్రింద ఖర్చు అయిపోతుందనేది గమనించితే వెల్ఫేర్ యాక్టివిటీస్ కు వెచ్చే డబ్బు ఎంత ఉంటుంది అని ఆలోచిస్తే చాల చిన్న చూపు ఈ డిపార్టుమెంట్ మీద పడిందని మనవి చేస్తున్నాను. 50 పర్సెంట్ అవ్ ది పాప్యులేషన్ ఉన్న ట్లయితే చేయవలసినటువంటిది, పెట్టటవంటిది ఎంత? ఇచ్చిన డబ్బు కూడ 3, 4 వంతులు అడ్మినిస్ట్రేటివ్ స్టాఫ్ కు పోతే ఆమిగకా డబ్బు కూడ సక్రమంగా వినియోగించ బడుతూ యున్నదా అనేది సీరియస్ గా కన్సిడర్ చేయాలి. మిస్యూమ్ గాని, మిస్ ఎప్రెషియేషన్ గాని నాకు వచ్చిన వార్తల బట్టి హాదిబర్ మెను జరిగింది. టెయిలరింగ్ సెంటర్స్ పెట్టి కుట్టించమని క్లాక్ సప్లయ చేస్తే కుట్టి మార్కెట్ లోకి తీసుకు వెళ్లే కార్యక్రమం ఉంటే గుడ్డనే బైటికి తీసుకువచ్చి అమ్ముతున్నాడు. ఎంక్వయరీను జరిగినాయి. మొన్న మంత్రిగారిని అడిగితే మా నోటీసుకు రాతేను అన్నారు. రెండు మూడు ఉదహరణలు కూడ చెప్పగలను. ఇలాంటి దుర్బిని యోగం జరుగుతున్నది. చాల యిన్ జస్టిసు డిపార్టుమెంట్ లో జరుగుతున్నాయి. సోషల్ వెల్ఫేర్ బోర్డు అని 4.4 లక్షల రూపాయలు ఎలాబ్ మెంటు ఉంటుంది. బానికీ అడ్మినిస్ట్రేటివ్ చార్జెసు తక్కువ. లక్ష, రెండు లక్షల రూపాయలు అవుతుంది. మిగిలిన డబ్బు వెల్ఫేర్ కు పెట్టవచ్చు. డూప్లి కేటింగ్, ఓవర్ లాసింగ్. వుమెన్ వెల్ఫేర్ డిపార్టుమెంటు, సోషల్ వెల్ఫేర్ బోర్డు రెండు పెట్టి ఈ రకంగా ఈ డబ్బు డిస్ట్రిబ్యూట్ చేసి వేరియసు ఛానెల్స్ గుండా పోయే వర్తతి కాకుండా ఆ బోర్డు మొత్తం యాక్టివిటీను అన్ని వుమెన్ వెల్ఫేర్ డిపార్టుమెంటు చేయడానికి అవకాశం తున్నది. బానికే ఉన్న స్టాఫ్ ను కేటాయింది కార్యక్రమాలు చేయించడంయింది. ఎమ్.ఎల్.ఎస్. ఎస్.ఎం. కన్సర్వేటివ్ కమిటీసులో వేసి ఆ బోర్డు కార్యక్రమాలు చేయవచ్చు.

10-30 a.m.

వుమెన్ వెల్ఫేర్ బ్రాంచెస్ 9 ఉన్నాయి. 12 1/2 లక్షలు ఖర్చు పెట్టబోన్నామి, 15 సంవత్సరాల్లాగా నాణ్యగున్నర కోట్ల రూపాయలు యిచ్చి ఉంటిమి. బాన్ అంట్

ఎచీవ్ మెంట్స్ ఏమిటి అనేది చెప్పలేము. వాకేషనల్ బ్రెయినింగ్ సెంటర్స్ పెట్టాము. ఎవరైనా అక్కడ నుంచి క్వాలిఫై అయి బైట పడ్డవారు ఉన్నారా? వరైన పద్ధతిలో యిన్ స్పెక్టు చేస్తున్నారా? నాలుగున్నర లక్షల రూపాయలు ప్రతి సంవత్సరం ఖర్చు పెడుతున్నారు. టాన్ జిబుల్ రిజల్టు ఉంటే యిన్నాళ్లు ఖర్చు పెట్టిన దానిని మార్చుకొనడానికి ఉపయోగపడుతుంది. చిల్డ్రన్ హోమ్స్ ఉన్నాయి. వెకండరీ ఎడ్యుకేషన్ కంప్లీట్ చేసి ఎంతమంది బైటపడ్డారు? మనం డిపార్టుమెంటు పెట్టి దాని నుంచి ఎచీవ్ చేస్తూ ఉంటే, అవి కాకపోతే ఆల్టర్నేటివ్ మార్గాలు సజెస్టు చేసి అవకాశం ఉంటుంది. డిపార్టుమెంటుకు యిన్ హెరెంట్ గా కొన్ని డిపెన్డెన్సీ ఉన్నాయి. డిస్ట్రిక్టు లెవెల్ యిన్ ప్రాప్ట్రీ క్చర్ యున్నది. ప్లాప్, ఆపీస్, ఫంక్షనింగ్ యున్నది. అది ఎట్లా పని చేస్తున్నదన్నది వేరే విషయం. ప్లేట్ లెవెల్, డైరెక్టరేట్ లెవెల్ అజమాయిషి చేయడానికి డైరెక్టివ్ యాక్టివిటీస్ ఫుమెన్ వెల్ ఫేర్ యిన్ సెంటివ్ చేయడానికి తగిన టెక్నికల్ స్టాఫ్ గాని యిన్ ప్రాప్ట్రీ క్చర్ ప్లేట్ లెవెల్ లో లేదనే విషయం ప్రధానమైన పీకేసెన్ గా చెప్పవచ్చు. న్యూట్రీషన్ ఎక్స్ పర్టు లేరు. ఇెక్ట్ వెల్ ఫేర్ విషయంలో క్వాలిఫైడ్ పర్సన్స్ లేరు. పీరియూడికల్ యిన్ స్పెక్స్ న్స్ లేవు. ప్లాప్ లేదు అనేది దృష్టిలోకి తీసుకుంటే, జరిగిపోవంటి ప్రోడ్యూస్ కు మార్కెటింగ్ ఎర్రెంట్ మెంట్స్ చేస్తున్నారా? దానికి తగినటువంటివి ఉన్నాయా లేదా? ముఖ్యంగా రిక్రూట్ మెంట్ పాలిసి సరిగాలేదు. స్టాండర్డు రావడంలేదు. మినిమమ్ క్వాలిఫికేషన్స్, రిక్వయిర్ మెంట్స్ ఉన్నాయా? క్వాలిఫైడ్ ప్లాప్ ను ఎప్పాయింట్ చేస్తున్నారా? వారు రెస్పాన్సిబిలిటీస్ డిస్ చార్ చేయడానికి ఆ రకమైన పద్ధతిలో చేస్తున్నారా? క్వాలిటీ లేకుండా వెల్ ఫేర్ చేస్తున్నారు అంటే చేయడానికి వీలు ఉండదు పర్కింగ్ ఆఫ్ ది కమిటీ ఎగ్జామిన్ చేయమని 1970 లో నానావతి కమిటీ ఎప్పాయింట్ చేశారు. ఆ రిపోర్టు వారు 1972 లో సబ్మిట్ చేశారు. దానిని ఎగ్జామిన్ చేయకుండా కోర్ట్ ప్రొసీజర్ లో ఎందుకు పెట్టింది? వారు రికమెండేషన్స్ పెట్టినవో గవర్నమెంట్ ఎందుకు చేయలేదు? ఫుమెన్ వెల్ ఫేర్ డిపార్టుమెంట్ కు చాలా అన్యాయం జరిగింది. ఎలాట్ మెంట్ పెరగాలి. మిన్ యూజ్, మిన్ ఎప్రోప్రియేషన్, కరప్టెడ్ ప్రాక్టీసెస్ ఉన్నటువంటివి చెక్ చేయాలి. అలాంటి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నట్లు వార్తలు వస్తున్నాయి. అవి సీరియస్ లీ అడ్వక్షనబుల్. వాటికి వాటికి తాగ్రత్త సదాచని చెపుతూ ముగిస్తున్నాను.

*శ్రీ సంతోష్ చక్రవర్తి (ముయగు):— అధ్యక్ష, నిన్నటి రోజున ప్రజాపేట పట్టణ డిమాండ్స్ ను బలపరుస్తూ ట్రైబల్ వెల్ ఫేర్ విషయంలో రెండు మాటలు చెప్పదలచుకున్నాను. ట్రైబల్ ఏరియాస్ లో రోడ్స్ బాగా లేనందువల్ల కమ్యూనికేషన్స్ పూర్తిగా వున్నవి. అభివృద్ధి జరగడంలేదని మనవిచేస్తున్నాను. ఇమీడియేట్ గా ట్రాన్స్ మిషనరీ రోడ్స్ కంప్లీట్ చేసి, అధికంగా ఫండ్స్ ఎలాట్ చేసి ఆ రోడ్లు కంప్లీట్ చేస్తే ఎకానమిక్ కండిషన్ కాకుండా సోషల్ కండిషన్ కూడా బాగుపడుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. మైసూర్ యిరిగేషన్ ట్రైబల్ ఏరియాలో డెవలప్ కాలేదు. దానికోసం ఎకానమిక్ కండిషన్ బాగు పడలేదు. ట్రైబల్ ఏరియా ఎక్కువ పారెస్టు ఏరియాగా ఉంటుంది. వర్షం ఎక్కువగా ఉండి నీరు ఎక్కువగా దొరుకుతుంది. టాంక్స్

Voting of Demands for Grants.

కడితే చాల ఏరియా యిరిగేషన్ క్రింద రావడానికి అవకాశం యున్నది. మైసర్ యిరిగేషన్ ట్రైబల్ వెల్ ఫేర్ డిపార్టుమెంటు నుంచి స్టీమ్ లైన్ చేస్తూ మైసర్ యిరిగేషన్ డిపార్టుమెంటు నుంచి చేయించాలని చెప్పుతున్నాను. 6 పాయింట్ ఫార్ములా క్రింద అనేక వర్క్స్ జరిగినాయి గాని కొంతలు జరిగి కంప్లీట్ కాకుండా ఉన్నాయి. మా ప్రాంతంలో 60, 70 లక్షల రూపాయల పనులు అగి ఉన్నాయి. కాబట్టి వాటిని పూర్తి చేయించాలని చునవిచేస్తున్నాను. ఈ పనులు పూర్తి కావడం లేదని

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

కారణాలు అడిగితే రోడ్స్ బాగా లేనందువల్ల పూర్తి కావడం లేదు అంటున్నారు. ఏజెన్సీ ఏరియా ఉన్నాగాని ఏజెన్సీ ట్రాక్ లేదు కాబట్టి అవకాశం దొరకడం లేదు. వర్సంబేజ్ ఆఫ్ ఏజెన్సీ ఏరియా యివ్వకపోవడంవల్ల ఆ ఏరియాలో ఈ వర్క్స్ అగిపోతున్నాయి అని అధికారులు అన్నారు. ఆ వర్క్స్ పూర్తి చేయాలి. ఏటూరి నాగారం ఏజెన్సీ ఏరియాలో యున్న ఏజెన్సీ ట్రాక్ లేనందువల్ల ఆ వర్క్స్ అగిపోయినాయి కాబట్టి క్రద్ద తీసుకొని అటువంటివి పూర్తి చేయించడానికి ప్రయత్నం చేయించాలి. ట్రైబల్ ఏరియాలో పి. హెచ్. సి. టు ఉన్నాయిగాని అవి బాగా వడవడం లేదు. అక్కడ డాక్టర్ పోస్టు చేసినా పోలేదు. వసతి గృహాలు లేవు. బిల్డింగ్స్ లేవు. స్పెషల్ ఫండ్స్ గా యిచ్చి ఆ ట్రైబల్ ఏరియాలో వైద సౌకర్యం కలిగించాలని శుభవిచేస్తున్నాను, అటవీభూములలో 1964 కంపె ముందు అక్యూపేషన్ లో ఉన్న వన్ ట్రైబల్ రైతులను ట్రైబల్స్ భూముల నుండి ఇవిక్టు చేయాలని ప్రభుత్వం ఆదేశాలు ఇచ్చారు, దోరాల, కోమటిపల్లి ప్రాంతాలలో ఎవిక్షన్స్ జరుగుతున్నాయి ట్రైబల్ ఏరియాలోని సమస్యలను పరిష్కారం చేయడానికి ఒక ప్లేటు లెవెలు అసేనరును వేసి రెండు మూడు సంవత్సరాలలో ఒక టైం బౌండ్ కార్యక్రమం వేసుకుని పూర్తి చేయించాలని కోరుతున్నాను, ట్రైబల్స్ భూమి ఇస్తున్నారు, కాని వారి ఆర్థిక పరిస్థితులు బాగా లేనందున లెవెలు చేసుకోలేక పోతున్నారు. వీటి వసతి ఏర్పాటు చేసుకోలేకపోతున్నారు. భూమిని మొదట బోర్ వెల్చు వంటివి వేసి వీటి వసతి కల్పించి డెవలప్ చేసిన ఎరువాతనే ట్రైబల్స్ భూమి ఎనైడ్ చేస్తే వారికి ఉపయోగ పడుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఎడ్లు కొనుక్కోడానికి రు. 400 లు సబ్సిడీను ఇస్తున్నారు. తన కంట్రీబ్యూషన్ రు. 400 లు వేసుకున్నప్పుటికి మొత్తం రు. 800 లతో కూడా ఎడ్లు కొనుక్కోవడం అసబ్సిడీని రు. 1000 లకైనా పెంచాలని కోరుతున్నాను. దీనిపై పరిశీలన చేయాలి. గిరిజన కార్పొరేషన్ విషయమై కొన్ని ఆరోపణలు వస్తే సభవారు ఒక హౌసు కమిటీని వేపారు. వారి రిపోర్టు ఇంకా రాలేదని తెలిసినది. వారి రిపోర్టు రాగానే కార్పొరేషనులోని లోపాలు పరిశీలించి సౌండ్ లైన్స్ మీద నడవడానికి ప్రయత్నం చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. రివెన్యూ బోర్డు మొదటి మెంబరు దానికి ఛేర్మనుగా ఉన్నారు. సౌనెటి లెవెలులో ఆర్ డిజ్ ఛేర్మన్ గా ఉన్నారు. వాటి చాలా పనులుంటాయి కనుక ఆ పద్ధతిని తీసివేసి అనతికారులను అక్కడ పెట్టి సౌండ్ లైన్స్ మీద నడపాలని కోరుతున్నాను. అక్యూపేషన్స్ బాగానే పనిచేస్తున్నాయి. వాటికి 50 శాతం ఇస్తున్న ప్రభుత్వం తగిన

కానికి పెంచాలని కోరుతున్నారు. ఆశ్రమ స్కూలులో చాపలు అల్లడం, బుట్టలు అల్లడం వంటి జాబ్ ఓరియంటెడ్ కోర్సులను పెట్టి వారికి శిక్షణ ఇస్తే ఉరువాత ఆ వృత్తిలో వారు స్థిరపడే అవకాశం ఉంటుంది. 25 శాతం జనాభా ప్రైవేటు ఉన్న ప్రైవేటు ఏరియాలో భూమి ట్రాన్స్‌ఫర్‌ను సస్పెండ్ చేయాలని ప్రైవేట్ ఎడ్యుకేషన్ కమిటీ వారు రికమెండ్ చేశారు. 25 శాతం కంటే ఎక్కువ ప్రైవేటు ఉన్న నాన్-పెయ్యూలు గ్రామాలను కూడా పెయ్యూలు గ్రామాలలో కలపడానికి ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నారు. ప్రైవేటు పిల్లలు నక్సలైట్ల వైపు ఎక్కువ మొగు చూపిస్తున్నారు. వారికి వయస్సు, ఎత్తు వంటి నిబంధనలు పడలించి పోలీసు కాబోలో ప్రవేశం ఇస్తే బాగుంటుంది. తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఉంటున్న ఎరుక, వినాది, లంబాడీ కులాల వారు డీనోటిఫైడ్ ప్రైవేట్ క్రింద ఉన్నారు. ఆంధ్ర ఏరియాలో వారిని పెయ్యూలు ప్రైవేటులో చేర్చారు. తెలంగాణా ప్రాంతంలో కూడా వారిని పెయ్యూలు ప్రైవేటులో చేర్చడానికి ముఖ్య మంత్రి గారు, సంతక మంత్రి గారు భారత ప్రభుత్వానికి వ్రాసి ప్రైవేట్ లిస్టులో చేర్పించాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. సోమేశ్వరరావు (విడుమోలు) :— అధ్యక్ష, హరిజన సంక్షేమ పథ్యను బలపరుస్తూ కొన్ని సూచనలు చేయడమైనాను. హరిజనులు ఎంతోకాలంగా తరతరాలలో వెనుకబడిన వారు కనుక వారి సంక్షేమం కోసం పెద్దఎత్తున కార్యక్రమాలు చేస్తున్నాము. బలపప్పటికి అనుకున్నంత పగటిని సాధించామని అంటే ఎక్కువ మందికి సాంఘిక వ్యాయం ఇంకా దొరకలేదనేది సందేహం లేని విషయం. చాలా పెద్ద మోతాన్నే బడ్జెటులో కేటాయించారు. ఐనా ఇంప్లిమెంటేషను విషయంలో ఎన్నో అడ్డంకులు వస్తున్నాయి. దీనిని ఆలోచించి పురాతన పద్ధతులలో ఉన్న ఎడ్మినిస్ట్రేషనును సరి చేసినప్పటికీ మనం అనుకున్న లక్ష్యాన్ని సాధించగలుగుతాము. హరిజనులకు ఇంట్లో ఉన్నాయి ఐనా వ్యాధి దబ్బు కేటాయించినప్పటికీ ఒక్కొక్క అప్లికేషను పది పదిహేను సంవత్సరాలు కాలం బలపప్పటికి అట్లాగే ఉంటున్నది పైనలైట్ కా కౌన్సిలు లేదు. దీనికి కారణం పరిపాలనా వ్యవస్థలోని లోపం. నేను ఎన్ని కేసులైనా తెచ్చగలను. ఐదు సంవత్సరాలు నుంచి పది సంవత్సరాల వరకు పైనలైట్ కాకుండా పెంజుంగుగా ఉన్న కేసులున్నాయి. 16 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించినా పని చెప్పి పన్నుటికి హరిజన సంక్షేమం కోసం ఐర్దు అవ్వకుండా అనే అనుమానం లేకపోలేదు. ఏమి చేయాలో ఆలోచించి ఎడ్మినిస్ట్రేషనులో మార్పులు తీసుకురావలసిన అవసరం ఉంటుంది మనవిచేస్తున్నాను. సాంఘికంగాను ఆర్థికంగాను వెనుకబడిన ప్రజల సంక్షేమం కోసం ఎన్నో కార్యక్రమాలు జరుగుతున్నప్పటికీ మాట్లాడితే హరిజన ఉద్ధరణ అంటున్నప్పుటికి, బడ్జెటులో కేటాయించుకుంటూ ఉన్నప్పటికీ, రాజ్యాంగపరమైన రిజర్వేషన్లు ఉన్నప్పటికీ, అధికార యంత్రాంగంలోని జాత్యం వల్ల అనుకున్న పరిణామ శాఖలు మరేకపోతున్నాయి. నేను ఒక గ్రామంలో ఇండ్ల స్థలాలు కావాలని దరఖాస్తు పెట్టి 6 సంవత్సరాలై పోయి, ప్రతి పర్యాయం ఒక ఇంక్వైరీ చేస్తుంటారు, ఎన్నో వెంటరు నోటీసులు ఇస్తుంటారు. తప్ప పైనలైట్ చేయరు. ఎన్నిసార్లు తిరిగినా అదే పరిస్థితి. ఇట్లా జాత్యం జరుగుతుంటే మనం కేటాయించిన దబ్బు ఐర్దు ఎట్లా ఇవ్వగలము? దీనికి ఒక కారణం తరుచు ప్రభుత్వం పే ఆర్డరు ఇస్తుండడం. పే ఆర్డరు

ఇచ్చుకుంటూ పోవడంవల్ల మనం అనుకున్న దబ్బు ఖర్చు కాదు. పైనలైట్ అయ్యే ముందు పై కులాలవారు స్టే ఆర్డరు తెచ్చుకోవడంతో ఎక్కడి పని ఆగిపోతుంది. జిల్లా సోషల్ వెల్ఫేరు ఆఫీసరు మంచి కూడా మేమంటే ఒక అభిప్రాయం ఏర్పడిపోయింది. వీరందరూ ఇండ్ల స్థలాలకు బంజరు భూములకు వస్తుంటారని. ప్రధానమంత్రి ప్రకటించిన 20 సూత్రాల ఆర్థిక కార్యక్రమంలో కూడా పేదలకు ఇండ్ల స్థలాలు, భూములు ఇవ్వాలని చెప్పడం జరిగింది కాని ఇది ఆచారణలో ఇంకా జరుగ వలసి ఉంది. హరిజనులకు కావలసింది ఇండ్ల స్థలాలు మాత్రమే అనుకుంటే పొర పాటు. వారు అట్టడుగున ఉన్న ప్రజలు, గ్రామానికి దూరంగా ఉన్న ప్రజలు. త్రాగడానికి నీరు కూడా లేని ప్రజలు, అక్కడకు చేరడానికి రోడ్లు కూడా ఉండని ప్రజలు. అందుచేత వారికి భూములు ఇండ్ల స్థలాలు అని మాత్రమే కాకుండా స్కూల్స్ కావాలి, వాటికి భవనాలు కావాలి, రైబ్రరీ కావాలి, అక్కడకు చేరడానికి అప్రోచ్ రోడ్లు కావాలి. వీటినిన్నింటిని ప్రభుత్వం ఎప్పుడో పెట్టుకోవాలి. సంవత్సరానికి పది కోట్లు కేటాయించి ఇండ్ల స్థలాలు ఇస్తే సమస్య తీరిందనుకుంటే పొరపాటు వాటితో పాటు విద్యా వసతి, అప్రోచ్ రోడ్లు, రైబ్రరీలు కూడా కావాలి. హరిజననాడంలో సానిటరీ కండిషన్లు బాగుండవు శ్మశాన వాటిలు కూడా లేని ప్రాంతాలున్నాయి. జిల్లా సోషల్ వెల్ఫేరు ఆఫీసర్లకు కూడా తెలియవు స్కూలు ఉండా లేదా, రైబ్రరీ ఉండా లేదా, కమ్యూనికేషన్స్ ఉన్నాయా లేదా, నీటి వసతి ఉండా లేదా, శ్మశానం ఉండా లేదా—ఇటువంటివి సర్వే చేయించి ప్రతి జిల్లాకు ఒక ఆఫీసరును వేసి వివరంగా సేకరించినట్లయితే ప్రతి సంవత్సరం వీటికై బడ్జెటులో కేటాయించుకుంటూ పోతే వర్గ సహనత్వం వచ్చే అవకాశం ఉంది. విద్యావిధానంలో మార్పు రావాలి. అక్కడ ఉన్న రెవెయిలో వారు చదువుకుంటుంటే వారు కాంపిటీటివ్ పరీక్షలలో రాలేరు పెద్ద కులాలవారు కాన్వెంటులో చదివితే వారు ప్రైవేట్ స్కూల్స్ లో చదువుతారు. వారి మధ్య పోటీలో ఎప్పుడూ పెద్ద కులాం పిల్లలకే అనుకూలంగా ఉంటుంది. ఇది కూడా దృష్టిలో పెట్టుకుని చూడాలి. కాంపిటీటివ్ పరీక్షలకు వెళ్ళడానికి హరిజనులకు కోచింగ్ కూడా ఇవ్వడానికి ప్రత్యేక క్రద్ద తీసుకోవాలి. హరిజన సంక్షేమం అంటే ఇండ్ల స్థలాలు ఇచ్చే కార్యక్రమంగా మాత్రమే కాక వారి సుక్షేమానికి అవసరమైన స్కూల్స్, వాటికి భవనాలు, మంచినీటి వసతి, రైబ్రరీలు, శ్మశానంగా ఉపయోగపడే స్థలాలు, ఇతర విధానంగా వారికి ఉపయోగపడే ముందుకురావడానికి వీలైన కార్యక్రమాలు కూడా తీసుకున్నవాడే హరిజన సంక్షేమం అనేది కార్యరూపంలో వస్తుందని మనవిచేస్తూ పెరిపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జి. భూపతి (నేరళ్ళు) :—అధ్యక్ష మహాశయా, హరిజన, గిరిజన సంక్షేమం 10-50 లక్షల కొరకు ఎన్నో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు ఈ బడ్జెటులో చేపట్టవండుకు పూజ్యులు శ్రీ వెంగళరావు గారిని. శ్రీ బాట్లం శ్రీరామమూర్తి గారిని అభినందిస్తున్నాను. హరిజనులకు పూర్వకాలంలో ఒక కాపం వచ్చింది వారికి ఎటువంటి అడ్డంకుండకూడదని, వారు ఊరికి దూరంగా ఉండాలని, వారు మైలుకో్ ఉండాలని, వారు ప్రతిరోజు స్నానం చేయడానికి నీలులేదని, వారు నిరంతరం అగ్రికులాలకు పోవడమే ఉండాలని ధమనులచేత కాపించబడ్డారు. ఈనాటి ధమనులు శ్రీ బాట్లం శ్రీరామమూర్తి గారు

ఆ సాపాన్ని విమోచన చేసి హరిజనులను పైకి తెస్తున్నందుకు వారిని అభినందిస్తున్నాను. స్వాతంత్ర్యము వచ్చిన తరువాత ఈ స్వాతంత్ర్యము అనే జ్యోతిని ముఖ్యంగా హరిజనుల ఇళ్లలోకి, సామాన్య మానవులు ఉండేచోటికి తీసుకొని పోవాలని మహాత్మాగాంధీజీ కోరారు. కాని గా. ధీగారి ఆళ నెరవేరలేదు. దానికి మన ప్రభుత్వము ఎన్నో ప్రయత్నాలు చేసింది. ఎన్నో పథకాలు వేసింది ఎ తో ఖర్చు చేసింది. అయినా ఈ సామాన్య మానవులు హరిజనులు కాని గిరిజనులు కాని అనుకున్నంతగా అభివృద్ధి చెందకపోవడము చాలా విచారకరం. దానికి చాలా కారణాలున్నాయి. హరిజనులు అభివృద్ధిలోకి రాకూడదనే శక్తులు దేశంలో ఎన్నో ఉండడమే మొదటి కారణం. ప్రభుత్వం ఎవరైతే హరిజనులు అభివృద్ధిలోకి వచ్చారో వారు మిగిలిన హరిజనులు పైకి రాకుండా చేయడం జరుగుతున్నది. కాబట్టి హరిజనులను అభివృద్ధిలోకి తీసుకొని రావడానికి ప్రభుత్వం ఒకటి చేయవలసి ఉంటుంది. హరిజన కమ్యూనిటీలో అర్థికంగా బాగుపడిన వారిని హరిజన కమ్యూనిటీ నుంచి మినహాయిస్తే తప్ప మిగిలిన హరిజనులు బాగు పడడానికి అవకాశం ఉండదని మనవి చేస్తున్నాను. ఎలక్షన్లకు సంబంధించి హరిజనులకు ఓటింగు హక్కు ఉంది. లక్షాధికారికి ఓటింగు హక్కు ఉంది. డబ్బు ఉన్న హరిజనుడు ప్రభుత్వం పెట్టిన కాంపిటిషనులో - ఎలక్షన్లలో గెలుస్తాడు. సామాన్య హరిజనుడు గెలువలేడు, ఈ కారణంచేత హరిజనులు బాగుపడడం లేదు. అందుచేత డెవలప్ అయినటువంటి హరిజనుల లిస్టు తయారుచేసి హరిజనులకు కేటాయించినచోట వారిని మినహాయిస్తే కాని హరిజనులు బాగుపడడానికి అవకాశం లేదని మనవి చేస్తున్నాను. హరిజనులను ఉద్ధరించడానికి ప్రభుత్వం ఎన్నో పథకాలు వేసింది. అందులో ఇళ్ల స్థలాలు ఇవ్వడం ఒకటి. వారికి ఒక పెద్ద కార్యక్రమం మొదలు పెట్టారు. పారి గ్రామంలో నర్సే నెంబరు వేసుకొని ఇళ్ళ స్థలాలు ముందు చూసుకోవాలి. దానికి అడ్డంకు ఏటిషను వేస్తారు. దానికి గెజిట్ పబ్లికేషను చేయాలి. ఇదంతా జరగవలసి ఉన్నది. ప్రభుత్వం వారిని అభివృద్ధి చేయాలనుకున్నది కాబట్టి ప్రభుత్వమే స్వయంగా అనుకూలమైన స్థలాలు ఎనక్వయిర్ చేసి ఇళ్ళు కట్టించి ఇళ్ళు లేని హరిజనులను ఆ ఇళ్లలోనికి చేర్చే పయత్నం చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఇళ్ల స్థలాలకు మీరు అప్లికేషనులు పెట్టుకో, డి. పోషల్ వెల్ ఫేర్ అఫీసరు దగ్గరకు, తహశీల్దారు దగ్గరకు వెళ్ళండి అంటే వారు ఆ కార్యక్రమాలు చేసుకోలేదు. డబ్బు ఉన్నటువంటి హరిజనుడు ఈ పనులు చేయగలుగుతాడు కాని మిగిలిన హరిజనులు చేయలేదు. కాబట్టి ప్రభుత్వమే ఇళ్ళు కట్టించి ఆ ఇళ్లలోకి వారిని పంపించే ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. భూ సంస్కరణలు చేయబోతున్నాము, చేస్తున్నాము అని ఒక సంవత్సరం ముందే ప్రచారం చేశారు. ఒక సంవత్సరం తరువాత లాండు పీలింగు చట్టం తయారుచేసారు ఒక సంవత్సరం తరువాత డిక్లరేషన్ను ఇమ్మని అన్నారు. 5 సంవత్సరాల నుంచి భూస్వాములు ఎన్నో అవకాశవకలు చేస్తున్నారు. ఇక హరిజనులకు మిగిలే భూమి ఏమీలేదు. అందుచేత వారికి ప్రత్యేకమైనటువంటి నోటిసులు ఇచ్చి ఈ డేట్ లోపం ఇంజికన్నా ఎక్కువ భూమి ఉండడానికి వీలులేదని చెప్పి చేస్తే బాగుంటుంది. బ్యాంకుల ద్వారా హరిజనులకు డబ్బు ఇప్పించి ఆ భూములను ఫారిజనులు కొనుక్కునేట్లు చేస్తే బాగుంటుంది. ఇప్పుడు ఫారిజనులకు

Voting of Demands for Grants.

లే: పోని ఆళయ కల్పించారు. వారిని పైకి తీసుకొని వసామని ఆళయ కల్పించారు. చావి అనుకున్నంత అభివృద్ధి జరగడంలేదు వారు ఆ ఆళతో కష్టం చేసుకోవడం అనవసరమనే ఆలోచనలో ఉంటున్నారు. మీరు ఏమైనా చేసామని అన్నప్పుడు అంతంగా చేసి తీరాలి. ఆ ఆళతో ఏదో వస్తుందని ఎమ్. ఎల్. ఏల ఇళ్ళ చుట్టూ, తహశీలారు ఆఫీసు చుట్టూ తిరగుతున్నారు. కాబట్టి మీరు తలపెట్టిన కార్యక్రమాన్ని సాధ్యమైనంత తొందరగా చేయాలని కోరుతూ నెలపు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీమతి ఎన్. విజయలక్ష్మి (తుని):—అద్యక్ష, ఈ నాడు చర్చకు వచ్చిన డిమాండ్ను బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు మనవి చేయదలచుకున్నాను ఉమెన్స్ వెల్ ఫేర్ డిపార్టుమెంటు క్రింద ఈ సారి కొంత ఎక్కువ బడ్జెటు కేటాయించారు. ఇది సంతృప్తికరంగా ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా అడ్వర్టైజ్ మెంట్ గురించి నేను ఒక విషయం మనవి చేస్తాను. ఈ నాడు కొన్ని చీఫ్ అడ్వర్టైజ్ మెంట్ ఉన్నాయి. వాటికి రేడియోను సెంటర్ గా పెడుతున్నారు. ఇది చాలా అభ్యంతరకరమైన విషయంగా మన లక్ష్మిదేవిగారు తీసుకొని తగు చర్యలు తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. అనాది నుంచి మనం స్త్రీలను ఎక్కువ గౌరవిస్తున్నాము. కాతవాహనుల కాలంనుంచి ఇజ్జతుల కాలం వరకు స్త్రీలను గౌరవిస్తున్నాము. ఉదాహరణకు కాతవాహన కాలంలో గౌతమీపుత్ర కాతకర్ణి అనిచ్చే తల్లిగారి యొక్క నామధేయాన్ని, పుత్రునియొక్క నామధేయానికి జోడించి రెప్పెత్తు ఇచ్చేవారు. అదేవిధంగా మనం అంటూ ఉంటాము, (God resides where Women is respected) అని. అందుచేత ఈ విషయంలో ఎక్కువ శ్రద్ధతీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. మన క్రీస్ట్ చాలా తక్కువ నెలకొల్పుతున్నాము. గరల్సు ఎన్రోల్ మెంట్ ఎక్కువ చేయాలంటే వీలైనంత ఎక్కువగా క్రీస్ట్ రూరల్ ఏరియాస్ లో నెలకొల్పాలి. అదేరీతిగా ఇండస్ట్రియల్ ఉమెన్ వర్కర్స్ ఎక్కువ ఉన్నారు. అక్కడ కూడా డీనిని అభివృద్ధి చేయడం చాలా అవసరం.

ప్రీ ప్రైవేటు స్కూల్స్ పున్నాయి. వాటికి అటాచ్ చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. డిస్ట్రిక్టు విమెన్ వెల్ఫేర్ ఆఫీస్ లో పున్నారు. వారు ఇన్ స్పెక్షన్ కి వెళ్ళడానికి వెహికల్ లేక పోవుటవల్ల కన్వేయన్స్ చాల యిబ్బందిగా వుంటుంది. ప్రతి డిపార్టుమెంటులోను వెహికల్స్ ఇస్తున్నాము. కనుక డిస్ట్రిక్టు విమెన్ వెల్ఫేర్ ఆఫీసర్లకు కూడ వెహికల్స్ యివ్వాలని కోరుతున్నాను. విమెన్ వెల్ఫేర్ డిపార్టుమెంట్ స్థానిక సంస్థలనుంచి 5 పెర్సంటు ఫండ్ యిస్తున్నారు. ఇది త్రీలకు చాల సిగుచేసిన విషయము. దానిని 25 పెర్సంటు కి పెంచాలి. మునిసిపాలిటీల నుంచి కూడ 25 పెర్సంటు యివ్వాలని మనవి చేస్తున్నాను. కేంద్రములో గ్రామీణ మహిళా విభాగము అను ఒక ఆర్గనైజేషన్ ని నెలకొల్పారు. రూరల్ ఏరియాస్ లోని విమెన్ అవలిప్టమెంట్ ప్రాధాన్యక ఇస్తారు. మహిళలకు అన్ని విధాల లాభభాయకమైన కార్యక్రమాలను చేయడానికి అలాంటి ఆర్గనైజేషన్ ని మన రాష్ట్రములో కూడ నెలకొల్పాలని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రకృతి కాలము నెలకొల్పారు. కాని మాకుమాల పున్న గ్రామీణ ప్రజలకు ఈ పౌకర్యము అందక పురిటి మరణాలు ఎక్కువగా సంభవిస్తున్నవి. కనుక ఈ విషయములో శ్రద్ధ తీసుకోవాలి. పబ్లిక్ విమెన్

11-00 a.m.

Voting of Demands for Grants.

హాస్టల్స్ విశాఖ పట్టణము, హైదరాబాదు సిటీలలో నెలకొల్పుతున్నారు. మగవారితో సమానముగా ఉద్యోగావకాశాలు కావాలని ఈనాడు శ్రీలు కృషి చేస్తున్నారు. వర్కింగ్ విమెన్ పాపులేషను కుటుంబ వున్నచోట హాస్టల్స్ని నెలకొల్పాలని కోరుతున్నాను. విమెన్ వెల్ఫేర్ డిపార్టుమెంటువారు హెల్తు విషయములో, నూట్రీషన్ విషయములో, లిటరసీ విషయములో ప్రాధాన్యత యిస్తున్నారు. శ్రీలకు లెట్రీన్స్ అవసరమని ఇదివరకే చెప్పాను. ప్రతి గ్రామములోను శ్రీలకు మరుగు వుండా లేదా ఆనెడి విమెన్ వెల్ఫేర్ డిపార్టుమెంటు చూడాలి. డ్రై ఆఫ్ లెట్రీన్స్ వున్నవి వాటివల్ల ఎన్నో కాంటామినేషన్ వస్తున్నవి. హాక్ వరమ్మ అవి వ్యాప్తి చెందుతున్నవి. చాంక కుటుంబ ఉబ్బుతో నెలకొల్పగలిగిన బోర్ హోల్ లెట్రీన్స్ వున్నాయి. 25 రూ.ల ఖర్చుతో నెలకొల్పవచ్చు. ఈ విషయము అలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను. విమెన్ వెల్ఫేర్ డిపార్టుమెంట్ ఏమి సాధించినది, భవిష్యత్తులో సాధించబోయే ప్రగతి ఏమిటనేది నిర్ధారణ చేసుకొని పనిచేయడానికి ఇవాల్వయేషను కమిటీని నెలకొల్పాలి. విమెన్ వెల్ఫేర్ డిపార్టుమెంటుకి 45 ట్రాంచెస్ వున్నవి. వీటిని ఎక్కువగా హైస్కూల్స్ వున్నచోట అటాచ్ చేస్తే హోమ్ సైన్స్ మీద మహిళలను ఎడ్యుకేట్ చేయడానికి అవకాశము వుంటుంది. మంత్రిగారు దీనిని ఆలోచి చాలని మనవి చేస్తున్నాను. సోషల్ వెల్ఫేర్ డిపార్టుమెంటుకి సంబంధించినంతవరకు ఆ మంత్రి గారు సంపన్న, శ్రామిక జీవుల మధ్య వున్న వ్యత్యాసాన్ని తగ్గించడానికి చేస్తున్న కృషిని ఎంతో ఆదరించిస్తున్నాను. శ్రామిక జీవుల స్వర్ణయుగము రావాలని ప్రతి పోరుడు కృషి చేయాలి. అట్లాకృషి చేసినట్లయితే సవరణ త నిర్మాణ ధ్యేయము నెరవేరుతుంది. బ్యాంక్ వర్కు క్లాస్ కార్పొరేషను, పెడ్యూర్ కార్పొరేషను ను నెలకొల్పారు. చాల మధుకుగా పని చేస్తున్నవి. కుల, మత తత్వము వుండకూడదంటున్నాము. కాని కార్పొరేషన్ క్రయిటీరియాగా తీసుకొంటున్నాము. ఇన్ కం క్రయిటీరియాగా తీసుకొని పేదవారికి సహాయము చేయాలి. బేకెర్స్ క్లాస్ సెన్ వారిని కూడ తీసుకోవాలి. ఈ విషయాన్ని కూడ మంత్రిగారు పరిశీలించాలి. పూరర్ పీపుల్ అంటే ఏ సెక్షను క్రిందకు వస్తారో మంత్రిగారు తమ ఇవాంటులో చెప్పాలి. హోమ్ సైన్స్ కి సంబంధించి కొన్ని కేసులు చాంకలముగా పెండింగ్ లో వున్నవి. కలెక్టర్లను పిలిచి ఒక కాల పరిమితి లోపం క్లియర్ చేయాలని నిర్ణయము తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. పెడ్యూర్ కార్పొరేషనులో ఒక సమస్య ఎదురై నది. ఫార్వర్డు జిల్లాలో ఒకేరకమైన రేట్ ఆఫ్ ఇంటరెస్టు వుంది. వెనుకబడిన జిల్లాలో ఒక రకమైన రేట్ ఆఫ్ ఇంటరెస్టు వుంది. వెనుక పడిన జిల్లాల్లోను పెడ్యూర్ కార్పొరేషన్ వారి స్థితిగతులు ఒకే విధంగా వున్నాయి. ఈ రేట్ ఆఫ్ ఇంటరెస్టులో తేడా లేకుండా చూడాలని కోరుతున్నాను. బెగ్గింగ్ ని ఎక్కువగా దీనికరేజీ చేయాలంటే ఎక్కువ ధనాన్ని కేటాయించి బెగ్గర్ హోమ్స్ ని నెలకొల్పాలి. బెగ్గింగ్ చాంక్స్ పెన్షన్ గా తయారై నది. జయ, టి. వి. కాన్సర్ సంఘములో వీరి ద్వారానే వ్యాపించే అవకాశాలున్నాయి. భిక్షగాళ్లలో లక్షధికారులు చాచుమంది వున్నారు. మనీ లెండర్స్ వున్నారు. బెగ్గింగ్ ని అబాలిష్ చేస్తూ ఒక రెజిస్ట్రేషను తీసుకరావాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ యస్. వెంకటరత్నం (గంటూర్-2) :— అధ్యక్ష, గవర్నమెంటు ఈ చర్యలు తీసుకునే ముందు ఈ బోషల్ కల్చర్ దెవలప్ చేయాలి. డబ్బు ఎంతో

యిస్తున్నారు. ఖర్చు పెడుతున్నారు. ఖాటం శ్రీరామమూర్తిగారు, యమ్. వి. కృష్ణారావుగారు, ఎక్కడికైనా ఫంక్షన్స్కి వెళ్ళినప్పుడు దండలు వేయవద్దు, వాటి కోసము డబ్బు ఖర్చువద్దని ఐడియల్గా చెబుతున్నారు. పోషర్ ఎవేర్ నెస్ రాలి. పెర్సనల్ కాండక్టులో ఆదర్శవంతముగా వుండేవిధంగా చేయాలి. దండలు వేయవద్దు అని చెబుతూ వుంటే ప్రచారము కోసం తప్ప ఏమీ లేదు అని అనుకుంటున్నారు ప్రజలు. అట్లా అనుకొనడం నాకు ఇష్టము లేదు. మంత్రులు పోషర్ ఫంక్షన్స్కి, మ్యారేజి ఫంక్షన్స్కి వెళుతూ వుంటారు. కొంచెము ఐడియల్గా వుండే స్థలముల్లే మంత్రిగారు వెడితే బాగుంటుంది. ప్రతి సంతకన్కి వెడితే దుష్ప్రభుత్వం ఎంకరేజి చేసినట్లు అవుతుంది. ఖాక్ మార్కెటులో బాగా డబ్బు సంపాదించినవారు, అన్యాయముగా లక్షలు సంపాదించినవారు పెద్ద పెద్ద ఫంక్షన్స్ చేస్తూ వుంటారు. వాటికి వెళ్ళడం అంటే సోషల్ గా డిస్కరేజి చేస్తుంది. అలాంటి ఫంక్షన్స్కి రాను అని ధైర్యముగా చెప్పే అలవాటు చేసుకోవాలి. పొలిటికల్ ఫంక్షన్స్కి వెళ్ళినప్పుడు రిసీప్ట్ చేసుకొనేది ఈ యాంటీ సోషల్ ఎలిమెంటే. గుంటూరులో ఒక గాంధీంగ్ డెన్ ని ఆర్గనైజ్ చేసినారు పొలిటికల్ లీడరుగా దుడ వేస్తారు. అన్నింటికి ముందు వుంటారు. అలాంటివి చూసిన వారికి డిస్కరేజింగ్గా వుంటుంది. పోషర్ కాండక్టు, కల్చర్ డెవలప్ చేయవలసిన అవసరం వుంది. టౌరి సిస్టమ్ అబాలిష్ చేస్తున్నామంటున్నారు. మంత్రులు వెళ్లే ఎన్ని మ్యారేజెస్లో డౌరీ లేకుండా వుంటే ఏచారణ చేయాలి. అంతపెద్ద ఫంక్షన్ జరిగితే అంతపెద్ద మినిష్టరు వెడతారు. అంతఎక్కువ డౌరీ వుంటుంది. రాను అని చెప్పగలిగే ధైర్యము ఒక మంత్రి అలవాటు చేసుకొంటే మిగతా మంత్రులకు ఆ ధైర్యము వస్తుంది. ఇంటర్ కాస్టు మ్యారేజెస్కి సంబంధించి గ్రీవెన్స్ వుంది కొన్ని సదుపాయాలు చేస్తున్నారు. సోషల్ వర్క్స్ తో ఇదివరకు ఇంటర్ కాస్టు మ్యారేజెస్ చేసుకొన్నవారు సొసైటీలో ఈనాడు బాధపడుతున్నారు. వీరేఖలింగము పంతులుగారి ప్రబోధానికి ఉత్తేజితలయి పెళ్ళిళ్ళ చేసుకొన్నవారు వున్నారు వారి పిల్లలకు ఉద్యోగాలు లేక ఎంతో అవస్థ పడుతున్నవారు ఉన్నారు. 1974 తరువాత మ్యారేజి చేసుకొన్న వారి విషయములోనే ఎంకరేజి చేసినట్లు చెబుతున్నారు. సంఘ సంస్కరణాలిలావతో వెనుకమంచి పెళ్ళి చేసుకొన్నవారిని ఎంకరేజి చేయవలసిన అవసరము వుంది. మంత్రులు రెస్కూహోమ్స్ గురించి మెన్షన్ చేశారు. అంటే వ్యభిచార విరూపన చట్టము క్రింద కోర్టులో శిక్ష పడినవారిని ఈ రెస్కూ హోమ్స్కి పంపిస్తారు. ఈ రెస్కూ హోమ్స్లో హైదరాబాద్లో 30 సీట్స్, విజయవాడలో 30 సీట్స్ వున్నాయి. ఈ వ్యాధి చాల దారుణముగా వుంది. రాష్ట్రము మొత్తముమీద తీసుకొంటే 60,000 కాదు, 6 లక్షలు వ్యభిచారులు వుండే అవకాశము వుంది. వారందరికి ప్రభుత్వము రక్షణ కల్పించవలసిన అవసరం వుంది. కేవలము ఏదో మౌనపిక చాంచల్యముతో చేసే పని కాదు. ఆర్థిక యిబ్బందులకు గురయి ఈ వక్ర మార్గమును పట్టిన పోదరీమణులు వున్నారు. దాని పేరు రెస్కూ హోమ్ అని పెట్టారు అది రిస్కూ హోమ్ కాదు. అది రెస్కూ హోమ్గా మారాలి. 30 సీట్లు కాకుండా ఇంకా ఎక్కువగా పెట్టి వీరిని రక్షి చడానికి ప్రభుత్వము ప్రభుత్వం చేయాలి. దానికి పెద్దఎత్తున డబ్బు సహాయం చేయాలి. పర్మిట్ వుమెన్

11-10 a. m. హాస్టల్స్, కాలేజ్ గోయింగ్ గరల్స్ హాస్టల్స్ నామమాత్రంగా చాలా తక్కువమందికి అందుబాటులో వున్నాయి. వాటిని ఎక్కువచేయాలి. బ్యాక్ వర్డు క్లాస్ కార్పొరేషన్ వుంది. బ్యాక్ వర్డు అన్నప్పుడు అర్థికంగా వెనుకబడినవానికి వర్తింపజేయాలి, కులంతో నిమిత్తం లేకుండా చేయాలి కులాన్ని తీసుకుంటే పూర్తిగా విచారణ చేసి చేయాలి. ఇదివరకు బ్యాక్ వర్డు క్లాస్ కు సంబంధించి ఒక కమిషన్ వుంది. వారు ఆసమగ్రమైన రిపోర్టు ఇచ్చారు. ఏదో ప్యాచ్ వర్క్ చేసి రిపోర్టు ఇచ్చారు. అందులో చాలా లోపాలు వున్నాయి. వాటిని సవరించడానికి మరో కమిషన్ వేసి బ్యాక్ వర్డు క్లాస్ ను పునర్విచారణ చేయాలని కోరుతున్నాను. పున్న పనులు చాలవన్నట్లు మ్యాట్రిషన్ సెంటర్స్ ను మునిసిపాలిటీలకు అప్పగించారు. వారికి కాక పుమెన్ వెల్ ఫేర్ లో లేడీస్ కు ఇచ్చి నడిపిస్తే బాగుంటుంది. వారు దయతో పనిచేస్తారు కాబట్టి అటువంటివారికి అప్పగించాలని మనవిచేస్తూ వెలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీమతి టి. ఇ. ఎస్. ఆనందబాయి (గన్నవరం) :—అవ్వజే, నేను పుమెన్ వెల్ ఫేర్ గురించి కొన్ని విషయాలు చెప్పదలచుకున్నాను. ఈనాటి సాంఘిక వ్యవస్థలో స్త్రీ ప్రముఖ పాత్ర వహిస్తున్నది. గృహాన్ని తీర్చిదిద్దే స్త్రీ. ఈనాడు రాజకీయాలలో కూడా స్త్రీ పాల్గొంటున్నది. అటువంటి స్త్రీని మనం అర్థికంగా, ఆరోగ్యకరంగా, మానసికంగా కూడా సరైన పద్ధతిలో వుండేటట్లు చూస్తే స్త్రీ దేశానికి ఎక్కువ సేవ చేయగలుగుతుంది. మహాత్మాగాంధీ ఒకసారి ఇలా అన్నారు. "The country's brightness is seen in the happy homes of the people. In other words, it rests with women". అలాంటప్పుడు స్త్రీకి ఎటువంటి చక్కని నడుపాయాలు కలుగజేయాలో ఆలోచించాలి. 1958 నుండి పుమెన్ వెల్ ఫేర్ డిపార్టుమెంటు పని చేస్తున్న తీరు చూస్తున్నాము. దానివల్ల కలుగుతున్న ఫలితాలు తక్కువగా వున్నాయని చెప్పటానికి విచారిస్తున్నాను. మొత్తం జనాభాలో 50 శత్రాంతు స్త్రీలు వున్నా వారిని నిర్లక్ష్యం చేయడం జరుగుతున్నది. ఈ డిపార్టుమెంటుకు కేటాయించిన డబ్బు తక్కువగా వుంది. మనా ఎన్ని స్త్రీములు ద్రాష్టి చేసినా అవి చిన్నపిల్లలు కాంపౌజిషన్ వ్రాసిన మాదిరి పాయింట్ బై పాయింట్ గా పుస్తకాలలో వుంటున్నాయి కాని ఆవరణలో జరిగేటట్లు లేదు. 5కి లో ఎట్లా స్టాప్ వున్నదో ఇప్పటికీ అలాగే వున్నది కాని స్టాప్ విస్తరణ జరగలేదు. కనక స్టాప్ ను పెంచాలని మనవి చేస్తున్నాను. స్టాప్ ను గ్రామాంధో సమితుల కంట్రోల్ లో వుంచారు. అందువల్ల సక్రమంగా పనులు జరగడం లేదు. గవర్నమెంటు తన కంట్రోలు క్రింద వుంచుకుంటేనే పనులు సవ్యంగా జరుగుతాయి కనుక వారిని గవర్నమెంటు తన కంట్రోలు క్రింద వుంచుకోవాలని కోరుకున్నాను. వారు టూర్ చేయటానికి వెహికల్స్ లేవు. వారు ప్రజలకు అందుబాటులో వుంధరు. వారు చేస్తున్న పనులపై సూపర్ విజన్ లేదు. ఈ డిపార్టుమెంటును బ్రష్ చేయవలసి వుంది. ఎవరికి ఎంత పని వుందో ఎంత చేస్తున్నారో తెలియదు. ఎవరయ్యేవో లేదు. ప్లేట్ రెవెల్ లో ఒక సామ్యులరి కమిటీని వేసి ఎవరయ్యేవో చేయించాలని కోరుతున్నాను. సమాజంలో స్త్రీకి న్యాయం కలుగ చేయడం చాలా ముఖ్యమైనది. డిప్రెస్సు క్లాస్ స్త్రీలు, పేద స్త్రీలు తమకు సామాజికంగా జరిగిన

Voting of Demands for Grants:

అన్యాయాన్ని నిర్దుకానే అవకాశం లేకుండా వున్నారు. వారికి గవర్నమెంటు లీగర్ ఎయిడ్ కొద్దిగా ఇస్తున్నప్పటికీ దానిని వారికి అందజేయడానికి వారిని గయిడ్ చేసే వారు వుండాలి. ప్రీల ఆరోగ్యం విషయంలో శ్రద్ధ తీసుకోవాలి. ప్రీ అండ్ పోస్టు నటర్ కేర్ గురించి వారికి చెప్పి వారికి అవసరమైన సహాయం దిపార్టుమెంటు ద్వారా అందజేయాలి. ఇక పిల్లల విషయం చూస్తే గ్రామాలలో పిల్లలు దాదాపు దిగంబరంగా వుంటున్నారు. స్వాతంత్ర్యం వచ్చి 26 సంవత్సరాలు అయినా ఇప్పటి వరకూ అలాటి వారికి ఏలాటి సహాయం చేయలేక పోతున్నాము. హరిజనులకు కావలసినవన్నీ చేస్తున్నామని చెబుతున్నారు కాని గ్రామాలలో చూస్తే మంత్రులకుగాని అధికారులకు గాని అక్కడ ఏమీ జరుగుతున్నదో తెలుస్తుంది. గవర్నమెంటు ఇస్తున్న డబ్బు వారికి సక్రమంగా అందుతున్నదో లేదో చూడ వలసిన భార్యక ప్రభుత్వం మీద వుంది. ఎట్రాసిటీన్ హరిజనులపై ఎక్కువగా జరుగుతున్నాయి. కొలారులో జరిగిన సంఘటన అందరకూ తెలుసు. పత్రికలలో వచ్చింది. అటువంటి వాటిని ఆపలేకుండా వున్నాము. మంత్రిగారు హరిజనుల పట్ల ప్రీల పట్ల ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహించాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

కుమారి యం. కమలమ్మ (సక్రెటరీ):—అద్యక్ష, సోషల్ వెల్ ఫేర్, వుమెన్ వెల్ ఫేర్, డ్రైనిజర్ వెల్ ఫేర్ డిమాండులను బలపరుస్తున్నాను వందాయితీరాజ్ వ్యవస్థ ప్రవేశ పెట్టిన తరువాత గ్రామాలలో ప్రీ సంక్షేమ కార్యక్రమాలు ప్రవేశ పెట్టాము. గ్రామాలలో ప్రీ వి.డి. వోలు, ముఖ్య పేవికలు, గ్రామ పేవికలు వున్నారు. 15 సంవత్సరాల క్రితం ఏ కార్యక్రమాలు వున్నాయో ఇప్పటికి అవే కొనసాగిస్తున్నారు కాని కొత్త కార్యక్రమాలు చేపట్టడం లేదు. గ్రామాలలో చెట్లు నాటడం, మొక్కలను పెంచడం అనే కార్యక్రమాలనే అమలు జరపడం చూస్తున్నాము, నేను వందాయితీరాజ్ వ్యవస్థలో 15 సంవత్సరాలనుండి మెంబర్ గా వుండి చూస్తున్నాను. ప్రీలకు సంబంధించి ఏ పరిశ్రమను కల్పించే ఉద్దేశం ఇంతవరకూ లేదు. కార్పొరేషన్ పెట్టారు. అందులో ప్రత్యేకంగా ప్రీలు నడిపే పరిశ్రమలకు పండ్ల ఏర్పాటుచేసి ప్రోత్సహించాలని మనవిచేస్తున్నాను. మొదట వుండే స్కీమును చేంజ్ చేసి కొత్త స్కీమును తీసుకురావాలని ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. పిల్లల గురించి బాలవాడీస్, డిస్ట్రిక్టులో తాలూకాలలో చిల్డ్రెన్స్ హోమ్స్ పెడుతున్నారు. డిస్ట్రిక్టుకు ఒకటి రెండు వుంటున్నవి. అలాగాకుండా ప్రతి బ్లాకుకు చిల్డ్రెన్స్ హోమ్ పెట్టాలి. ఢిల్లీ వెళ్ళినప్పుడు అక్కడి నుండి హర్యానా వెళ్ళాము. అక్కడ చిల్డ్రెన్స్ విలేజేస్ అని పెట్టారు ఒక గ్రామములో తల్లికి ఏడుగురు పిల్లల చొప్పున యిసారు. వారు పెంచాలి. దానికి పెద్ద స్కీము చేశారు. దాని పేరు ఎస్. ఓ. ఎస్, ఆ స్కీము మన వద్ద లేదు నాగార్లు సాగరులో బిల్డింగ్స్ వున్నవి. అటువంటి స్కీమును నాగార్లు సాగరులో ఓపెన్ చేస్తే బాగుంటుంది. పోతే ప్రీల గురించి చాలా ఎడ్యుర్జయిజ్ మెంటు చేస్తున్నారు పిగిరేడ్ల దగ్గర నుండి భార్యలకు వంతు ఎక్కడ చూచినా స్త్రీల ఫోటోలు వేస్తూ ఎడ్యుర్జయిజ్ మెంటు చేస్తున్నారు. యీ విధంగా చేస్తే భారత దేశములో వుండే ప్రీలయొక్క గౌరవం ఏమి అవుతుందో అలోచించండి యంబర్వేషనల్ వుమెన్ యయరులో కూడా ప్రీలను రక్షరకాణంగా చిత్రిస్తూ ఎక్కడ చూచినా ఎడ్యుర్జయిజ్ మెంటు చేస్తున్నారు.

11-20 a. m.

అటువంటిది జరగకూడదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇక బ్యాంక్ వరు క్లాసెసు వారికి పెడ్యూట్ కౌన్సు వారికి సరిపోయినటువంటి పద్ధతిలో కొన్ని స్కీములు పెట్టారు. చేస్తున్నారు. కాని తక్కువగా వున్నవి. చదువుకునే పిల్లలు బేకేవరు క్లాసుకు చెందిన వారు 12 లక్షల మంది వున్నారు. ఒక వర్సంటు హాస్టల్ ఫెసిలిటీను కలిగి వున్నారు. డిగ్రీ కోర్సులో చూస్తే 8 లక్షల మంది చదువుతున్నారు. వారికి రెండు వర్సంటు కల్పించారు. అలా గాకుండా 25 వర్సంటు హాస్టల్ ఫెసిలిటీను కలిగించాలి. బేకేవరు క్లాసెసులో కూడా చాలా మంది బీదవారు వున్నారు. వారికి కూడా హరిజనులతో సమానంగా గృహ పతతి కల్పించాలి. కులపత బేదాలు లేకుండా హాసునైట్లు కల్పించాలి, యిక గ్రుద్దివారికి కులీవారికి హాసు కల్పించారు. దానిలో ఆడవారిని మగవారిని కలిపి వుంచారు. ఎంత చండాలుగా వుండాలో అంత చండాలుగా వుండి, ఆ హాం చూపే బాధగా వుంది. వెంటనే ఆక్కడ సరైన నటుకంటి ఫెసిలిటీను కల్పించి లేడీసును సెవేరేట్ చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఇక ఏ విషయములో చూచినా తారతమ్యం వుంటున్నది. అది లేకుండా చేయాలి. ఏదైనా చెబితే దానిలో 25 వర్సంటు అయినా అమలులోకి రావాలి. ప్రైవేట్ వెల్ఫేరు స్కీములు వున్నవి, మా ఏరియాలో దేవరకొండలో లంబాడీలు వున్నారు. శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్నం ఏరియాసులోనే గాకుండా తెలంగాణాలో కూడా దేవరకొండ ప్రాంతములో లంబాడీలు వున్నారు. వారికి సరైన ఫెసిలిటీను కల్పించాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

— شری سلطان صلاح الدین اویسی (یا قوت پورہ) :

جناب اسپیکر صاحب :— آج ساجی بھلائی کے مطالبات زیر بحث ہیں جہاں بہت سی بھلائیاں کی بات ہو رہی ہے۔ میں چاہتا ہوں کہ بھلائی میں بھی انصاف ہو۔ اور وہ انصاف اس طریقہ سے ہو کہ کوئی بھی اس سے جھوٹ نہ جائے۔ آپ جانتے ہیں کہ کچھ دن پہلے آپ اور میں سب ہی نے اخبار میں یہ خبر پڑھ کر مسرت محسوس کی کہ ہر پینشن کو پانچ لاکھ روپے کے صوفے سے رکشائیں خرید کر دی جا رہی ہیں۔ اور حیدرآباد میں رکشائیں خرید کر ان میں تقسیم عمل میں لارہے ہیں۔ ٹھیک ہے، پانچ لاکھ کی بجائے دس لاکھ کریں تو مجھے اور خوشی ہوگی اور کوئی اعتراض نہیں ہوگا۔ لیکن سوال یہ پیدا ہوتا ہے کہ حیدرآباد میں جتنے بھی رکشائیں چلانے والے ہیں کیا وہ صرف ہریجن ہی ہیں آپ سیکولرزم کی بات کرتے ہیں۔ مساوات کی بات کرتے ہیں۔ آپ چاہتے ہیں کہ فرقہ پرستی نہ ہو۔ قوم پرستی ہو تو منسٹر صاحب سے یہ سوالی کرنا چاہوں گا کہ کیا آپکا یہ عمل قوم پرستانہ ہے یا فرقہ پرستانہ ہے۔ یہاں رکشا چلانے والے حیدرآباد کے اندر صد فیصد مسلمان ہیں۔ آپ انکے لئے ایک رکشا بھی تقسیم کرنا نہیں چاہتے۔ آپ صرف وعدے اور تسلیاں دینا چاہتے ہیں۔ میں مخالف نہیں ہوں۔ اس کے بعد اخبار میں خبر آئی کہ دس لاکھ روپے واہوں میں تقسیم کئے گئے۔ بہت اچھا کیا۔ اور زیادہ کیجئے۔ لیکن سوال یہ کہ اس ہندوستان کے اندر اقلیت بھی رہتی ہے۔ آپ سیکولرزم کی بات کرتے

Voting of Demands for Grants:

ہیں تو سیکولرزم کی گواہی کرن دیگا۔ کیا آپکے بیانات سیکولرزم کی گواہی دینگے۔ یا اقلیت کے نمائندے یہ کہہینگے کہ آپ سیکولر ہیں جب تک ہم گواہی نہیں دینگے۔ اس وقت تک سیکولرزم کی بات بے کار سی ہو کر رہ جاتی ہے۔

اسکے بعد زمیناب کا مسئلہ آتا ہے۔ بے زمین لوگوں کو زمین دی جائیگی آخر بتائیے کہ اسکے اندر کتنے مسلمانوں کو زمینات دی گئی ہیں۔ شہر حیدر آباد میں بھی جھونپڑیاں ہیں۔ وہاں بھی کئی لوگ جھونپڑیوں میں رہتے ہیں۔ لیکن انکی تفصیل نہیں بتائی جاتی ہے۔ وہاں یہی کہا جاتا ہے کہ صاحب ہریجنوں کو دی جائیگی۔ اور اگر ہماری درخواست آتی ہے تو اسکو پس پردہ ڈال دیا جاتا ہے۔ میں آپ کے سامنے واقعات کو بھی رکھ سکتا ہوں کہ کس طرح سے ہریجنوں کو زمینات دی جا رہی ہیں۔

بھینسہ ایک عادل آباد کا مقام ہے۔ بھینسہ میں کئی زمینات ہیں لیکن ایک مسلمان کی زمین کو حاصل کر لیا گیا ہے۔ وہ ایک اپاہج ہے معذور کاشت کار ہے۔ اس کاشت کار کی زمین کو حاصل کر کے ہریجنوں کو آپ دے رہے ہیں۔ اور پرچار کر رہے ہیں۔ کیا اسکے سوا اور کوئی زمین نہیں ہے۔ لیکن اسکی کوئی فریاد نہیں سنی جاتی۔ حالانکہ دوسری طرف زمین موجود ہے اسکو حاصل کر سکتے ہیں۔ لیکن حاصل نہیں کیا گیا ہے۔ پھر معاشی پس ماندگی کی بنیاد پر آپ نے فہرست بنائی اسکو دیکھ کر بڑا تعجب ہوتا ہے کہ کیونکہ مذہب کی بنیاد پر یہ فہرست بنائی گئی ہے۔ اگر ایک دھوبی ہندو ہے تو اسکا پس ماندہ طبقات میں شمار ہو سکتا ہے لیکن مسلمان دھوبی اس فہرست میں نہیں آ سکتا۔ یہ مذہب کی بنیاد پر ہی تو ہے۔ آجکل آپ قوم پرستی اور فرقہ پرستی کے نام پر بڑی بڑی باتیں کرتے ہیں۔ لیکن انسان کو اسکے قول سے نہیں بلکہ فعل سے پرکھا جاتا ہے۔ آپ کا فعل کیا ہے۔ معاشی بنیادوں پر بہت سہولت دی جاتی ہے تو واقعی یہ ایک معقول سی بات ہوتی آپ غور کیجئے کہ اگر کوئی شری جگجیون رام صاحب کا بیٹا ہے تو اسکو سہولت مل سکتی ہے۔ لیکن اگر کوئی چیراسی کا بیٹا ہو تو اسکو سہولت نہیں مل سکتی ہے۔ یہ کونسا انصاف ہے۔ آپ یہ کیجئے کہ کوئی انکم ٹیکس نہیں دیتے ہیں تو انکو پس ماندہ فہرست میں شامل کر سکتے ہیں۔ یا اسکے معیار کو مقرر کر سکتے ہیں۔ جیسا کہ پانچ سو روپے یا دو سو روپے ماہانہ کمانے والا کیا رکشا چلانے والا پس ماندہ نہیں ہے۔ یہ سب سے زیادہ بچھڑا ہوا ہے، آج جبکہ آزادی سے پہلے کوئی دو آدمیوں کو رکشا میں بیٹھا کر جانور کی طرح کھینچتا تھا۔ آزادی کے بعد وہی انسان اسی طرح رکشا چلا رہا ہے۔ اس سے بڑھ کر اور پس ماندگی۔ انسانیت کی توہین

کیا ہو سکتی ہے۔ لیکن اسکے باوجود بھی انکی سہولت کیلئے انکے مسائل کبائے کچھ نہیں کیا جاتا۔ صرف باتیں کی جاتی ہیں۔ اور نتیجہ یہ نکل رہا ہے کہ ہم پکار رہے ہیں۔ ہم بھی جنرلٹیوں میں رہتے ہیں۔ ہی بھی پریشان حال ہیں ہم کو بھی کچھ دیا جائے لیکن کچھ نہیں دیا جاتا ہے۔ زیادہ دن تک یہ نا انصافی نہیں چلیگی۔ نتیجہ یہی ہوگا کہ زمین اور کی ہے۔ اور قرضہ عبداللہ کا آپ زیادہ دن تک ان تمام چیزوں کو نہیں چلا سکتے۔

آپ حیدر آباد میں کئی ہاسٹلس قائم کر رہے ہیں وہاں پر مسلم ہاسٹلس قائم کیجئے۔ آپ کیوں لفظ مسلم سے شرماتے ہیں۔ کیوں آپ کو گھبراہٹ محسوس ہوتی ہے۔ جہاں دوسروں کیلئے ہاسٹلس ہیں مسلمانوں کیلئے بھی ہاسٹلس کی سہولتیں دی جائیں۔ اس طریقہ سے کیا جائے تو میں سمجھتا ہوں کہ اچھی چیز ہوگی جہاں بہت سی باتیں کی جاتی ہیں وہیں اگر مسلم مسائل کیلئے علحدہ وزارت قائم کی جائے تو ٹھیک ہے۔ تاکہ انکے مسائل کی دیکھ بھال کی جاسکے۔ جیسا کہ کم از کم مہاراشٹرا کے اندر چیف منسٹر نے اقلیت کی کمیٹی بنائی ہے۔ وہ اسکے صدر ہیں وہ اس کی دیکھ بھال کرتے ہیں کہ ایسا تو نہیں ہے کہ مسلمانوں کے ساتھ نا انصافی ہو رہی ہے۔ ابسی کوئی کمیٹی قائم کی جائے۔ تاکہ ان تمام چیزوں کو دیکھا جائے اور کسی طریقہ سے ان کے مسائل سلجھایا جاسکتا ہے۔ ہم ان تمام چیزوں کو دیکھتے ہیں شہر حیدر آباد کے اندر آپ سب واقف ہونگے کہ ایک مسلمان صاحب نے ایک زمین دی وہاں پر جھونپڑیاں ڈال دی گئی ہیں۔ لیکن راتوں رات پولیس کو بلایا گیا ہے اور تمام جھونپڑیوں کو اکھاڑ پھینگ دیا گیا ہے یہ تمام چیزیں ہیں۔ اگر میرے پاس فاضل اراضی ہے۔ کم از کم مجھے یہ حق دیا جائے کہ مسلم وقف بورڈ کو اپنی اراضی دے دوں۔ کیونکہ آپ نے قانون میں رکھا ہے کہ بھودان تحریک میں دے سکتے ہیں۔ اس طریقہ سے مجھے یہ حق دیا جائے کہ میں بھی مسلم وقف بورڈ کو دے دوں۔ تاکہ وہاں پر کترتی اچھا کام کیا جاسکے۔ لیکن ایسی کوئی صورت نظر نہیں آتی۔ اسکے لئے چند تجاویز آپ کے سامنے رکھوں گا اس پر فوری عمل درآمد کی ضرورت ہے۔ ورنہ صرف یہی ہوگا کہ ہمارا پیسہ جاتا ہے اور جب وقت آتا ہے تو دیا نہیں جاتا۔ بلکہ صرف اخباری بیانات آتے ہیں کہ ہم یہ تمام چیزیں کر رہے ہیں۔ لیکن عملی میدان میں کچھ نہیں کیا جا رہا ہے۔ اسکے لئے ایک علحدہ کمیٹی بنائی جائے اور ان تمام چیزوں کی دیکھ بھال کی جائے اور جہاں بہت سی چیزیں آرہی ہیں ویسے ہی وظیفہ پرانہ سالی کے تعلق سے یہاں پر وظیفہ کے تعلق سے بھی بہت سی شکایتیں آرہی ہیں۔ پرانہ سالی وظیفہ کی اجرائی میں اتنی دیر ہو رہی ہے کہ ۵۵ برس کی عمر پر وظیفہ ملنے والا

ہے لیکن اسکے بعد ہانچ چھ برس آپکے دفتر کا چکر لگانا پڑے تو کیا آپ انکی فہر پر جا کر وظیفہ رکھینگے - یہ تمام چیزیں ایسی ہیں انکو کلکٹر کے تفویض کیجئے - یا دوسری وزارت کی تفویض کیجئے - یہاں پر اس قسم کی چیزیں ہوتی رہیگی - تو کوئی فائدہ نہیں پہنچیگا - اور ہمارے شری بھٹم سری رام مورتی صاحب مطالعہ میں مشغول ہیں شاید سبھی تلخ نوائی انکرا اچھی نہیں معلوم ہوتی لیکن میں یہ چاہوں گا کہ آپ ذرا دیکھ بھال کریں - جہاں پر آپ ہریجنوں کو زمین دے رہے ہیں آپکے ذریعہ سے منسٹر صاحب کو یہ نقشہ دے رہا ہے - اس نقشہ کے اندر آپ دیکھیں کہ کیا یہ ہریجنوں کی زمین ہے اسکو فروخت کر رہے ہیں ، یہ ایک بے جا رہے مسلمان کی زمین ہے جسکو حاصل کیا جا رہا ہے - خود آپ اتنی زیادہ زمین رکھتے ہیں بازو دوسرے سرمایہ داروں کی زمین ہے - یہ ایک بے جا مفلوج آدمی ہے اسکو فاج ہوچکا ہے - اسکی زمین حاصل کرلی جارہی ہے - آخر یہ ظالم و ستم کب تک چلیگا - میں چاہتا ہوں کہ آپکے ذریعہ منسٹر صاحب تک یہ بات پہنچ جائے شکریہ -

శ్రీ కె రంగదాసు (కొల్లాపూర్) :— అధ్యక్ష సోషల్ వెల్ఫేర్ డిమాండు 21,10,60,000 రూ.లకు పెంచించి మన ముందు ఉంది. దీనిలో అనాధ శరణాలయాలకు 21.13 లక్షల రూపాయలు మాపించారు. ఈ అనాధ శరణాలయాలు ఏదో కొంత మంది పెద్ద వ్యక్తుల జీవనోపాధి కొరకు ఉంటున్నట్లు స్పష్టం అవుతున్నది తప్ప నిజంగా ఆ అర్హులకు కోసం ఏర్పాటు చేసే అంశంలో వారిని అధి వృద్ధి చేస్తున్నట్లు కనిపించడం లేదు. ఉదాహరణకు వాడలోని 3 అనాధ శరణాలయాలు తీసుకుంటే మనకు సరిపోతుంది. ఒక్కొక్క దానిలో 350 బోర్డర్లు పేర్లు వేసి 1050 మంది బోర్డర్లు ఉన్నట్లు చిత్రించి ఈ మధ్య 8 లక్షల గ్రాంటు ప్రయోజనాలు వ్యక్తులకు అప్పగించడం జరిగింది. నిజంగా 100,150 మంది కూడా లేనట్లు వంటి ఆ కేంద్రాలలో 1050 మంది అర్హులకు ఉన్నట్లు చిత్రించి ప్రయోజనాలు మేనేజి మెంటు క్రింద చేసే వాటికి 8 లక్షల రూపాయలు గవర్నమెంటు డబ్బు ఇచ్చింది అంటే ఎంత విధూరమైన విషయమో అర్థమవుతుంది. వాకాడ శరణాలయాలు ఆ ప్రాంతంలో జరుగుతున్న స్కూళ్ళ విషయంలో గురించి అనేక సార్లు ఆసెంబ్లీలో చర్చకు వచ్చింది. అనేక విమర్శలకు ప్రభుత్వం గురి కావలసి వచ్చింది. వీటన్నింటినీ త్రోసి రాజనీ మీరు వెళ్ళినప్పుడు బ్రహ్మాండంగా వీధులలో పూలు చిల్లి ఉత్సవాలు చేసి, బ్రహ్మాండమైన డిన్నర్లు ఇచ్చి మీ అందరినీ పొగడి చేసినంత మాత్రం చేత ఎవరి డబ్బు అని ఇటువంటి జోగ్స్ శరణాలయాలకు డబ్బు ఇస్తున్నారని ప్రశ్నిస్తున్నాను. మిమ్ములను గౌరవించినంత మాత్రాన ప్రజల సొత్తును విచ్చల విడిగా మీ జేబు డబ్బుగా గుర్తించి ఇవ్వడానికి మీకు ఎవరు అధికారం ఇచ్చారని అడుగుతున్నాను. ప్రభుత్వం నద్వివియోగం చేయవలసిన డబ్బును ఈ రకంగా దుర్వివియోగం చేస్తూ ఉంటే మాస్తూ ఉరుకోవడమేనా కానననభ్యుల కర్తవ్యమని ప్రశ్నిస్తున్నాను. ఇలాంటి విషయాలలో శ్రద్ధ తీసుకోవడం ఎంతైనా అవసరం.

11-30 a. m.

వీధి హరిజనులు, బ్యాంక్ వద్ద క్లాసెస్ వారికి స్కాలర్ షిప్పు కావాలని తత్సంబంధ మైన శాసన సభ్యులు ప్రయత్నం చేస్తే ఒకరికి, ఇద్దరికి ఇవ్వలేని పరిస్థితులలో ఉన్నటువంటి దీపార్థమెంటు లక్షలాది డబ్బు తమ స్నేహితులకు లేక పార్టీ వారికి ఏదో పెత్తనం తీసుకొని స్కూలు, హాస్టల్స్ పెట్టుకున్నంత మాత్రాన విచ్చలవిడిగా డబ్బు ఇస్తున్నారు. ఇది ఏ మాత్రమూ సమర్థనీయం కాదు. వీటి విషయంలో జాగ్రత్త వహించడం ఎంతైనా మంచిదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు హాస్టల్స్ ఉన్నాయి. పెడ్యూల్లు కాస్టు హాస్టల్స్, బ్యాంక్ వద్ద క్లాసెస్ హాస్టల్స్ ఉన్నాయి. పెడ్యూల్లు కాస్టు హాస్టల్స్ ఎక్కువ సంఖ్యలో, బ్యాంక్ వద్ద క్లాసెస్ హాస్టల్స్ చాలా తక్కువ సంఖ్యలో ఉన్నాయి. ఏమీ ఉన్నప్పటికీ హాస్టల్స్ కొరకు హాస్టల్స్లో ఉన్నటువంటి బోర్డరుకు నగదు రూపంలో డబ్బు ఇస్తున్నారు. కలెక్టరు నెలకు చేసి ఇచ్చే డబ్బు ఏదైతే ఉందో అది వారికి ముట్టాలనే నియమం ఉంది. అయినా బి. డి. ఓ.లు, ఇంతకు ముందు ఉన్నటువంటి సమితి ప్రెసిడెంట్లు కూర్చోని వారి ఇష్టం వచ్చిన పేర్లు అన్నీ నింపివేసిన సందర్భాలు అనేకం ఉన్నాయి. ఇది విచారణలో కూడా తేలిన విషయం. మీ రూల్స్ కు విరుద్ధంగా జరుగుతూ ఉంటే ప్రభుత్వం పట్టించుకోలేదంటే చాలా విడూరమైన విషయం. కాబట్టి ఎవరి ఇష్టం వచ్చినట్లు వారు ఈ డబ్బును దుర్వినియోగం చేయడానికి, వారి ఇష్టం వచ్చినట్లు ఉపయోగించే దానికి వీలు లేకుండా ఈ స్కాలర్ షిప్పు ఇచ్చే విషయంలో ప్రతి జిల్లా కలెక్టరుకు తోడుగా కనీసం ఇద్దరు లెజిస్లేటర్లను — ఒకరిని బ్యాంక్ వద్ద క్లాసెస్ నుంచి, మరొకరిని పెడ్యూల్లు కాస్టు నుంచి ఆ జిల్లాకు సంబంధించి కమిటీగా ఏర్పాటుచేసి వారి ద్వారా ఎవరికి ఇవ్వాలి, ఎవరికి ఇవ్వకూడదని నిర్ణయించి ఆ రకంగా చేస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. అట్లాగ కాకుండా కలెక్టరుకు ఇస్తున్నాము అంటే — కలెక్టరు ఇంత శ్రద్ధ తీసుకొని వీరికి ఇవ్వవచ్చా, ఇవ్వకూడదా. వారు ఏ ప్రాంతం వారు అనే సంగతి విచారించడం చాలా కష్టం అవుతుంది. కాబట్టి కనీసం ఆ జిల్లా పరిస్థితులు తెలిసిన ఇద్దరు శాసనసభ్యులను, కలెక్టరును వేసి ఆ రకంగా ఇవ్వడం బాగుంటుంది. వెనుకబడిన తరగతుల సంక్షేమం కోసం కొన్ని లక్షల రూపాయలతో ఒక కార్పొరేషను, అలాగే పెడ్యూల్లు కులాలవారికి ఒక కార్పొరేషను ఏర్పాటు చేశారు. కొన్ని ప్రాంతాలలో ఎక్కడైతే బ్యాంకు సక్రమంగా, నిజాయితీగా పని చేస్తూ సహకారం చేయాలని అనుకుంటున్నాయో అక్కడ ఆ ప్రాంత ప్రజలకు కాస్తో, కూస్తో మేలు జరుగుతున్నది కాని బ్యాంకు సహకరించని చోట ప్రభుత్వం ఏమీ చర్య తీసుకోవడం లేదు. అనేక పర్యాయాలు ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకొని వచ్చాము. అనేక సందర్భాలలో ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకొని వచ్చాము. స్టేట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ హైదరాబాద్ బ్రాంచెస్ ఎక్కడైతే ఉన్నాయో అక్కడ వీటి విషయంలో శ్రద్ధ తీసుకోవడం లేదు. చాలా తాలూకాలలో స్టేట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ హైదరాబాద్ బ్రాంచెస్ ఉన్నాయి. వారు ఈ పెడ్యూల్లు కాస్టుకు కాని పెడ్యూల్లు ట్రయిబ్యుకు కాని వెనుకబడిన తరగతుల వారికి కాని ఏమైనా లోన్లు ఇవ్వడానికి ముందుకు రావడం లేదు. అక్కడ ఇతర బ్యాంకుల బ్రాంచెస్ లేకపోవడం వల్ల వారికి ఏ మాత్రమూ సహకారం జరగడం లేదు. కాబట్టి ఉన్న బ్యాంకు ద్వారా ఏమైనా సహకారం చేయించాలి లేకపోతే ప్రభుత్వంవారే బ్యాంకుల యొక్క బ్రాంచెస్ అయినా

అక్కడ పెట్టింది తగిన సహాయం చేయించాలి. ఎక్కడైతే వ్యాంకు ఉండి ముందుకు వచ్చి ఇస్తున్నాయో అక్కడ మేము బ్రహ్మాండంగా చేస్తున్నాము అని చెప్పకొంటున్నారు. ఏ ప్రాంతంలోనో-ఏవో కొన్ని తాలూకాల్లో కాని కొన్ని గ్రామాలలో కాని కొన్ని లక్షలు ఇచ్చినంత మాత్రాన మొత్తం రాష్ట్రం అంతా చాలా బాగా చేసాము, ఈ జాతులను ఉద్ధరించాము, ఈ జాతులు ఇంకా ఉద్ధరించబడకాయి అనుకుంటే సముద్రంలో నీటి బొట్టులాగ ఈ వ్యవహారం ఉంది. కాబట్టి దానితో సరిపోదు. కాబట్టి తప్పుకుండా అన్ని తాలూకాలలోనూ బ్యాంకు చేత ఇంప్లీమెంట్ ప్రయత్నం చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. గృహ నిర్మాణ సంఘాలకు రుణాలు 10 లక్షల రు.లు ఇచ్చారు. ఈనాడు గృహ నిర్మాణ సంఘాలు కోఆపరేటివ్ బేసిన్ మీద ఏర్పడలేమో. దానిలో వారు ఎంత తినాలో, వీరికి ఎంత ఇవ్వాలో గవర్నమెంటు నిర్ణయించాలి. ఈ 10 లక్షల రూపాయలు ఒక సంఘానికి సరిపోతుంది. ఎన్ని సంఘాలకు ఇవ్వగలుగుతారు? నిజంగా ఇవ్వగలిగితే, చేయగలిగితే వాసనకు అక్కడక్కడ ఒక పూవు లగిలించినట్లు తగిలించి మేము హరిజనోద్ధరణ చేస్తాము అంటే క్రియారూపకంగా వారి అభివృద్ధికి ఏ మాత్రమూ సరిపోయే మాటలు కాదు. నిజంగా నిర్మాణ్యులైన ప్రజలను కొట్టాల మీదకు గడ్డి తెచ్చుకోవడానికి కూడా అంతలు విధిస్తున్నట్లుంటే ప్రభుత్వం ఈ గృహ నిర్మాణాలకు ప్రయత్నం చేస్తుందా? శ్రీ బాట్లం శ్రీరామమూర్తిగారు చాలా శ్రద్ధ కలిగి ఈ డిపార్టుమెంటును మంచిగా చేయాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నారు, చాలా సంతోషం. ఈ జాతులను అభివృద్ధి చేసి పైకి తీసుకొని రావాలని ఎంత శ్రద్ధ తీసుకొంటున్నారో అంతే శ్రద్ధ దీనిలో జరుగుతున్నలోపాలను తొలగించేదానికి కూడా తీసుకుంటే మీరు పెద్ద డబ్బుకు సరియైన ఫలితం ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. పెడ్యూల్లు తెగల విషయంలో కార్పొరేషను చేస్తున్న అన్యాయాలను గురించి ఒక కమిటీ వేసారు. నేను దానిని గురించి ఎక్కువగా చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. 1971 లెక్కల ప్రకారం 15,58,000 మంది పెడ్యూల్లు బ్రయింపు ఉన్నట్లు చూపించారు. కాని తెలంగాణాలో ఉన్న లంబాడీలను కూడా ఇందులో చేరిస్తే ఇంకా ఎక్కువ సంఖ్య అవుతుంది. ఆంధ్రలో ఉన్నట్లుంటే లంబాడీలు పెడ్యూల్లు బ్రయింపులో ఉన్నారు. తెలంగాణాలో ఉన్న లంబాడీలు బ్యాక్ వర్డు క్లాస్ లో ఉన్నారు. ఇంతకుముందు మనం అనెంబ్లీలో తీర్మానం కూడా చేసాము. తెలంగాణాలోని లంబాడీలను కూడా పెడ్యూల్లు బ్రయింపులో చేర్చవలసిందని మనం ఏకగ్రీవంగా తీర్మానం చేసాము. దాని ఫలితం ఏమైందో మంత్రులు ప్రకటించాలి. ఇప్పుడు పెడ్యూల్లు బ్రయింపు కోసం చేస్తున్నట్లుంటే పనులు ఏమాత్రం సరిపోవడం లేదు. వీరి అభివృద్ధికి అవసరమైన సక్రమంగా పని చేయడం లేదు. వీరు ఏ గోవిపాత రాయదుర్గా ఉన్నారో అలాగే ఉన్నారు. మీ ఉపన్యాసాలు వింటూ తిరగడానికి ఆ గోపిలోని సగం అయిపోయింది. వారు పశువుల తరువాత రెండవ తరగతి పశువులుగా బ్రతుకుతున్నారు. కాబట్టి వారికి ఖచ్చితంగా పని చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. చాలా లోపాలు జరుగుతున్నాయి. డబ్బు చాలా దుర్వినియోగం అవుతున్నది. దానిని అరికట్టే ప్రయత్నం చేయాలి. శ్రీ సంక్షేమం చేయాలనుకొంటున్న ఈ డిపార్టుమెంటులో సంక్షోభం బయలుదేరింది. ఇంతకుముందు మాట్లాడిన పోదరీమజులు వాటిని గురించి చాలా చెప్పారు. చాలా బాగు చేయాలి. దానికి ఇంకా ఎక్కువ డబ్బు ఇవ్వాలని

11.40 a.m.

అనుకొంటున్నాము ఈ రోజున ప్రవేశపెట్టిన టిగతా శాఖలకంటే ఈ శాఖలో కొంచెము హెచ్చుగా డబ్బు దుర్వినియోగం అవుతున్నట్లు చాలా రిపోర్టు వస్తున్నాయి. అటువంటి విషయాలలో లక్ష్యవేది గారు చాలా శ్రద్ధ తీసుకోవాలి. అనేక విధాలుగా ఆఫీసర్లు దీనిలో పక్షపాతం వహిస్తూ జూనియర్లును సీనియర్లు చేస్తున్నారు. అదే విధంగా ఇంకా కొన్ని రోపాలు చేస్తూ డబ్బు కాజేసున్నా సంఘటనలు ఉన్నాయి. ఈ విషయంలో మంత్రిగారు శ్రద్ధ తీసుకొని వారికి అప్రతిష్ట రాకుండా దీనిని సంస్కరించాలని కోరుతూ నెలపు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఎం. శేషన్న (డోన్) :— అధ్యక్ష. నేడు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండును నేను హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తూ కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకున్నాను. ఏ రాష్ట్రంలోనూ లేనటువంటి బ్యాక్ వర్డు క్లాసెస్ కార్పొరేషనును ఈ రాష్ట్రంలో నెలకొల్పారు. బ్యాక్ వర్డు క్లాసెస్ డిపార్టుమెంటును సెసరేట్ చేసాయి. బ్యాక్ వర్డు క్లాసెస్ కోసం ఒక హాసు కమిటీని కూడా నియమించాలని తీర్మానించారు. అందువల్ల ప్రభుత్వాన్ని నేను అభినందిస్తున్నాను. బ్యాక్ వర్డు క్లాసెస్ కు ఇయర్ మార్కు చేసిన పండ్లు చాలా తక్కువ ఉన్నాయి. 3 కోట్ల 33 లక్షల రు.లు మాత్రమే ఇయర్ మార్కు చేసారు. ప్లానులో 79 లక్షల రు.లు ఉంది. కార్పొరేషనుకు 43 లక్షల రు.లు ఉంది. ఇది చాండిని తమ ద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. బ్యాక్ వర్డు క్లాసెస్ పాపులేషను 30, 40% ఉండగా ఇప్పుడు కేటాయింపు బడ్జెటు చాలా తక్కువ. వారి పాపులేషను బట్టి చూసే ఒక శాతం కూడా లేదని మనవి చేస్తున్నాను. అందువల్ల ప్రభుత్వం బ్యాక్ వర్డు క్లాసెస్ కు కనీసం 10 కోట్లు అయినా కేటాయించాలని మనవి చేస్తున్నాను. బ్యాక్ వర్డు క్లాసెస్ ప్రైనాన్సు కార్పొరేషనును ప్రభుత్వం చాలా సదుద్దేశంతో నియమించింది. వెనుకబడిన జాతులవారు వారి కాళ్ళ మీద నిలబడాలనే ఉద్దేశంతో నియమించారు. అయితే బ్యాంకు వారు సహకరించడం లేదు. వారు డిస్టెన్సు రూ. 5 లక్షల పెట్టారు. 5, 7 లక్షల డిస్టెన్సు లోపల ఉన్నవారికి మాత్రమే సహకరిస్తాము లేకపోతే లేదు అని డిమాండ్ చాలా గ్రామాలు ఈ బ్యాంకు పర్ ఫ్యూలో రిఫండం లేదు. అందువల్ల ఆ డిస్టెన్సు అనేది లేకుండా చూడాలని మనవి చేస్తున్నాను. వెనుకబడిన జాతుల నుంచి పెన్షరీటీని డిమాండ్ చేస్తున్నారు. వెనుకబడిన జాతులవారు పెన్షరీటీ ఇవ్వలేదు. హరిజనులకు ఉస్తున్నట్లుగా 1, 2 వేల మంది అయినా పెన్షరీటీ లేకుండా ఇవ్వాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ సోషల్ సెక్యూరిటీ డిపార్టుమెంటులో కమిషనర్ ఆఫీసర్లును వేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు ఎవరైతే ఆఫీసర్లు జీర్తో, యాక్టివ్ గా పనిచేస్తారో వారి పెన్షనరీ ఫైల్స్ లో ప్రత్యాపాత్రమైన రిమార్కులు వ్రాసే పద్ధతి పెట్టాలని మనవి చేస్తున్నాను. హాస్టల్ లో 55 వేల మంది హరిజన విద్యార్థులు ఉండి చదువుకొంటున్నారు. కాబట్టి బ్యాక్ వర్డు క్లాసెసువారు ముసూరు 11,000 మంది ఉండి చదువుకొంటున్నారు. కాబట్టి బ్యాక్ వర్డు క్లాసెస్ వారికి కూడా హాస్టల్ సదుపాయం ఎక్కువ చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. స్కాలర్ షిపు హరిజనులకు ఇచ్చినట్లుగా వెనుకబడిన జాతులకు కూడా ఇవ్వాలనే మనవి చేస్తున్నాను. రాష్ట్రంలో హాస్టల్ బిల్డింగు చాలా తక్కువ ఉన్నాయి. 922 హాస్టల్ బిల్డింగు కావాలని ఉంటే ఈ సంవత్సరం 31 బిల్డింగు మాత్రమే తీసుకొంటున్నారు. ఇది చాలా తక్కువగా ఉంది. ఇప్పుడు పట్టణాలలో కాని గ్రామాలలో కాని ఉన్నట్టువంటి మంచి

కలపలేదు. ప్రభుత్వం వెంటనే ఈ డీమాండ్ పైడ్ బ్రయింబును పెడ్యూల్లు బ్రయింబులో కలపాలి, లేవీపోతే వీరికి చాలా అన్యాయం జరుగుతున్నదని మనస్ చేస్తూ, యీ అవకాశమిచ్చిన మీకు ధన్యవాదా ర్పిస్తూ నేను నెలపు తీసుకొంటున్నాను.

కుమారి టి. రత్నబాయి (యల్లవరం) :— అధ్యక్ష, ఈ నాడు చర్చలో వున్న యీ మూడు పద్ధతులనూ నేను బలపరుస్తూ ఆదివాసుల సంక్షేమం గురించి మాట్లాడ దలచుకున్నాను. ఆదివాసీ సంక్షేమ మంత్రివర్యులు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండులో 75-76 వ సంవత్సరానికి వేసిన ప్రణాళిక చాలా బాగుంది 200 మంది జనాభా వున్న గ్రామంలో ఒక ప్రాథమిక పాఠశాల ఏర్పాటు చేయడం చాలా ముదాపహం. ఇటువంటి నిర్ణయం తీసుకున్నందుకు ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తూ దీనిని సద్వరంగా అమలు చేయాలని కోరుతున్నాను. ఒక స్కూలు ప్రారంభించడం మాత్రమే కాదు. స్కూలు వున్న ప్రతి చోటా స్కూలు భవనం, హాస్టలున్నచోటా హాస్టలు భవనం ఏర్పాటు చేసి బీదరుకు కూడా తప్పనిసరిగా క్వార్టర్లు ఏర్పాటు చేయాలని కోరు తున్నాను.

తరువాత, నేను గత మూడు బడ్జెటు మీటింగులలో కూడ కమ్యూనికేషన్సు గురించి మాట్లాడుతున్నాను. కమ్యూనికేషన్సు గురించి ఎటువంటి అభివృద్ధి కూడా జరగలేదని చెప్పడానికి విచారిస్తున్నాను. ఈ మొత్తం పద్ధతి అంతా తీసుకొని చూచినా రోడ్డు గురించి యిందులో ఒక్క వాక్యం మాత్రమే ఉన్నది. 54 మైళ్ళ పొడవు గల 19 మిగిలివున్న రోడ్డు పనులు కొనసాగించ బడతాయని మాత్రమే వున్నది. ఇది చాలా విచారకరమైన విషయం. ఏ ప్రాంతమైనా అభివృద్ధి చెందాలంటే కమ్యూని కేషన్సు అభివృద్ధి చెందనిదే ఆ ప్రాంతం అభివృద్ధి చెందదని నేను భావిస్తున్నాను. మంత్రిగారు యీ విషయంపై వారి జవాబులో చెప్పాలని కోరుతున్నాను. ఇంత వరకూ ఎందుకు నిర్లక్ష్యం జరిగిందో కూడా చెప్పాలని కోరుతున్నాను. కమ్యూని కేషన్సు అభివృద్ధి కాని కారణంగా నిధులు చాలా దుర్వినియోగపడుతున్నాయి. ఉదాహరణ చెప్పాలంటే మారేడుమల్లి సమితిలో బోదలూరు అనే చోట డెస్పెన్సరీ ప్రారంభించారు. దానిని 2 లక్షల రూపాయలతో ప్రారంభించారు. అయితే దానికి 30 మైళ్ళ వరకూ రోడ్డులేని కారణంగా డాక్టరు పోవడానికిగాని, అక్కడ వుండడానికి కానీ వసతి లేకుండా వున్నది. బిల్డింగు ఊరికే పడి వున్నది. రెండు లక్షల రూపాయలు దుర్వినియోగం అయింది. ఇటువంటివి ఎన్నో వున్నాయి కాబట్టి కమ్యూనికేషన్సు అభివృద్ధి గురించి నేనొక సలహా ఇస్తున్నాను. కమ్యూనికేషన్సుకు ప్రత్యేకంగా ఒక డిపార్టుమెంటును ఏర్పాటు చేసి, తగు నిధులు ఇచ్చి - ఏజన్సీ రోడ్ డెవలప్ మెంటు కార్పొరేషన్ ప్రారంభించాలని కోరుతున్నాను.

ఇప్పుడున్న గిరిజన కార్పొరేషన్సుల్ల చాలామంది గిరిజనులకు చాలా అన్యాయం జరుగుతోందని చెప్పడానికి సంకేతం లేదు. గిరిజన కార్పొరేషన్సు ఎక్స్ప్లొయిటేషన్ డిపార్టుమెంటుగా వున్నది. ఇప్పుడున్న వ్యవస్థ పాలసీలను అయినా అమలుచేయడంలో జాప్యం, నిర్లక్ష్యం జరుగుతోంది. దానివల్ల చాలా మందికి అన్యాయం జరుగుతోంది. కాబట్టి యీ వ్యవస్థను సరైన విధంగా రీ ఆర్గనైజ్ చేయాలని కోరుతున్నాను. గతసారి మంత్రివర్యులు అక్కడకు వచ్చినప్పుడు ప్రజలు వారికి విన్నవించుకోవడం కూడా

Voting of Demands for Grants:

జరిగింది. లోకల్ గా చింతపండు కె. జి. 55 పై నలకు కొంటూ, 1.40 రు.లకు అమ్మడం జరుగుతోంది. రైతుల దగ్గర కొనేటప్పుడు పేమెంటు కూడా సరిగా చేయడం లేదు. ఈ విషయంలో తగిన శ్రద్ధ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. లోకల్ గా వున్న కొంతమంది నానఫీషియల్ మెంబర్సుతో ఒక కమిటీ వేసి, సూపర్విజను చేయిస్తే బాగుంటుంది. దీనిని గురించి చర్య తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

పరిశ్రమల విషయంలో గిరిజన ప్రాంతం చాలా వెనుకబడి వుంది. దీనిని గురించి ఒక నిర్దితమైన పథకం తయారు చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. గిరిజన ప్రాంతాలలో ఫార్మెస్టు ప్రొడ్యూస్ ఓరియంటెడ్ యిండస్ట్రీస్ నెలకొల్పాలి. అప్పుడు పార్టీసిపేషన్ ఆఫ్ లేబర్ యిన్ మేనేజిమెంట్ పద్ధతిలో పరిశ్రమలు పెట్టినట్లయితే బాగుంటుంది. రంపచోడవరంలో ప్లయవుడ్ ఫ్యాక్టరీ పెట్టారు. దానివల్ల బ్రయి బల్స్ ఒక్క కాతం కూడా లాభం పొందడం లేదు. పర్కర్సును కూడా ఎక్కడ నుంచో తెస్తున్నారు. అందువల్ల ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహించి అక్కడ తయారయ్యే పదవుకు సంబంధించిన పరిశ్రమలు నెలకొల్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

బ్రయిబల్ ఏరియాలో వున్న తాలూకా హాస్పిటల్ను పశువుల హాస్పిటల్ను కంటే హీనంగా వున్నాయని చెప్పడానికి విచారిస్తున్నాను. సరైన బిల్డింగు లేవు, ఎక్స్ప్లమెంటు లేదు, మెడిసిన్స్ లేవు, నిధులు లేవు. హాస్పిటల్ను వున్నా లేక పోయినా ఒకటే అన్నట్లుగా వున్నది. ఆ హాస్పిటల్నులో నుండుల కోసం డబ్బు కేటాయించడమే కాకుండా డయబ్ డెసిలిటీస్ కూడా ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. అక్కడ శ్రీ సగటు ఆయుఃప్రమాణం చాలా తక్కువగా వుందోంది. అక్కడ నడుపుతున్న సంవార కేంద్రాలు ఉపయోగకరంగా ఉంటున్నాయి. అటువంటివి నెలకొల్పి పారా - మెడికల్ పర్కర్సును కొంతమందిని కయారుచేసి - మోబైల్ టీమ్సుగా ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను.

బ్రయిబల్ సర్టిఫికేట్సు విషయం పెద్ద సమస్యగా తయారైంది. అసలైన బ్రయిబల్ సర్టిఫికేట్సు పొందడంలో జాప్యం జరుగుతోంది. అధికారులు వారిని హరన్ చేస్తున్నారు. బ్రయిబల్ కాలివారు సర్టిఫికేట్సు పొంది ఉద్యోగాలు సంపాదించు కొంటున్నారు. ఈ విషయంలో తగిన చర్యలు తీసుకోవి దేఖయిలుగా ఎన్యూమ రేషను జరిపి, ఆ లిస్టు బ్రయిబల్ వెల్ఫేర్ డైరెక్టరు కార్యాలయంలో కూడా పెట్టే ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను.

ఏజన్సీ ప్రాంతంలో 80 కాతం వరకూ మలేరియా వచ్చే అవకాశం ఉన్నది. డాక్టరులు, ఇతర అధికారులు కూడా అక్కడకు వెళ్ళడానికి భయపడుతున్నారు. ఏ డాక్టరును అక్కడవేసినా మలేరియా వుంది, పని చేయలేము అంటున్నారు. డాక్టరులు కంపల్సరీగా ఏజన్సీ ఏరియాలో విధిగా యంత కాలం పని చేయాలని పెట్టాలి.

కమ్యూనికేషన్సు విషయంలో ప్రత్యేకించి ఏజన్సీ రోడ్ డెవలప్ మెంటు కార్పొరేషన్సు పెట్టి, నిధులు కేటాయించి రోడ్డు పనులు చేయించవలసిందిగా మరో సారి కోరుతున్నాను.

ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు గురించి ఒక విషయం చెబుతున్నాను. వేకెంట్ ఫారెస్టు లాండ్స్ చాలా వున్నాయి. వాటిని ఎడ్యుకేటెడ్ అనెంప్లాయిడ్ బ్రయిటర్స్ కు కేటాయించితే వారు ఒక సొసైటీగా ఫారం అయి చేసుకున్నట్లయితే ఉపయోగకరంగా వుంటుంది.

జంటనగరాలలోని హాస్టల్స్ పరిస్థితి అధ్వాన్నంగా వున్నది. క్రిందటిసారి నేను హాస్టల్స్ చూచినప్పుడు మా ఏరియాలోని హాస్టల్స్ యంతకంటే చాలా మెరుగుగా వున్నాయనిపించింది. గిరిజనులు బాధపడుతున్నారు. బ్రయిటర్ ఎం. ఎల్. ఏలతో ఒక కమిటీ వేసి సూపర్విజనుకు ఏర్పాటుచేస్తే బాగుంటుంది. ఆ విద్యార్థులే వాటిని మేనేజ్ చేసుకొనేర్పాట్లు నత్వరం చేయాలని కోరుతూ, యీ అవకాశమిచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలర్పిస్తూ నేను వెలపు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీమతి ప్రేమలతాదేవి (మెన్టలాఫూర్): — అధ్యక్ష, సాంఘిక సంక్షేమ శాఖమంత్రి గారూ, శ్రీ సంక్షేమశాఖ మంత్రిగారూ ప్రవేశపెట్టిన వద్దలను బలపరుస్తూ నేను కొన్ని సూచనలు చేస్తున్నాను. హరిజనులకోసం డబ్బు కేటాయింపు బాగా వున్నది కాబట్టి నేను ప్రభుత్వాన్ని ముందుగా అభినందిస్తున్నాను.

12-00 noon

తరువాత, హరిజనులకోసం కేటాయించిన డబ్బునుంచి హరిజన ప్రాంతాలలోని దెవలవ్ మెంటు పనులకు ఆ కార్పొరేషనుకు డైరెక్టు చేయడంవల్ల ఆ పనులు వెనుక బడిపోతున్నాయి. కనుక దాని కోసం స్పెషల్ ఫండ్స్ కేటాయించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. మంత్రిగారు మూడేళ్ళి సెంట్రు మెట్టు పెంట్లు ఒక్కొక్కరికి కేటాయించి నానుని సూచించారు. వారిని నేను అభినందిస్తున్నాను. ఒకవైపు భూమి సేకరించి యివ్వడం రెండవవైపు హరిజనుల స్వాధీనంలో ఉన్నటువంటి భూమిని తీసుకోవడం జరుగుతోంది. ఉదాహరణకు నేను ఒక విషయం తమ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. 20-25 సంవత్సరాల నుంచి సాగుచేసుకున్నటువంటి భూమి ఆరవర్సీ విలేజ్ లో 120 సర్వే నంబరు గల భూమిని వారి స్వాధీనంలో ఉండే. దానిని హరిజనులకు యిచ్చుటకు ప్రభుత్వ ఆదేశములు 10-5-74 లో జారీ చేసినారు. అయినప్పటికీ ఎన్.పి.సి. డిపార్టుమెంటుకు యివ్వడం జరిగింది. అదేవిధముగా కరీంనగర్ లో హరిజనుల స్వాధీనంలో ఉన్నటువంటి భూమి సర్వే నంబరు 1399. 1423 లు గృహనిర్మాణం కొరకు కోరబడుచున్నది. కష్టపడి వీరు సేద్యం చేసుకున్నటువంటి భూమిని మళ్ళా ప్రభుత్వం తీసుకుంటుందంటే చాలా విచారకరమైన విషయం. కనుక ఆ భూమిని వారికే ఉండేట్లు నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. 20 ఫాయంటు ఫార్ములా క్రింద రావలసిన బంజరుభూములను పంచడం జరిగింది. దానితోపాటు వారు సేద్యం చేసుకొనడానికి నదుపాయాలు కలిగించవలసినదని కూడా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఇకగేషను వెల్పు క్రింద కొంత డబ్బు ప్రభుత్వంవారు కేటాయించి బావులను త్రవ్వించడము జరిగింది కాని సేద్యం చేసుకొనడానికి విద్యుచ్ఛక్తి కొరకు చాలా యిచ్చిందికి గురవుతున్నారు. దానివల్ల భూమిలేనివారికి భూమి యిచ్చిన ప్రయోజనము దక్కకుండా పోతుంది. సాధ్యమైనంతవరకు ఎవరైతే కరెంటు గురించి అప్లై చేస్తారో వారికి తొందరగా యిప్పించవలసినదిగా నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. హరిజన పిల్లలు చాలా కష్టపడి చదువుకుంటున్నారు. ఎంట్రాన్స్

ఎక్కుమీసలనుకు అపియరు కావడానికి ఒకే ఒక మార్కు తక్కువ ఉండి యిబ్బండి వడుతున్నారు. కాబట్టి ప్రభుత్వంవారు ఆ ఒక్క మార్కు కలిపిన చాలమంది పిల్లలకు మేలు కలుగుతుందని నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఉద్యోగాల ప్రామాణ్యత విషయంలో హరిజనులకు జరిగే అన్యాయం ఉదాహరణకు సి.హెచ్. రాజయ్య, టీచర్, కరీంనగర్ అతను హరిజనుడు. బి.ఎ.బి.ఎడ్ పాసైనాడు. పోస్టు ఉండి అప్లయి చేస్తే చేసిన తరువాత కూడా ఆ పోస్టు ఆకస్మిక యివ్వక వృద్ధ పండితుని తెచ్చి పెట్టి నందువల్ల అతనికి అన్యాయం జరిగింది. అటువంటివన్నీ న్యాయం చేయవలసినదిగా డైరెక్టరు గారికి దిపార్టుమెంటుద్వారా ఆపీలు పంపినా దిపార్టుమెంటు పౌరపాలు జరిగిందని తెలుసుకుని కూడా ఆపీలు రిజెక్టుచేయడం జరిగింది. కనుక యిటువంటి అన్యాయాలు జరగకుండా క్రద్ధతో చర్య తీసుకోవలసినదిగా నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. హాస్టల్స్ విషయంలో చెప్పాలంటే చాలా కష్టతరంగా ఉంది. అక్కడ సరిపోయే బిల్డింగ్స్ లేవు. పిల్లల సంఖ్య ఎక్కువ. వారికి చదువుకొనడానికి కరెంటు ఉండదు. సరియైన సదుపాయాలు ఉండవు. నీరు ఉండదు. సరియైన సదుపాయాలుండవు. ఆందుకుగాను హాస్టల్స్ సంఖ్య పెంచవలసినదిగా నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. నా వియోజకవర్గంలో ఎలగందలు చొప్పదండిలో హరిజన హౌస్ వైట్స్ లో హాస్టల్స్ ను జరుపుతున్నారు. ఈ రెండు హాస్టల్స్ ను తక్షణమే చేపట్టవలసినదిగా నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. పాఠ్యపుస్తకాల గురించి మంత్రిగారికి రిప్రజెంటేషను యివ్వడం జరిగింది. పాఠ్యపుస్తకాలు మొత్తం పిల్లలు కొనుక్కున్న తరువాత ఆ పుస్తకాలు వస్తాయి. ఆ పిల్లలకు పైసలు నష్టం. ప్రభుత్వానికి కూడా డబ్బు నష్టం. అట్లా జరగకుండా తొందరలోనే పుస్తకాలను పంపిణీ చేయాలని కోరుతున్నాను. పారిశ్రామిక విద్య గురించి కేటాయించిన డబ్బు 45 రూపాయలు మాత్రమే కేటాయించినారు. కలవరిస్థితినిబట్టి వారికి సరిపోదు. వారికి 60 రూపాయల చొప్పున యివ్వవలసినదిగా కోరుతున్నాను. స్త్రీ స. కేసుం గురించి చెప్పాలంటే అంతర్జాతీయ మహిళా సంవత్సరం సందర్భంలో స్త్రీ డిమాండులో చాలా తక్కువ ఆహ్వాంటు కేటాయించబడినది. మొత్తం యివ్వడు స్త్రీలు ముందుకు పోయి అనేక రంగాలలో పని చేయాలనుకున్నప్పుడు ఈ డబ్బు చాలా తక్కువ ఉంది కనుక ఎక్కువ కేటాయించవలసినదిగా కోరుతున్నాను. జిల్లా పరిషత్తుల సమీతుల ఫండులో 5% మాత్రమే స్త్రీల కొరకు కేటాయించడం జరిగింది. ఆ పండును 25%కి పెంచవలసినదిగా కోరుతున్నాను. ముఖ్యంగా బీద స్త్రీలు గ్రామంలో అనేకమంది ఉన్నారు. వారి విద్దలకోసం ప్రివల్ బ్రాంచిని నెలకొల్పాలని ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తూ వ్యవధిలేనందున ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. వరసప్ప :—అధ్యక్ష. స్త్రీ సంక్షేమ శాఖామంత్రిలు. బి. సి. శాఖామంత్రిలు, హరిజన వెల్ఫేరు శాఖామంత్రిలు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండ్స్ ను నేను హృదయపూర్వకంగా విలపరుస్తున్నాను. ఈ సందర్భంలో వెనుకబడిన తరగతులకు హరిజనులకు దేశంలో మొట్టమొదట మన రాష్ట్రంలో వారి ఆర్థిక విస్థితులను మెరుగు పరచడానికి ప్రత్యేకంగా కార్పొరేషన్ ఏర్పాటు చేసినందుకు ముఖ్యమంత్రి గారిని ఆనాటి కార్యక్రమానికి తోడ్పడిన శ్రీభాట్లం శ్రీరామమూర్తి గారిని నేను అభినందిస్తున్నాను. అధ్యక్ష. ఈ కార్పొరేషను పెట్టిన తరువాత మీకందరకు తెలియచిది

కాదు ఈ కార్పొరేషను ద్వారా యంతివరకు యిటు హరిజన కార్పొరేషనులో యిందు మించు మూడున్నర కోట్ల రూపాయలు బ్యాంక్ వార్డు కార్పొరేషను ద్వారా రూ. 4 25,00,000లు మూడు 8 కోట్ల రూపాయలు యిటు హరిజనులకు అటు వెనుకబడిన తరగతులకు లోన్న రూపంలో యవ్వదం జరిగింది. అయితే యిచ్చి నటివంటిది ఎంత అని లెక్క వేసుకున్నప్పుడు మన అవసరాలను గుర్తించుకున్నప్పుడు చాలా తక్కువ అని చెప్పకోవలసిన అవసరం ఉంటుంది. అయినప్పటికీ ఒక ప్రాతిపదిక ఏర్పడింది కాబట్టి యిలానే పురోగమిస్తూ ముందు ముందు ఎక్కువ ఎక్కువ కేటాయించుకోగలిగే అవకాశం ఉంది. ఈ సందర్భంలో అలాటోమెంటు చాలా తక్కువగా ఉన్నాయి.

12-10 p.m.

20 లక్షలు 30 లక్షలు రూ. లు కాకుండా ఒక కోటి రూ.లు ప్రతి సంవత్సరముకు కోటి రూ.లకు తక్కువ కాకుండా హరిజన కార్పొరేషనుకు కాని బ్యాంక్ వర్డు క్లాసెస్ కార్పొరేషనుకు కాని కేటాయిస్తే బాగా ఉంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. తరువాత కొన్ని బ్యాంకులు పాత అలవాట్లనే ఇప్పటికీ అనుసరిస్తున్నారు. పావుకారులకు మారువాడిలకు అప్పులు ఇచ్చే అలవాట్లలోనే ఉన్నాయి. చాలా బాంక్సు ఇంప్రూవ్ అయినప్పటికీ కూడా అనేక బ్యాంకులు సరహదన సహకారం ఇవ్వడంలేదు. అలాగ కాకుండా బ్యాంకులవయిన సరహదన బాధ్యత ఏర్పాటుచేస్తే బాగుంటుంది. లేకపోతే ప్రభుత్వమే యీ డబ్బుకు గ్యారంటీ ఉండమని హామీ ఇస్తే బాగుంటుంది. ఇప్పుడు ఐ.ఎ.యస్. కాదరుకు ఆర్ ఇండియా సర్వీసులో వెనుకబడిన తరగతులవారు, హరిజనులు ఎక్కువ సంఖ్యలో లేరు. వెనుకబడిన వర్గాలవారికి, ఐ.ఎ.యస్ కు వెళ్ళడానికి ఏ విధమయిన సౌకర్యాలు కలుగజేయడలేదు. కాబట్టి మన రాష్ట్రంనుంచి ఐ.ఎ.యస్ కు వెళ్ళేవారి సంఖ్య చాలా తక్కువగా ఉంది. వెనుకబడిన తరగతుల వారి సంఖ్య పూర్తిగా లేదనే చెప్పవలసి ఉంది. అందుకని వారికి ప్రత్యేకమైన ఇన్ స్టిట్యూటు ఏర్పాటుచేసి కోచింగు ఇచ్చినట్లయితే వారు ఆర్ ఇండియా సర్వీసుకు వచ్చే అవకాశం ఉంటుందని ఆ విధంగా ద్రయినింగు ఇచ్చే సౌకర్యం కలుగజేయాలని కోరుతున్నాను. ఇదివరకు మన రాష్ట్ర సర్వీసులో గౌరవనీయులైన ప జీవయ్య గారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు ప్రమోషన్సు విషయంలో ఒక రూలు తెచ్చారు. కారణం ఏమో కాని ఆ ఉత్తర్వు రద్దుచేశారు. హరిజనులకు, వెనుకబడిన తరగతుల వారికి సర్వీసులో రిజర్వేషన్సు ఉండాలని సూచిస్తున్నాను. వెనుకబడిన తరగతుల వారికి హాన్ నైట్స్ అలాటో చేస్తున్నారు. హరిజనులకు వెనుకబడిన తరగతుల వారికి కులంతో విమిత్తం లేకుండా ఒకే జాగాలో ఉండాలనే కోరిక ఉన్నప్పటికీ వెనుకబడిన తరగతులవారికి 28 శాతం హరిజనులకు కేటాయించిన భూమిలో ఇస్తున్నారు. హరిజనులకు ఎక్కువగా నైట్స్ ఇచ్చే అవసరం ఉంది. హాన్ నైట్స్ ఎక్కువగా ఇచ్చి వారి సమస్యలు పరిష్కరించవలసిన అవసరం ఎంతయినా ఉంది. వెనుకబడిన తరగతుల వారికి ప్రత్యేకమయిన బడ్జెటు కేటాయింపు జరగాలి. రెండు మూడు కోట్ల రూ.లు వారికి కేటాయిస్తే బీదలు ఎక్కువ సంఖ్యలో ఉన్నారు కాబట్టి వారికి కూడా యీ హావుసు నైట్స్ ఎక్కువ సంఖ్యలో వచ్చే అవకాశం ఉంటుంది.

తరువాత హాస్టల్సుకు సంబంధించినంతవరకూ యీ వెనుకబడిన తరగతులవారికి మన రాష్ట్ర బడ్జెటు నుంచి మన రాష్ట్ర రిసోర్ సెస్ నుంచి స్కాలర్ షిప్స్ ఇస్తున్నారు

Voting of Demands for Grants:

కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి కూడా వెనుకబడిన తరగతులవారికి గ్రాంటు వచ్చే సౌకర్యం ఉంది. ఇప్పుడు ఆ సౌకర్యం అగినది. ఆ సౌకర్యం ఇప్పుడు పునరుద్ధరించినట్లయితే మన రాష్ట్ర రిసోర్స్ పెన్ నుంచే కాకుండా కేంద్ర ప్రభుత్వం వద్ద నుంచి కూడా డబ్బు వస్తుంది. అప్పుడు విద్యార్థులకు యీ సౌకర్యం బాగా కలుగుతుంది. ఒక రాష్ట్ర రిసోర్స్ పెన్ నుంచే అయితే స్టూడెంట్లు టెక్నికల్ కోర్సులు చదవలేరు. అందరూ స్కాలర్ షిప్ ఇవ్వలేము. కాబట్టి మన రాష్ట్ర రిసోర్స్ పెన్ నుంచే కాకుండా కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి కూడా యీ పండ్లు తెచ్చుకున్నట్లయితే ఎక్కువమంది స్టూడెంట్లకు వసతి సౌకర్యము స్కాలర్ షిప్ సౌకర్యము కలుగచేయడానికి అవకాశం ఉంటుందని ఆ విధంగా ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను. యీ నాడు పెద్ద పెద్ద కాలేజీస్ ఉన్నప్పటికీ 1600 మంది స్టూడెంట్లు ఉన్నప్పటికీ 50 మందికి కూడా కాలేజీ స్టూడెంట్లకు స్కాలర్ షిప్ దొరకడంలేదు. బీదవారు ఉన్నారు. చదువుకోవాలనే అకౌంట్ ఉన్నవారు ఉన్నారు. వారికి అర్థిక పరిస్థితి బాగులేనందు వలన విద్య అభ్యసించడం విరమించుకుంటున్నారు. అకౌంట్ ఉన్నవారికి బాగా చదువుకోవాలనే అకౌంట్ ఉన్నవారిని ఎంకరేజ్ చేయవలసిన అవశ్యకత ఉంది. అందు కని ఎక్కడ హైస్కూల్ ఉంటే, ఎక్కడ కాలేజీ ఉంటే అక్కడ 50 మందితో ప్రారంభించి హాస్టల్ సౌకర్యములు కలుగచేయాలని కోరుతున్నాను.

తరువాత బాక్ వర్డు క్లాస్ వెల్ ఫేర్ కు సంబంధించినంత వరకూ హరిజనుల మాదిరిగానే వెనుకబడిన తరగతులవారికి కూడా యస్. ఎ. యస్. లో రిజర్వేషన్లు ఇస్తున్నారు. యీ సంవత్సరం 25 శాతం రిజర్వేషన్లు ఉన్నటికి మెరిట్ వారిని కన్సిడరుచేసి 25 శాతం మిగిలిన వారికి ఇచ్చారు. శ్రీకేశవన్నగారు చెప్పారు ఎవాల్యుయేషన్ అండ్ ఇంప్లిమెంటేషన్ కమిటీలో నేను ఉన్నాను. రాష్ట్రం అంతా చూచాము. లోకల్ బాడీస్, జిల్లా పరిషత్తులు. పంచాయితీ సమితులు మున్సిపాలిటీస్ యీ సంస్థలలో రూల్ ఆఫ్ రిజర్వేషన్ పాటిస్తున్నారా లేదా అనే అనుమానం ఉంది. రిజిస్టర్ చేయలేవు, లెక్కలులేవు. మనం ఇక్కడ కూర్చుని చెప్పడంకంటే ఎవరయినా రూల్ ఆఫ్ రిజర్వేషన్ పాటించకపోతే వారి పయన తగిన చర్యలు తీసుకుంటే ఇంప్లిమెంటు చేయవచ్చు. ఇక్కడ యీ హావుసులో కూర్చుని ఇంప్లిమెంటు చేస్తున్నాము. రిజర్వేషన్లు ఉండని చెప్పడంకంటే ఖచ్చితంగా యీ రిజర్వేషన్లు ఇంప్లిమెంటు చేయాలి.

తరువాత మన జనాభాలో 50 శాతం ఉన్న ప్రీలకు ఎక్కువ సౌకర్యాలు కలుగ చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇంకా ఎక్కువగా డబ్బు కేటాయించి వారికి కూడా ఫైనాన్స్ కార్పొరేషన్లు ఉండి కాబట్టి ఆ ఫైనాన్సు కార్పొరేషన్లు ద్వారా ఆ సంస్థను డెవలప్ చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వి. బి. తిరుమలయ్య (వికారాబాద్) :—అధ్యక్ష. బడ్జెట్ ప్రవేశపెట్టారు కాని సక్రమంగా అన్ని జిల్లాలకు, ప్రతి జిల్లాలో, సక్రమంగా వసులు అందరకూ దొరుకుతున్నాయో లేదో తెలియకుండా ఉంది. మనం ఇక్కడ కూర్చుని చెబుతాము కాని కాలాకాలంలో చూస్తే ఎంతో అన్యాయం జరుగుతున్నది అనిపిస్తే ఎక్కువగా

Voting of Demands for Grants :

ఉంది. ఎవరూ పట్టించుకునేవారు లేరు. కాలేజిలో చదువుకునేందుకు రిజర్వేషను ఇస్తున్నామని అంటారు. ఎక్కడ రిజర్వేషను ఉంది ఎక్కడకూడా సక్రమంగా ఉత్తర్వులు అమలు చేయడంలేదు. ప్రభుత్వం తగిన శ్రద్ధవహించి చర్యలు తీసుకోవాలి. హరిజనులకు ఇళ్ళ స్థలాలు ఇస్తున్నామని అది చేస్తున్నామని ఇది చేస్తున్నామంటారు. ఎక్కడ అమలు జరుగుతోంది ఎక్కడ అమలు కావడంలేదు. గుడిశలలో ఉన్నవారికి పంటలు ఏర్పాటు చేసి ఫారము ఇస్తున్నారు కాని కొత్తగా భూములు అక్వయరుచేసి ఎవరికి పంచలేదు. ఊరికే ఖీదలకు ఆశలు కల్పించడం న్యాయంకాదు. ఇప్పుడు 20 అంశాల ఆర్థిక కార్యక్రమం అమలు చేస్తున్నామంటారు కాని హరిజన వాడలో ఎక్కడయినా ఒక లైట్ ఇచ్చారా ఎక్కడ ఇచ్చారు, ఎక్కడ రోడ్డు సౌకర్యాలు కల్పించారు, ఎక్కడ డ్రయినేజీ సౌకర్యాలు కల్పించారు ఏమీ చేయలేదు. ఏ హరిజన వాడలోను సరియైన రోడ్లుగాని, కల్వరదులు గాని ఏమీ లేవు చెప్పడమేగాని చేయడంలో లేదు. హరిజనులకు అన్యాయం జరుగుచున్నదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. పేపర్సులోను హోసులోను చూస్తూవుంటే యివన్ని కూడా హరిజనులకే పోతున్నాయని కొంత మంది నాయకులు చెబుతూ వున్నారు సక్రమమైన పద్ధతిలో యివ్వడం లేదు. భూములు పట్టాలు యిస్తున్నామని అని చెప్పడమే గాని, తహసీల్దారు నుండి పట్టాలు ఫారములు దొరకడం లేదు. ప్రభుత్వం శ్రద్ధ వహిస్తే తప్ప ఆ ఫారములు త్వరగా దొరకవు. క్రింది వారికి డబ్బులు యిస్తేనేగాని ఫారములు దొరకడం లేదు. మరి చెల్లించుకోలేని వాని గతి ఏమిటి :

హరిజనులకు, గిరిజనులకు, లంబాడీలకు, వెనక బడిన జాతికి మేమెంతో న్యాయం చెప్తామని, సహాయం చెప్తామని, చెప్పడమేగాని, ఎక్కడ కష్టము కలుగుతున్నది అనేది ప్రభుత్వం గమనించడం లేదు. నిన్న ఒక వ్యక్తి లారీకి హరిజన కార్పొరేషన్ నుండి అప్లికేషన్ పెట్టుకొంటే గవర్నమెంటు నుండి లారీ మంజూరు అయింది. 250 మందికి గాను, ఒక హరిజనునికి లారీ లోను యిచ్చామని అని letter కూడా వచ్చింది. కాని పర్మిట్ యివ్వమంటే యివ్వడం లేదు నిన్న వెళ్లి అడుగగా మీరు ముందువచ్చి కలువకూడదా అని అంటున్నాడు. “కలువ వద్దా” అంటే ఏమిటి? అంటే డబ్బులు యిస్తే permit దొరుకుతుందన్న మాట. ఇది ఎంత అన్యాయమో మీరు గమనించండి. ఎమర్జెన్సీ వచ్చినప్పటికీ కూడా ఈ తెలంగాణా ఏరియాకి ఇంత అన్యాయం జరుగుచున్నది ఇంత అన్యాయం జరుగుతూ వుంది అంటే, గవర్నమెంటు ఎట్లా కళ్ళు పెట్టుకొని చూస్తున్నదో నాకది అర్థము కావడం లేదు. వికారాబాదు తాలుకాలోనే బి. డి. ఓ. ఎంత అన్యాయంగా డబ్బు కాజేసింది. దీన్ని గురించి మినిష్టరు గారికి యిస్తే దానికి సమాధానం లేదు. మాకల రత్నం దాసుగారికి యిస్తే నేను చూస్తాను, చెప్తాను, అని అంటున్నాడు. డబ్బు తినేస్తున్నాడు. దీన్ని ఆరికట్టి అంటే దాన్ని పట్టించు కొనే వారేలేరు. గర్నవమెంటు ఎవేవో, ఎన్నెన్నో చెబుతూ వుంటుంది. కాని ఇటువంటి అన్యాయాలను చూడడం. లేదు.

Voting of Demands for Grants:

యిప్పుడు ఎమర్జెన్సీ వచ్చి 5.6 నెలలు అవుతున్నది. వాంట్లు డబ్బు ఎంత కాజేస్తున్నారో అది ఆ భగవంతునికే తెలియాలి.

కేటాయించిన డబ్బు హరిజనులకు సక్రమంగా ముట్టతున్నదా లేదా ఇది పరిశీలించిన నాడే వారికి న్యాయం చేకూరుతుందని అభిప్రాయ పడుతున్నాను.

* శ్రీ వి నరసింహారావు :—అధ్యక్ష, హరిజన గిరిజన శ్రీ సంక్షేమ కౌశల వారు ప్రవేశ పెట్టిన డిమాండును నేను హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తున్నాను. మన రాష్ట్రంలో శ్రీ జలగం వెంకటరావు గారు ముఖ్య మంత్రిగా వచ్చినప్పటి నుండి బాట్లం శ్రీరామమూర్తి గారు హరిజన గిరిజన కౌశలను తీసుకున్నప్పటి నుంచి, ఎక్కువ అభివృద్ధి పనులు జరుగుచున్నందుకు, వారికి నేను హృదయ పూర్వక అభినందనలు తెలుపు తున్నాను.

ఇప్పుడు గిరిజన ప్రాంతాలలో ఎక్కువగా ఆశ్రమ స్కూల్స్, వారు వచ్చిన తరువాత తెరవడం జరిగింది. 260 ఆశ్రమ స్కూల్స్ తెరచారు. విద్యార్థులు కూడా చదువుచున్నారు. కాని వారి బోధనా విషయాల్లో ఈ స్కూల్స్ టీచర్లు ఏ విధంగా చేస్తున్నారని గాని, ఎక్కువగా దీని మీద పర్యవేక్షణ లేదు. అందుచేత హాజరు పట్టిలో 60 వుంటే, హాజరైన వాళ్లు 20 గా వుంటారు. మిగతా వాళ్లు హాజరు కావడంలేదు. అక్కడ ఇద్దరు టీచర్లు వుంటారు. వాంట్లు వుండడమేకప్ప బోధన చేయడం గాని, పై తరగతికి promotion చేయడంగాని విద్య యందు పటిష్టత గాని, వుండడంలేదు. ఈ విషయంలో తప్పని సరిగా ఈ 260 Schools పర్యవేక్షణ చేసే దానికి, Special cader లో ఒక Inspector గా వీటిని తనిఖీ చేసేదానికి ప్రవేశ పెట్టినట్లయితే, విద్యయందున్న నిర్లక్ష్యం తొలగిపోయేదానికి అస్కారం వుంది. దీనిని ఆలోచించవలెనని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

Tribal Advisory కమిటీ అయితేనేమి, ఇక్కడ సభ్యులు అయితేనేమి 12.20 p.m.
మంత్రిగారికి 15 సార్లుగా, Land Transfer Regulated Act ఏవిధంగా గిరిజన ప్రాంతాల్లో అమలులోవుందో Non గిరిజన ప్రాంతాల్లో కూడా అటువంటి Actని తీసుకొనిరావలెనని వదేవరే కోరుతున్నాను. పల్లె ప్రాంతాలలో గిరిజనులు చాలావున్నారు. వారు ఎక్కువగా గిరిజనేతరుల చేత మోసపోయి, వేంకొంది భూములు, కోల్పోయి, వారు తిండిలేక అలమటిస్తున్న విషయం మంత్రిగారికి దరఖాస్తు మూలంగానేమి, ఇతర మూలంగానేమి తెలియజేసి వున్నాను. కాబట్టి తప్పని సరిగా ఈ Land Transfer Act గిరిజనేతరులు మన్య ప్రాంతము లెనటువంటి వారికి, వచ్చే ఆసెంబ్లీలో తీసుకొనివస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఓరిస్సాలో, మధ్యప్రదేశ్ లో మహారాష్ట్రలో ఇటువంటి Actలు తీసుకొని వచ్చారు. అక్కడ అమలు జరుగుచున్న విషయం మరొకసారి నేను మనవి చేస్తున్నాను.

ఇప్పుడు ఎక్కువగా విద్య అర్థికాభివృద్ధి, పనులు కూడా గిరిజనులకు హరిజనులకు చేస్తున్నారు. ఆ విషయం వాస్తవము. వారికి అర్థికంగా యింకా దెవలవ

కావాలంటే Agro based Industry అంటే ఖండసారి ఇండస్ట్రీ మొదలై నటువంటివి గిరిజన ప్రాంతాలలో నెలకొల్పినట్లే, వ్యవసాయకంగా అభివృద్ధి, అర్థికంగా బాగుపడే దానికి అవకాశం కలుగుతుంది. కాబట్టి ఎక్కువగా ఖండసారి ఇండస్ట్రీ గవర్నమెంట్ ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను.

గిరిజన ప్రాంతాలలో గిరిజన కార్పొరేషన్ వుంది. గిరిజనులకు అప్పులు చాలా యిస్తున్నారు. కాని వసూలు చేసే విధానంలో, ఎక్కువ రేటు వడ్డీగా వసూలు చేస్తున్నారు. గిరిజనులకు 9% వడ్డీకి 14% చొప్పున వసూలు చేస్తే, 100 రూపాయలు ఆసలు 170 రూపాయలు అవుతున్నది. ఈ విధంగా ఎక్కువ వడ్డీ రేటుతో బాధపడుతున్నారు. కాబట్టి వారికి Concession యివ్వడం గాని, లేదా వడ్డీ రేటు తగ్గించడానికి చేయాలని తమద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

తెలంగాణా ప్రాంతంలో కట్ల గీత స్వంతంగా తయారు చేసి, అవసరాలకు ఉపయోగించే విషయంలో Concessions యిచ్చారు. ఆంధ్రప్రాంతంలో యిటువంటిది లేదు. పోలీసులు చాలా బాధపెడుతున్నారు. అటువంటి Concessionsని ఆంధ్రప్రాంతంలో గిరిజన ప్రాంతాలకు యివ్వవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

ముఖ్యంగా Electricity విషయంలో శ్రీకాకుళం జిల్లాగాని, విశాఖపట్టణం జిల్లాగాని, Electricity గ్రామాలలో చాల తక్కువగా పేసినటువంటి విషయం తమ దృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాం. మొత్తం ఆంధ్రప్రదేశ్ లో 140 గ్రామాలకి Electricity చేసినట్లుగా వుంది. ప్రస్తుత స్కీములో గిరిజన ప్రాంతాలకు సత్వరంగా Electricity తీసుకొని, వారికి వ్యవసాయ అభివృద్ధికి గ్రామా విద్యుద్ధీకరణకు కూడా లాభసాటిగా వుంటుంది కాబట్టి ఆ విద్యుద్ధీకరణ విషయం ప్రభుత్వం సత్వరంగా చర్య తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ శిశు సంక్షేమ విషయంలో ఎక్కువ డబ్బు కేటాయించినప్పటికీ రాష్ట్రంలో ఎక్కడ కూడా ఏ పని శ్రీ విషయంలో ఏమి జరిగిందనేది, సాధారణంగా ఎవరికి ఆర్థం కావడం లేదు. శ్రీ ఆరోగ్య విషయంలోగాని, పేద వారికి చదువు విషయం గురించిగాని మరెక్కడ ఏమి అభివృద్ధి కనిపించలేదు. Head Quarters లో ఏదో కుట్టు కేంద్రము ఓకేషనల్ క్రెయినింగ్ ఏదో ఒకటి పెట్టి ఒక 20 మందికి తప్పిస్తే మిగతా కేంద్రాలలో ఎక్కడ జరగలేదు. అందుచేత శ్రీ అభివృద్ధి చదువు గురించి శ్రీ సంక్షేమ కాఖా మంత్రిగారు తగు విధంగా తోడ్పడాలని కోరుతున్నాను. Backward class లో కమ్మరి, కుమ్మరి, వారికి ఒక కార్పొరేషన్ నెలకొల్పినందుకు ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను. Nationalised Banks వారికి ఆస్తిపాస్తులు లేవని ఋణాలు ఇచ్చేదానికి చాల భయపడుతున్నారు.

ఇంట్లు తప్ప వేరే ఆస్తి లేదు. వారి దగ్గర ఏ విధంగా అప్పులు కలెక్టు చేయాలని వారు బ్యాంకు అంటున్నారు. వారికి గవర్నమెంటు వెక్యూరిటీ ఉండి వారికి ఎక్కువగా లోను ఫెసిలిటీస్ కల్పించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి వి. మంకమ్మ (సికింద్రాబాద్ కంబోన్ మెంట్):— అధ్యక్ష. సాంఘిక సంక్షేమ శాఖామూల్యులు, ప్రవేశ పెట్టిన డిమాండును, వుమన్ వెల్ఫేర్, చైల్డ్

పెర్సెర్ శాఖామాత్యులు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండును బహుళము కొన్ని విషయములను ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. మన రాష్ట్రములో అట్టహాసం ఉన్న పేద వర్గాల గురించి ప్రభుత్వం చాలా కృషి చేస్తున్నది. అందుకు మన సంతోషపడవచ్చు. ఆనాడు గాంధీజీ అనుకున్న విషయాలు ఇవి. ఈనాడు ఈ బీద వర్గాల కోసము సంతేమ శాఖామాత్యులు కృషి చేస్తున్నారు. పేద వర్గాలకు గృహ నిర్మాణం కోసము స్థలాలు వేల సంఖ్యలో ఇచ్చారు. ఎమర్జెన్సీలో ఎన్నో పనులు చేయవలసి ఉన్నది. నా నియోజకవర్గమైన కంబోన్మెంటు ఏరియాలో ఉన్న ప్రజలు చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. త్రాగడానికి మంచినీరు ఉన్న రోజు ఒక గంట కూడా దొరకడానికి అవకాశం లేదు. వారు నివసించే గృహనిర్మాణంలో చాలా ఇబ్బందులు కలుగుతున్నవి. ఈ విషయం మంత్రిగారికి. ముఖ్యమంత్రి గారికి తెలియ చేసాను. మిలటరీ బి. 4, బి. 2 లాండు మిలటరీ ఉన్నది కాబట్టి స్థలాలు లేని వాళ్లు వాళ్ళ స్థలాల్లో గుడిసెలు వేసుకుని ఉన్నందున వాళ్ళను ఎప్పుడు అంటే అప్పుడు అక్కడ నుంచి ఇక్కడకు, ఇక్కడ నుంచి అక్కడకు తిప్పుతూ ప్రొద్దున నుంచి సాయంత్రము వరకు ఇబ్బందులు పెడుతున్నారు. కాబట్టి ఆ విషయములు మంత్రిగారి దృష్టికి తెచ్చాను. ప్రధాని గారికి కూడా అప్లికేషను ఇచ్చాను. కాబట్టి అటువంటి వారికి గవర్నమెంటు స్థలాలు అక్కడ దొరకనందున ప్రయత్నం లాండ్సు సంతేమ శాఖామాత్యులు వారికి ఇప్పించి వారికి గృహవసతి కల్పించాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. అక్కడ ఎన్నో ఇబ్బందులు ఉన్నాయి. ప్రతి గ్రామం యొక్క హరిజన వాడలలో వివాహములు, పేరంటములు, మీటింగులు పెట్టుకోవడానికి గ్రామాలలో సరియైన వసతి గాని, కమ్యూనిటీ హాలు గాని ఎలాంటి సదుపాయం లేదు. కాబట్టి ఆ సదుపాయం కలుగజేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఆ ప్రాంతములో ఉన్న ప్రజలకు మంచినీటి ఇబ్బంది, గృహ ఇబ్బంది ఉన్నాయి. ఉసుక ప్రభుత్వము వారు ఈ విషయములో శ్రద్ధ వహించవలసినదిగా కోరుతున్నాను. ఈ డిమాండులో వారికి 50 లక్షల రూపాయలు కేటాయించినట్లయితే వారి ఇబ్బందులు పోతాయని మనవి చేస్తున్నాను. రిపాయంటు ఫార్ములా ప్రకారము అందరికీ సదుపాయాలు కలుగజేయాలని కోరుతున్నాను. మిలటరీలో ఉద్యోగాలలో ఉన్న వారికి అక్కడ క్వార్టర్సు ఇస్తారు. తరువాత వాళ్ళను బయటికి పంపుతారు. అటువంటి వారికి కూడా గృహాల విషయంలో చాలా ఇబ్బందులు ఉన్నాయి. ఎమర్జెన్సీలో ఎన్నో మంచి పనులు చేస్తున్నారు. బీద వర్గాలకు ఎంతో సహాయం చేస్తున్నారు. కాబట్టి కొడుకులు, బిడ్డలు లేనివాళ్లు ముసలివారు ఎంతో మంది అన్నాహారము లేకుండా బాధపడుతున్నారు. కాబట్టి అటువంటి వారికి డిస్టిక్టుకు ఒక హోమ్ ఎర్నాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. పేద వర్గాలకు కావలసినన్ని విషయాలు ఎన్నో ఉన్నాయి. మునిసిపాలిటీ ఏరియాలో ప్రభుత్వం లాండ్సు ఉన్నప్పుడు ఈ ఎమర్జెన్సీ సమయంలో కూడా కొంతమంది ధనికులు ఆ లాండును వారు ఆక్రమించుకుని ప్లాట్సు చేసి వారు డబ్బుకు అమ్ముకుంటున్నారు. రూరల్ ఏరియాలో పంచాయతీలు గవర్నమెంటు లాండ్సు మన ప్రభుత్వానికి తెలియకుండా ఆ ఏరియాలో ఉన్న యం. యల్. ఏ. లకు తెలియకుండా వాళ్ళు స్వంతంగా ఆ స్థలాలను గృహాలు లేనివాళ్ళకు ప్లాట్సు చేసి డబ్బులకు పంచాయతీ మెంబర్సు అమ్ముకుంటున్నారు.

కాబట్టి గట్టిగా ప్రభుత్వం వారి మీద చర్య తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. 1971లో ఎన్నో ఎస్టికేషన్లు పెట్టుకున్నాము. కంటోన్మెంటు ఏరియా నుండి 2,500 ఎస్టికేషన్లు ఉన్నాయి. ఆ ఎస్టికేషన్లు సోషల్ వెల్ఫేర్ డిపార్టుమెంటు నుంచి కలెక్టరుకు, కలెక్టరు నుంచి సోషల్ వెల్ఫేర్ డిపార్టుమెంటుకు అటూ ఇటూ తిరుగుతూ ఉన్నాయి. యం. యల్. ఏ. గా నేను తి.గి. ఎంతో బాధపడుతున్నాను. ఆ ప్రజలు కూడా తిరగాలంటే ఎంత బాధగా ఉంటుందో మీకు మనవి చేస్తున్నాను. కాబట్టి వెంటనే ఈ ఎస్టికేషన్లు మంత్రిగారు పరిశీలించి వారికి సౌకర్యము కలుగ చేయాలని కోరుతున్నాను.

12-40 p.m.

శ్రీ నిమ్మల రామలు (చలకు ర్రి):— సాంఘిక సంక్షేమ మంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన డిమాండును అన్ని విధాలా బలపరుస్తున్నాను. ఈ రోజున అధిక సంఖ్యా కులుగా ఉన్న బలహీన వర్గాలకు సంబంధించిన డిమాండు పెడుతున్నందుకు చాలాసంతోషము. దీని గురించి మన సాంఘిక సంక్షేమ మంత్రిగారు శ్రీబాట్లం శ్రీరామమూర్తిగారు చాలా శ్రద్ధతో పట్టడంతోటి యీ యొక్క వర్గాలను అన్ని విధాలా ముందుకు తీసుకురావాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. వారు పంచాయతీ రాజ్ రచితోత్సవాలసందర్భములో కూడా వల్లగొండ జిల్లాలోపల మొత్తం తిరిగి ఎన్నో విధాల వారు పని చేశారు. మరి యీ యొక్క సంస్థను చాలా ముందుకు తీసుకొని పోవాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నందుకు గాను, వారికి, మరి శ్రీశ్రీ.రాజారాంగారికి హృదయపూర్వక దన్యవాదాలు అర్పిస్తున్నాను. అంతే కాకుండా ఎదైనా మరి ప్రభుత్వ స్థాయిలో నుంచి ఉద్దేశ్యంతోటి యీ యొక్క సంస్థలకోరకు పని చేస్తున్నార కాని అది గ్రామాలలోపల క్రమ వద్దతితో అమలు జరగడం లేదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం అన్ని బలహీన వర్గాలకు ఏమి చేయాలని చూస్తున్నప్పటికీ గ్రామాల లోపల సక్రమంగా అమలుజరుగడం లేదు. ఇళ్ల స్థలాల విషయంలో గాని మరి కార్పొరేషన్ వారు వృత్తులకు పహాయం అయితే నేమి, బంజరు భూముల పంపిణీ విషయంలో అయితేనేమి, ఈ అన్ని విషయాలలో సక్రమంగా అమలుజరగడం లేదు. మరి గ్రామాలలో బంజరు భూముల విషయంలో అయితేనేమి, యిళ్ల స్థలాల విషయంలో నైతేనేమి ఎన్నో అక్రమాలు, అన్యాయాలు జరుగుతున్నాయి. కాబట్టి ప్రభుత్వం వెంటనే వాటిపై చర్య తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఎందుకంటే యీ నాడు గ్రామాలలోపల ప్రభుత్వం ఎంత మంది ఉద్దేశ్యంతో చేస్తున్నప్పటికీ కాగ్యూరూపేణ అమలు చెయ్యకపోవడం చాలా విచారకమైన విషయం. ఇన్ని సంవత్సరములు అయి నప్పటికీ సమాజంలోపల మార్పు రాకపోవడం అన్నది చాలా విచారకరమైన విషయం. ఏదైనా అన్యాయంగా అక్రమంగా మోసాలతో సంపాదించిన ఆస్తులు యీ రోజు భద్రతకల్పించడం. సాంఘిక న్యాయం, సంఘంలోపల న్యాయం చేయకపోవడం చాలా విచారకర విషయం. మరి రాజ్యాంగం లోపల ఏదైతే ఆదేశిక సూత్రాలలో వ్యక్తికి వున్న ప్రామాణ్యత మరి యీ రోజు సాంఘిక న్యాయానికి లేదు అవసరమైతే యీ యొక్క సాంఘిక న్యాయాన్ని రాజ్యాంగంలో పొందుపరచి సాంఘిక భద్రతలను చక్కబరచడం ఎంతైనా అవసరం వుంది. ప్రభుత్వం ఎంత పని చేస్తున్నప్పటికీ నేటివరకు గ్రామీణస్థాయిలో యీ పద్ధి లోపల మార్పు

Voting of Demands for Grants.

తీసుకు కురానాలని చూస్తున్నదో మార్పు రావడం, లేదు. ఇక్కడ స్థలం గురించి గ్రామంలోపల ఎంతో మంది అంటకాలు పెడుతున్నారు. నా నియోజకవర్గంలోపల ఎంతోమంది భూస్వాములు 4, 5 సంవత్సరాల క్రిందట యిక్కడ స్థలాలను కేటించినప్పటికీ వాళ్లు యీ నాటివరకూ గృహప్రవేశం జరిపించడం లేదు. మరి యిక్కడ స్థలాల సేకరణ, ఎన్నో వేల ఎకరాలు సేకరించామని శ్రీ వెంగళరావుగారు చెబుతున్నారు అది సరైన పద్ధతి కాదు. వాళ్లు ఎన్నడో కొన్ని సంవత్సరాల నుండి పంచిపెట్టిన భూములను వాళ్లు యిప్పుడు యీ అత్యవసరపరిస్థితి సందర్భములో మంత్రిల పర్యటన సందర్భములో యీ లెక్కలలో జమకట్టి సంఖ్యను చూపడానికి వారు ఏర్పాటు చేస్తున్నారు కాబట్టి ఎదైనా బంజరు భూములపంపిణీలో మరి యిల్లు స్థలాల విషయంలో చూపుతున్న లెక్కలు సరైన పద్ధతి కాదు. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం గట్టి చర్య తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. వృత్తి శిక్షణ విషయంలోపల ఎక్కువ మందికి విద్యాభ్యాసం చేయాలి. మరి యింకా పెద్దయింటి కులాలు, వెనుకబడిన తరగతులకు చెందిన వారికి హాస్టలు సౌకర్యాలు కల్పించే పని చేయాలి. మరి యిప్పుడు కేవలం వెనుకబడిన తరగతువారికి 22కి హాస్టలు వున్నట్లు తెలుపుతున్నారు. 9826 మంది బోర్డర్లు వున్నారు. ఇది సరిపోదు. ఇంకా ఎక్కువ సంఖ్య వుండడానికి ప్రయత్నం చెయ్యాలి. లంబాడీలు చాలా పెద్ద సంఖ్యలో వున్నప్పటికీ వారికి సహాయ సౌకర్యాలు లేవు. ఇటు రహదారి సౌకర్యంగా, అటు వైద్య సహాయంగాని మరి ఏ యితర ఆరోగ్య సౌకర్యాలు లేకుండా కేవలం అడవి ప్రాంతంలో ఉంటున్నప్పటికీ వారికి యీ సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ యొక్క సహాయం ఏ మాత్రం కూడా దొరకడంలేదు. అటువంటి ప్రాంతాలను సర్వే చేసి రహదారులు ఏర్పాటు చేసి మరి అన్ని రంగాలలో వైద్య, విద్య, సౌకర్యాలు, హాస్టలు ఎక్కువగా ఏర్పాటు చేసి వాళ్ల యొక్క ఆర్థికాభివృద్ధి కొరకు పాటుపడుతారని కోరుతూ వెలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ యం. నాగిరెడ్డి (గురజాల):—అదృష్టం యీ ప్రధానమంత్రి నటువంటి డిమాండులో యీ సాంఘిక సంక్షేమశాఖ లాగే మాహిళా శిశుసంక్షేమశాఖ చాలా ప్రధానమైన శాఖ. ఇందులో యీ 20 అంశాల అర్థిక కార్యక్రమం దృష్టిలో పెట్టుకొన్నప్పుడు వేటి ప్రాధాన్యత గురించి వేరే చెప్పనక్కరలేదు. ఈ శాఖలో మంత్రిగా వున్నటువంటి శ్రీ బాట్లం శ్రీ రామమూర్తి గారు కూడాను మొత్తం మీద యీ హరిజనులకు గిరిజనులకు మరివారి సంక్షేమం కొరకు చేసే కార్యక్రమాలలో కొంత చొరవ తీసుకొంటున్నారని, బాగా పని చేస్తున్నారని చెప్పవలసి వుంటుంది. అయితే మరి ఎంత సాంఘిక సంక్షేమ మంత్రిగా పని చేయాలను కున్నప్పటికీ కూడాను మరి దురదృష్టవశాత్తూ యీ శాఖ తరపున నిర్వహించబడేటటువంటి కార్యక్రమాలలో అనేక మంత్రుల సహాయ సహకారాలు ఉంటే తప్ప అమలు జరిగే పరిస్థితిలేదు. తన సహాయం కావాలంటే ఆర్థిక మంత్రిగారైన శ్రీరంగారెడ్డిగారి దయాదాక్షిణ్యాల మీద ఆధార పడాలి. హరిజన పల్లెలలో ఎలక్ట్రిసిటీ సప్లయి చేయలేదు అంటే మరి అక్కడ ఎలక్ట్రిసిటీ సప్లయి కావాలంటే విద్యుత్ శాఖ మంత్రి శ్రీ జి. రాజారాంగారు తమకుంటేగాని యిది జరుగదు. ఇంకా హరిజనులకు యిళ్ళ స్థలాలకు పట్టాలు యివ్వాలి. బంజరు భూములకు పట్టాలు యివ్వాలి అంటే రెవిన్యూ శాఖ మంత్రి

12-50 p.m.

అయిన శ్రీ పి. నర్సారెడ్డిగారు దయవుంచి రెవిన్యూ సెక్రటేరియట్‌కు, కలెక్టర్‌కు చెప్పినట్లు అయితే మరి వారు విచిత్రపు అవి జరుగవు. మరి యీ స్కాలర్‌షిప్స్ విషయంలో డైరెక్టుగా సోషల్ వెల్‌ఫేర్ డిపార్టుమెంటు చేస్తున్నదేమో తప్ప మిగతా కార్యక్రమాలు అన్నింటి విషయంలోనూ అనేక మంది మంత్రుల అనేక డిపార్టుమెంటుల మీద యీ సాంఘిక సంక్షేమ కాని కార్యక్రమాలు ఆధారపడి వున్నవి కాబట్టి వాటి విషయంలో ఎంత చెయ్యాలను కుంటున్నప్పటికీ, కొంత మంది కంటే, వారు యిచ్చిన నోటు కూడా చాలా ఆశయాలలో వున్నప్పటికీ యిది అమలు పరచడానికి అనేక అడ్డంకులు ఎదుర్కొనే పరిస్థితి వున్నదని మనవి చేయక తప్పడం లేదు. మరి యిళ్ళ స్థలాల విషయానికి వస్తే పంచాయితీరాజ్ 20 రోజుల కార్యక్రమ ఉత్సవం అన్నప్పుడు కొన్ని వేలు యిచ్చినట్లు వస్తుంది. మరి శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీగారి 15 సంవత్సరములు లేక 10 సంవత్సరముల పరిపాలన అభివృద్ధి అని వారం రోజులు జరగాలన్నప్పుడు ఆ మంత్రులు వచ్చినప్పుడు జరుగుతాయి. ఎదో ఒక కార్యక్రమం పెట్టి వారం రోజులు, రోజులన్నప్పుడు యిచ్చేటటువంటి కార్యక్రమం తప్పితే రొటీన్‌గా ఈ కార్యక్రమం జరగవలసినటువంటిది ఎంత జరుగుతున్నదనే విషయం పచ్చేటప్పటికీ దీనిజోలి పట్టించుకొనే వారు లేరు. ఎమర్జెన్సీ అనేది ఒక నెల రెండు నెలలు ఆ భయం. యిది చేయకపోతే అధికారులకు ఏమైనా ఉండేదేమోగాని యివ్వాలి అనేది నార్మల్ అయిపోయింది. ఎమర్జెన్సీలో లంచాలు ఎక్కువ కాజేయడం, డిలే చేయడంలో డబుల్ పెరిగింది తప్ప యిది జరగలేదని స్పష్టంగా కనబడుతున్నది. మంత్రిగారి ఉద్దేశ్యం ప్రకారం, ప్రభుత్వ ఉద్దేశ్య ప్రకారంగా కొన్ని పట్టాలు తీసుకొని రావడం ద్వారా హరిజనులు, గిరిజనులకు యిళ్ళ స్థలాలు యిచ్చేదానిలో ఒక కోటి రూపాయలు కాంక్షన్ చేస్తే 5 సంవత్సరాలలో 5 కోట్లవరకు సేకరించుకోవచ్చునని ఈ డబ్బు చెల్లించే అవకాశం కల్పించారు. ఆ మేరకు అయినా జరుగుతున్నాయా అంటే దానిలో కూడా చాలా అడ్డంకులు వస్తున్నాయి. లాడ్ ఎక్స్‌జిజిషన్ ప్రపోజర్స్ సులభతరం చేసినతరువాత హోమ్‌సైడ్ అర్డినెన్స్ వచ్చిన తరువాత ఇళ్ళ స్థలాలు వచ్చినట్లే కనపడుతున్నదిగాని యివాళ ఎక్స్‌జిజిషన్ ప్రపోజర్స్ జరపబోయేటప్పటికీ జరుగుతున్నది ఏమంటే — ఒక గ్రామంలో హరిజనులకు యిళ్ళ స్థలం కావాలని, భూమి కావాలని దరఖాస్తు పెడుతున్నారని తెలియగానే ఆ భూమి అమ్మకం పెడుతున్నారు. లేకపోతే నిమ్మకొట వేస్తున్నారు. బోరింగ్ పంప్ వేస్తున్నారు. నాలుగు రేకులు తీసుకువెళ్ళి పెద్ద వేస్తున్నారు. లేక పోతే వీటికి రావడానికి వీలులేదు అంటున్నారు. దీనికి వెంటనే ప్రభుత్వం ఏమిచేయగలుగుతున్నది? దీనిని పరిష్కారం చేయకుండా ఏదో ఇన్ని కోట్ల రూపాయలు అన్నంత మాత్రాన ఏమీ లాభం? ఆ చోటు పనికిరాదని యింకోచోట పట్టాభూమికి పెట్టాలి అన్నట్లయితే అతను అదే పని మొదలుపెడితే చాలా డిలే జరుగుతున్నది. ఇళ్ళ స్థలాలు యివ్వాలనేదే ప్రభుత్వం ఉద్దేశ్యం అయినట్లయితే హరిజనులకు గిరిజనులకు, ఏదైతే పట్టా భూమి పనికివస్తుందని నిర్ణయించి పెట్టినారో ఆ పెట్టిషన్ పెట్టిన నాటినుంచి ఆ భూమి ఆ పట్టాదారు ఆ రైతు ఏమీ చేయడానికి వీలులేదని నిబంధన యిచ్చి దానిలో ఏ విధమైన అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు అమ్మకాలు చేయకుండా నిషేధించే అవకాశాన్ని అధికారాన్ని కలెక్టరులు తీసుకుని చేస్తే తప్ప ప్రతి స్థలానికి

పేచి వస్తున్నటువంటివి అనేకం ఉన్నాయి. మేము కట్ మోషన్లు యిచ్చాము. గుంటూరు జిల్లాలో ఎన్ని దరఖాస్తులు వచ్చినాయో, ప్రతి దరఖాస్తుకు నా లెటర్ నంబరుతో కట్ మోషన్ యిచ్చాము ను కున్నాము. శ్రీరామ మూర్తిగారు గొప్పగా చేస్తున్నారు. మేము ఒక పీటిషను యివ్వగానే కష్టం అనుకో కుండా లెటర్ నంబరు వేసి ఎక్సాలెడ్జిమెంటు యిస్తున్నారు. లెటరు అక్సాలెడ్జి అయి నట్లు తెలుస్తున్నది. ఫర్ నెససరి యాక్షన్ క్రిందకు పోయినట్లు తెలుస్తుంది. ఆ తరువాత ఏమి జరిగిందో తెలియదు. ఎక్సాలెడ్జిమెంటు లెటరు బాట్లం శ్రీరామమూర్తి గారి సంతకంతో పచ్చముద్రతో ముచ్చటగా కనబడుతున్నది. ఇవన్నీ విడివిడిగా లెటర్ నంబరు వేసి వ్రాయడానికి రూల్స్ ప్రకారం వీలులేదంటే ఎన్ని ఊళ్ళ నుంచి వచ్చినాయో ఎన్ని ఊళ్ళనుంచి పెటిషన్లు ఉన్నాయో అవన్నీ కట్ మోషన్లు రూపంలో యిచ్చారు. సాంఘిక సంక్షేమ శాఖకు సంపినయిళ్ళ స్థలాల దరఖాస్తులు ఎన్ని ఉన్నాయో నా కట్ మోషన్స్ చూస్తే అర్థం అవుతుంది. వాటిని త్వరితంగా పూర్తి చేయ డానికి కట్టుదిట్టాలు చేసి వెంటనే వాటిని స్వాధీనం చేసుకోవాల్సిన అవసరం యున్నది. రైతులు పట్టాభూమిలో తీసుకొని యివ్వాలని గవర్నమెంట్ అంటున్నది. కాళీగా ఉన్నటువంటి దేవస్థానం భూములు నయాపై సా ఆదాయం లేకుండా ఉంటే వాటిని యిళ్ళ స్థలాలకు యివ్వండి. ఇదివరకు యిళ్ళు వేసుకొన్నవి పట్టాలు యివ్వమంటే ఎండోమెంట్ డిపార్టుమెంటువారు సోషల్ వెల్ఫేరు డిపార్టుమెంటుకు యిస్తారు. అది వ్రాస్తూ ఫర్ యిన్ ఫర్మేషను ఒక కాపీ డైరెక్టరు ఆఫ్ సోషల్ వెల్ ఫేరుకు పంపు తారు. దానితో సరి. గవర్నమెంట్ ఒకచే అయినప్పుడు రాజా సాగి సూర్యనారా యణరాజాగారు ఏమి అంటారంటే నాది తీసుకోడానికి సోషల్ వెల్ ఫేరు డిపార్టుమెంట్ ఎవరు? నాకు డబ్బులు యిచ్చి తీసుకోమని అంటున్నారు. ఎవరు డబ్బులు యిచ్చేది? సోషల్ వెల్ ఫేరు డిపార్టుమెంటు గవర్నమెంటుదే. ఇద్దరు మంత్రులు అయినప్పుడు డబ్బులు ఇచ్చేది ఏమిటి? వాటిని ఎవరూ చేయడంలేదు. పబ్లిక్ ఆక్షన్ ప్లాన్ అంటారు. కాళీగా పడి ఉన్న దేవస్థానం భూములు యిళ్ళు వేసుకోడానికి పేదలకు యివ్వమంటే పబ్లిక్ ఆక్షన్ ప్లాన్ పెడతాము అంటారు. పబ్లిక్ ఆక్షన్ లో భాగ్యవంతులు కొవగలుగుతారు. అమ్ముకోగలుగుతారు. పేదల ప్రక్కన యిచ్చేటటువంటి పరిస్థితి లేదని మనవి చేస్తున్నాను. కోఆర్డినేట్ ఎవర్లు మంత్రుల మధ్యన సెక్రటేరియట్ లో ఉండే ఉద్యోగస్థులందరి మధ్యన ఉంటే తప్ప యిది అమలుజరగదని స్పష్టంగా చెప్ప గలుగుతాను అనుభవంలో కనబడుతున్నటువంటి విషయం గుంటూరులో పాతిమానగరం పీటి అగ్రహారం 200 పట్టాలు ఉన్నప్పటికీ యివ్వడానికి తయారుకాలేదు. ఏటవారు దర్గామాన్యం 400 యిళ్ళ స్థలాలకు పట్టాలు యింత వరకు యివ్వలేదు ఇచ్చినాము యిచ్చినాము అంటారు. రెండు ఉదహరణలు చెబుతాను. భాజీమాన్యం 200 ఎకరాలు ఉంటేర్ వేల మంది ఆక్రమాణ దారులు యిళ్ళు వేసుకుంటే, పేద హరిజనులు వ్యతిరేకినే బుల్ దోజర్స్ పెట్టి వెట్టి వేతారు. కాల్పులు కూడ జరిగినాయి. ఒకరిద్దరు చని పోయారు. ఇంకా కేసులు కూడ పెట్టి ప్రభుత్వం నడుపుతున్నది. సంతకపరెడినగర్ వక్స్ మాన్యం ఉంటే 300 యిళ్ళు వేసుకొని ఉన్నారు. యింత వరకు పట్టాలు యివ్వలేదు. 900 హరిజన కుటుంబాలు ఉన్నారు. ఈ పోరు పడలేక కొంత

Voting of Demands for Grants.

డబ్బు కట్టారు. మిగతా డబ్బు సోషల్ వెల్ ఫేర్ డిపార్టుమెంట్ యిచ్చి కడతానా అంటే అది లేదు. మంగళవాన్ నగర్. అక్కడ హరిజనులు యిళ్లు వేసుకొన్నారు. మునిసిపాలిటీవారు మాది అంటారు. గవర్నమెంట్ మాది అంటారు. ఇంతవరకు వట్టాలు యివ్వలేదు. పాత గుంటూరు రంగనాయకస్వామి వారి మాన్యం యున్నది. 600 మంది యిళ్లు వేసుకొన్నారు. వాటినిన్నిటిని పీకీ వేశారు. కేసులు యివ్వటానికి నడుస్తున్నాయి. సంగడికుంటలో కోడి గ్రుడ్లు సత్రం మాన్యం యున్నది. 700 యిళ్లు వేసుకొన్నారు. ఇంతవరకు యివ్వలేదు. ఇలా చెప్పాలంటే మేము ఎన్ని అయినా చెప్పగలుగుతాము ఉన్నటువంటి యిళ్లు వట్టాలు యివ్వడం లేదు. ఎక్స్యూర్ చేసి యివ్వమంటే యివ్వడానికి తయారుగా లేదు. ఇది ఇట్లా ఉండగా సంజయ్ గాంధీ గారి పుణ్యమా అని నిన్న ఆయన గుంటూరు వచ్చినప్పుడు రోడ్లన్నీ నీట్ గా ఉండాలని మిర్చి యార్డ్ దగ్గర 400 యిళ్లు పీకీ వేసినారు. గొడవ అయిన తరువాత కొంత మంది సంజయ్ గాంధీగారు వచ్చినప్పుడు పీకీవేస్తే తమ ఊరేగింపులు ఏమీ అవుతాయోనని యిప్పుటికి అవండి. రేపు లేదు ఎల్లండి పీకీవేద్దాము అన్నారుట. ఇప్పుడే నాకు యిన్ ఫర్మేషన్ వచ్చినది. ఒక వైపున ముచ్చేది లేదు, రెండవ వైపున ఉన్న వాటిని పీకీవేసే కారక్రమం చేస్తున్నారని మనవి చేస్తున్నాను. దీనిని ఒక నిర్దిష్టమైన కార్యక్రమంతో కోఆర్డినేట్ ఎఫర్డు అమాంగ్ ఆల్ మినిష్టర్స్ అనే దానితో అందరు చేయాలని చేస్తే తప్ప ఒక్క భాటం శ్రీరామమూర్తిగారు చేస్తామని వారు ఎన్ని ఆశలు మాకు చూపించినప్పటికీ జరుగుతుందనేది లేదు. అందువల్ల యిది దృష్టిలో ఉంచుకోవాలి. పంచాయితీరాజ్ డిపార్టుమెంట్ వారి దయలే పోతే శ్రీరామమూర్తిగారు ఏమీ చేయలేరు. 15 వర్సంట్ హౌస్ సైట్స్ కు అవి జిల్లా పరిషత్లు, సమితులకు యిస్తే ఖర్చు పెట్టలేదు. కొన్ని లక్షలు మిగిలిపోయినాయి అని ఈ అసెంబ్లీ ఫ్లోర్ మీద వచ్చినది. ఆ డబ్బు ఖర్చు పెట్టలేదు. ఇది గాక 10 వర్సంట్ హరిజనుల యిళ్ళ స్థలా లకు అదనంగా కాంక్రీట్ చేస్తే ఆ డబ్బులు కూడ ఖర్చు పెట్టలేదు. ఇవ్వాళ మంత్రిగారికి డైర్యం ఉంటే చెప్పమనండి. ఖర్చు పెట్టలేదు. ఖర్చు పెట్టకపోతే ఏమీ చేయగలుగుతున్నారు? బాక్ వర్డు కమ్యూనిటీస్ కు హరిజన, గిరిజనులకు సహకారం చేయాలి. మైనర్ యిరిగేషన్ ప్రాజెక్టు కట్టాలి. 6 పాయింట్ పార్కులా ఫండ్స్ లో 15 వర్సంట్ కేటాయిస్తూ ఉంటే అది కూడ హరిజనులకు గిరిజనులకు కావాలని నటువంటి జరగడంలేదు. అనంత వెంకటరెడ్డి గారిని మైనర్ యిరిగేషన్ డిపార్టుమెంటు నుంచి లెక్కలు తీయమనండి. మైనర్ యిరిగేషన్ డిపార్టుమెంటులో బాక్ వర్డు కమ్యూనిటీస్, హరిజనులు, గిరిజనులకు 15 వర్సంట్ ఖర్చు పెట్టలేదని ఘంటాపతంగా చెప్పగలుగుతాను. మైనర్ యిరిగేషన్ డిపార్టుమెంట్ దయ ఉండవలె. పి. డబ్ల్యు. డి. దయ ఉండవలె. పంచాయితీరాజ్ దయ ఉండవలె. ఆర్థిక మంత్రి గారి దయ ఉండవలె. ఇన్ని దయలు ఉంటే తప్ప ఈ డిపార్టుమెంటు కార్యక్రమం జరగడం లేదని మరొకసారి చెపుతున్నాను. పెడ్యూల్ కాన్స్ట్రు వారికి ఐ. ఏ. ఎన్., ఐ. పి. ఎన్., ప్రెయిమింగ్ కొరకు దాదాపు కోటి 20 లక్షల రూపాయలు కేటాయించారు. వారికి ఐ. ఏ. ఎన్., ఐ. పి. ఎన్., ప్రెయిమింగ్ యివ్వాలని ఆడ్వర్టైజ్మెంట్ చేసినారు

Voting of Demands for Grants.

ఏ కారణం వల్లనో తెలియదు గాని బాక్ వర్కు కమ్యూనిటీలు కొంతమంది పేచీ పెట్టారు, అబ్జక్షన్స్ రెయిజ్ చేసినారు. అది ఆపేశారు. ఆ డబ్బు ఖర్చు కాలేదు. బాక్ వర్కు కమ్యూనిటీస్ కు యివ్వమనండి. ఎకనమిక్స్ బాక్ వర్కు వారికి యివ్వమనండి. అందరు ఫార్ వర్కు కమ్యూనిటీస్ లో ఉన్నారు అనుకుంటే మీరపాటు. ఎకనమిక్స్ బాక్ వర్కు ఉన్నారు. వారికి సహాయం చేయండి. కాని కొన్ని పేచీలు వచ్చి నాయనే పేరతో రూ. 120 లక్షలు ఖర్చు కాలేదని, ఆ బ్రెయిన్ యిన్ యివ్వలేదని కనబడుతున్నది. ఎందుకు ఆసినారో మంత్రిగారు సమాధానం చెప్ప వలసిన అవసరం యున్నదని మనవి చేస్తున్నాను.

మనది సెక్యూలర్ స్టేట్ అనుకుంటున్నప్పటికీ, కాస్టలెస్ సొసైటీ అనుకుంటున్నప్పటికీ సోషల్ వెల్ ఫేర్ డిపార్టుమెంటు నుంచి ఇళ్ళ స్థలాలు యిచ్చేటప్పుడు మాల వాళ్ళకు ఒక పల్లె. మాదిగ వాళ్ళకు ఒక పల్లె, ఎఱకల వాళ్ళకు ఒక పల్లె. వాళ్ళ చోటు వాళ్ళదే, వీళ్ళ చోటు వీళ్ళదే అని పెట్టేటటువంటి దురదృష్టకరమైన పరిస్థితి పోవాలి. 10 వర్సంటే 15 వర్సెట్ డిసోటిఫైడ్ కాస్టలెస్ సొసైటీ, ఎకనమిక్స్ బాక్ వర్కుకు యిస్తున్నప్పుడు, ఈ కాస్టిజమ్ పోవాలంటే అన్ని కులాల వారికి కిటి యివ్వాలి. ఇవ్వాలి ఉన్నది కాదనడం లేదు. మాలలు మాదిగల మధ్య కలవడానికి అంగీకరించనటువంటి దురదృష్టకరమైన పరిస్థితులు ఉన్నాయి. ప్రభుత్వం కూడా పరిక్యూలర్ మోటివ్ తో ఇటువంటి వారికే మేము ఇస్తామనే పద్ధతిలో ఎవర్డు చేస్తే 1-00 p.m. జరుగుతుంది. ఇండ్ల స్థలాలు కేటాయించేటప్పుడు అన్ని కులాలవారికీ కలిపి కేటాయించే పద్ధతి ఉండాలి. ఊరికి ఉత్తరాన వారు, దక్షిణాన ఈ కులం వారు, తూర్పున మరొక కులం వారు ఉండే పద్ధతి పోవాలి. అప్పుడు కానీ కులతత్వం పోదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇండ్ల స్థలాలకు రూ. 200 లు చొప్పున వసూలు చేసారు. కొత్త పుల్లారెడ్డి గూడెంలో అంబాపురంలో జూలకల్లులో ముత్యాలంపాడులో ఇదే విధంగా వసూలు చేశారు. కట్టినవి అసంపూర్తిగా ఉన్నాయి. ఉండడానికి వీలులేకుండా ఉన్నాయి. అసంపూర్తిగా ఉన్న ఇండ్లకు మిగతా డబ్బు కేటాయించకపోతే చేసిన ఖర్చు కూడా దండగ అవుతుంది. రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా పంచాయతీరాజ్ సంస్థల వారు డబ్బు ఇచ్చి, దుర్వినియోగమైన డబ్బు ఎందుకు అట్లా ఐనదో విచారించి, పూర్తి చేయవలసిన పరిస్థితి ఉంది. ఎల్.ఐ.సి. నుంచి స్పృశిస్తున్నారు. 1800 లకు కొన్ని ఇండ్లు కట్టించారు. అది ప్రయోజనకరం కాలేదు. దానికి సంవత్సరానికి రూ. 1800లు ఇన్ స్టాల్ మెంట్ కట్టాలి అన్నారు. అంతా కట్టడంలేదు. అప్పుకదా, ఇది అడిగేదా ఇచ్చేదా అనే దురదృష్టకరమైన పరిస్థితి కూడా ఉన్నమాట వాస్తవం. ఐతే వారు కట్టగలిగిన పరిస్థితి కూడా లేదు. నాలుగైదు వందలు ఇంటికీ సబ్సిడీ ఇస్తాము, మిగిలింది మీరు వేసుకొని కట్టకండి అనే పద్ధతే మంచిదేమో అనిపిస్తున్నది. ఓన్ యువర్ ఓన్ హౌస్ అనేదాని క్రింద వారు కొంతైనా చేసుకోగలుగుతారు. ఎల్.ఐ.సి. వారికి అప్పు తీర్చాలి, మీరు ఇన్ స్టాల్మెంట్స్ కట్టకపోతే ఇండ్ల స్థలాలకు కేటాయించిన డబ్బు నుంచి ఎల్.ఐ.సి. వారికి కడుతున్నారు. ఇండ్ల స్థలాలకు మిగిలిన డబ్బు తగ్గి పోవడంతో ఆ స్కీము ఆపివేసారు. సబ్సిడీ పద్ధతిపై ఇదివరకు సమితి ఇంత, పరిషత్తు ఇంత, ప్రభుత్వం ఇంత, సాంఘిక సేవా సంస్థలు ఇంత అని వేసుకుని

నడుపుతున్న స్కీము ఉంది. దానిని పునరాలోచించి, మొత్తం విరమించడం కాకుండా, ఇండ్ల నిర్మాణానికి ఒక రకమైన పరిస్థితి ఆలోచించి చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. ట్రైబల్ వెల్ఫేర్ గురించి ఒక విషయం చెప్పాలి. నాకు ముందు మాట్లాడిన శాంతాబాయి గారు మరికొంతమంది కూడా చెప్పారు. గిరిజన కార్పొరేషన్ పెట్టాం. ఇదివరలో స్టేషన్స్ నుంచి వెళ్ళిన వారిని గిరిజనులను దోపిడి విధానానికి గురి చేస్తున్నారని అంటూ వచ్చాం. అదే విధానాన్ని కార్పొరేషను కూడా అనుసరించి చాలా తక్కువ రేట్లకు వారనుంచి వరుకులు కొని వారికి సక్రమంగా డబ్బు ఇవ్వక పోవడం, మధ్య అఫీనర్లు డబ్బు కాజేయడం కార్పొరేషనులో కనిపిస్తున్నది. దీనిని అరికట్టడానికి చర్య తీసుకోవాలి. వెనుక శరీన్ గారి ట్రైలో పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో గిరిజనులకు పంప్ సెట్టు ఇస్తామని అక్కడకు వాటిని తీసుకువెళ్ళారు. శరీన్ గారు వెళ్ళగానే పంప్ సెట్స్ కూడా బయటకు తీసివేశారు. చిన్నతనం ఆడపిల్లలు ఊయిల ఊగుతూ ఇచ్చినమ్మా వాయనం అంటే పుచ్చుకొంటినమ్మా వాయనం అని అంటూఉంటారు. అట్లాగే ఇచ్చినమ్మ పంప్ సెట్, పుచ్చుకొంటినమ్మ పంప్ సెట్ అన్నారు పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో. ఇటువంటివి మంత్రిగారు పరిశీలన చేయవలసి ఉంది. ఇండ్ల స్థలాల విషయంలో ఒకవైపు మంజూరు చేయడంతోబాటు జాగ్రత్తలు కూడా తీసుకోవలసి ఉంది. ఒక సారి ఇండ్ల స్థలాలు ఇచ్చిన తరువాత కొన్ని గ్రామాల్లో అమ్మకాలు కూడా జరుగుతున్నమాట వాస్తవం. కట్టిన ఇండ్లు కూడా అమ్మకాలు జరుగుతున్నాయి. కొన్ని సందర్భాలలో ఎన్నాళ్లుబనా ఇల్లు కట్టిన సందర్భాలున్నాయి. దానికి ప్రత్యేకమైన టైం లిమిట్ పెట్టి ఆలోపల ఇల్లు కట్టుకుని కాపురం ఉంటాడో లేదో చూడవలసిన అవసరంవుంది. లేకపోతే మరొకరికి మంజూరు చేయడం ఉండాలి. ఇండ్ల స్థలాలు మంజూరు చేసేటప్పుడు ఇండులో మరల టాక్ వద్దు. ఫార్వర్డు వస్తున్నాయి. కొన్ని ఏరియాలలో పెత్తందారులు బైలుదేరి సోషల్ వెల్ఫేర్ వాటికి ఎవరు డబ్బులు ఇవ్వగలుగుతున్నారో వారికి ఇప్పించడం జరుగుతోంది. మేము 20 సూత్రాల కార్యక్రమం రివ్యూ కమిటీలో చూస్తున్నాము. మా కోటా 15 చేసాం కదా అంటే ఎవరు డబ్బులు తెచ్చి ఇస్తారో వారన్నమాట. తెనాలి, బాపట్ల తాలూకాలో డబ్బులు పెట్టగలిగిన వారుండటంవల్ల వారికి వస్తాయి. వారికి ఇవ్వ కూడదనికాదు అన్ని ప్రాంతాలవారికి ఈక్వెల్ గా వచ్చే పరిస్థితి ఉండాలి. ఈ మధ్య గెజెటు పబ్లికేషను చూస్తే కొన్ని తాలూకాలకే పరిమితమై ఉంది. బాగా వెనుకబడి ఉన్న వినుకొండ, పల్నాడు తాలూకాలలో ఒక గ్రామానికి కూడా కాంక్షన్ చేయలేదు. ఈక్వెల్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ చేసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. లంచగొండితనాన్ని తగ్గించాలి. ఓట్ల ఏజ్ పెన్షన్ పెర్సన్ ప్రొ సీజరు ఎంత ఇవ్వాలి అంటున్నప్పటికీ రావడం లేదు. తగిన మొత్తాలు బడ్జెటర్ కేటాయింపులు జరగడంలేదు. ఓట్ల ఏజ్ కావలసిన మొత్తాలు ఇవ్వవలసి ఉంది. వర్ణాంతర వివాహాలు చేసుకున్న వారికి వెయ్యి రూపాయలు యివ్వడంలో ఒక చిక్కు వస్తున్నది. ఇదివరకే వర్ణాంతర వివాహం చేసుకున్నవారు చేసుకున్న తరువాత అడిగితే ఇవ్వము అంటున్నారు. దురదృష్టకరమైన పరిస్థితి. వర్ణాంతర వివాహం చేసుకుంటున్నానని మీకు చెప్పి పిటిషన్ పెట్టే సరికి అమ్మా నాన్న వెళ్ళగొడతారు. సాంఘికంగా ప్రొగ్రెసివ్ పెర్సన్ తీసుకుంటున్నప్పుడు

ముందా వెనుకా అని కాకుండా ఇచ్చేసి ఇస్తే ఏమి? అది ఏ రకంగాను బాగా లేదు. నేను ఒక కేసు తీసుకువస్తే ఇదివరకే పెండి ఆయినది కనుక ఇవ్వవలసిందిలేదు అన్నారు. మరల పెండి చేసుకుంటే బాగుండేదేమో అనుకున్నాం. ఎప్పుడు చేసుకున్నా ప్రోగ్రెసివ్ ఐడియాలజీతో చేసుకున్నవారి విషయంలో డబ్బు ఇవ్వడం మాత్రమే కాకుండా ఉద్యోగాలలో కూడా ఒకటో రెండో శాతం వారికినే ఈ కార్యక్రమం కొంత ముందుకు పోతుంది. ఈ సంక్షేమ కార్యక్రమాల సక్రమంగా అమలు కాలంటే జిల్లా, తాలూకా స్థాయిలో అనధికార కమిటీలను ఏర్పాటు చేసి బంజర్ల పంపడం విషయంలో కాని పట్టాలు ఇవ్వడం విషయంలోకాని ఇంట్ల స్థలాల విషయంలోకాని దేనిలోగాని వారి సహకారంతో జరిగినవాడు ఇంకా సత్కరంతాను అనుకున్న విధంగాను జరిగే అవకాశం ఉంటుంది. ఇంత చెప్పన తరువాత, పోషల్ అప్రెషన్ ఆనేది ఎంత హెరంగా ఉందో కొద్ది ఉదాహరణలు చెబుతాను. తరువాత వివరంగా మంత్రిగారికి ఇస్తాను. అనంతపురము జిల్లాలో కొనవ్వు కుమారుడు సింగప్ప, హరిజనుడు, చెంగంపల్లికి చెందినవాడు - ఇతనికి 7-1-73న సవర హిందువులు వివరితమైన దొరన్యం చేసి కొట్టారు. 8-1-73న పోలీసు కంప్లయింట్ ఇచ్చారు. ఎన్.హెచ్.ఓ. సింగనమలి ఇంతవరకు చర్య ఏమీ తీసుకొనలేదు. నాగప్ప కుమారుడు కొండన్నను 12-1-75న కొడితే సింగనమలి పోలీసు ప్లేషనుకు కంప్లయింట్ ఇచ్చారు. సింగనమలి, నెరపాల ఈ రెండు ప్లేషన్స్ చాలాబ్రహ్మాండంగా ఉన్నాయి. ఎంతమంది హరిజనులు కొట్టినా మేము ఏమీ చేయము అని వారన్నట్లుంది. ఇటువంటి కేసులే పుల్లాయప్ప, తలారి రాయన్న, బూసినల్లప్ప, వెన్నలప్ప, కొండమ్మ, నల్లప్ప వీరికి చెందినవి. మంత్రిగారు ఈ విషయంలో అనంతపురం జిల్లా నుంచి జరిగిన వివరాలు తెప్పించి చర్యతీసుకుంటారని మనవి చేస్తున్నాను. ఇతర డిపార్టుమెంటుల నుంచి సహకారం ఎట్లా ఉందో చెబుతాను. అనంతపురం జిల్లా ఇల్లూరుకు చెందిన మూడెకరాల గ్రామ కంఠం ఉంది. దానిని హరిజనులకు ఇవ్వడానికి సంక్షేమ శాఖ వారు రెవిన్యూ శాఖవారు, ప్లాటువేసినారు. అక్కడ కరణం శుభ్రంగా అమ్ముకుంటున్నాడు. వారిని ఏమీ చేయగలుగుతున్నారు? డబ్బులు ఖర్చుచేసి ఎక్స్‌వైర్ చేసి స్థలాలు ఇవ్వడందేవుడెరుగును. గ్రామకంఠం ప్రభుత్వానిదికదా. రివెన్యూవారు సంక్షేమ శాఖవారు అక్కడ రాళ్లు పాతికే పంపిణీ చేసినతరువాత కరణంగారు తలొకరు. 200లు తీసుకుని అమ్ముకుంటే భూస్వాములు అక్కడ చొప్పదంటలు పెట్టుకుంటే వెళ్ళగొట్టలేని అసమర్థత డిపార్టుమెంటుగా పోషల్ వెల్చేరు డిపార్టుమెంటు ఉంటే ఎన్ని ఆశయాలున్నా ఎంత అధివృద్ధికరమైన భావాలున్నా, ఏరకంగా అమలుచేపారు? ఒకవైపు అప్రెషన్ జరుగుతుంటే పోలీసు డిపార్టుమెంటు చర్య తీసుకోదు. మరొకవైపు భూస్వాములు ఈ రకంగా చేస్తుంటే రివెన్యూ డిపార్టుమెంటు ఏమీ చేయలేదు. కరెంటు ఇవ్వకపోతే రాజాహమ్మగారు డిపార్టుమెంటు అధికారంలోకి రాలేదు, పంచాయితీ రాజ్ వారు డబ్బులు ఖర్చు పెట్టకపోతే శ్రీయకలాపు లక్ష్మణదాసుగారు డిపార్టుమెంటు రాలేనటువంటి పరిస్థితి ఉంది. ఇటువంటివి జరగడం ఆనేది చాలా కష్టమైన విషయం. వీటి విషయంలో మీరు వెంటనే చర్యలు తీసుకోవాలి. ఇంకా దీనికి కావలసినటువంటి నిధులను శ్రీ రంగారెడ్డిగారు ఉదారంగా మంజూరు చేసి అందరి

1-10 p.m.

కో ఆరినేటెడ్ ఎఫర్టు పెట్టి ఈ సోషల్ వెల్ ఫేర్ కార్యక్రమాల అమలు జరిగేందుకు కృషి చేయాలని కోరుతున్నాను. 20 పాయింట్లు ప్రోగ్రాంలో 5, 6 భాగాలుగా ఉండి అట్టడుగున ఉన్న వెనకబడిన జాతులను వెనుకబడిన కులాలను ఉద్ధరించాలని మీరు కూడా కోరుతున్నారు. కాబట్టి వాటిని తుచ. తప్పకుండా అమలు చేయాలంటే అందరి యునైటెడ్ ఎఫర్టు పెట్టవలసి ఉంది. ఆ రకంగా చైతన్యవంతం చేసి ఈ డబ్బును సక్రమంగా వినియోగించేటట్లు చేయాలని కోరుతున్నాను. దానికి సోషల్ వెల్ ఫేర్ మినిష్టరుగారు చొరవ వహిస్తారని ఆశిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ బాట్లం శ్రీరామమూర్తి : — అధ్యక్ష, రెండు రోజులుగా జరుగుతున్న చర్చలో అనేకమంది గౌరవ సభ్యులు ప్రసంగించారు. తమరు ఇచ్చినటువంటి స్వల్ప గిడుపులో సాధ్యమైనంత సంక్షిప్తంగా సమాధానం చెప్పటానికి ప్రయత్నం చేస్తాను. సభ్యులు చాలా ఉపయుక్తమైన సూచనలు చేశారు. అనేక మైన సలహాలను, అభిప్రాయాలను వారు వెలిబుచ్చడం జరిగింది. వారందరికీ మనఃపూర్వకంగా కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నాను. గౌరవసభ్యులు వారి మద్దతు ప్రకటిస్తూ ఈ శాఖ కార్యక్రమాలను మరింత ఇతోధికంగా నిర్వహించవలసి ఉంటుందని సూచించడం జరిగింది. వారి సలహాలను పూర్తిగా స్వీకరించి సాధ్యమైనంత వరకు ఇవ్వుడు జరుగుతున్న ఈ కార్యక్రమాన్ని మరింత హెచ్చుగా, మరింత పటిష్టంగా నడిపించేందుకు ప్రయత్నం చేస్తామని సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాను. ఆఖరున శ్రీ నాగి రెడ్డి గారు కొన్ని ముఖ్యమైనటువంటి పునాది సమస్యలమీద ప్రసంగించారు. నాకు తెలుసు. కేవలం సాంఘిక సంక్షేమ శాఖద్వారా హరిజన సమస్య సంపూర్ణంగా పరిష్కారం అవుతుందని నేను అనుకోవడంలేదు. అసలు ప్రభుత్వం ఆ రకంగా భావించడంలేదు. The effort to improve weaker section should come from general sector. ఒకే ఒక సెక్టారునుంచి జరుగుతున్నటువంటి కార్యక్రమాల వల్ల మొత్తం ఒక తరగతిలో పూర్తిగా మార్పు వస్తుందని, సంపూర్ణమైన అభివృద్ధి సాధిస్తామని అనుకోవడం సాధ్యంకాదు. అసలు ఈ సిద్ధాంతాన్ని, సూత్రాన్ని అంగీకరించే పెద్దాళ్ళు బ్రయిల్సుకు సంబంధించిన మేరకు కేంద్ర ప్రభుత్వంవారు కొత్తగా ఒక కాన్ సెప్టుకూడా ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. దాని ప్రకారంగా ప్రభుత్వంలో ఉన్నటువంటి వివిధ శాఖలవారు ఖర్చు చేస్తున్నటువంటి మొత్తంలో కొంత భాగాన్ని గిరిజన అభివృద్ధికి కేటాయించుకోవాలి, ప్రత్యేకించి వినియోగించాలి. ఆ రకంగా వారు తయారు చేసేటటువంటి ప్రణాళికలో ముందగా సూచించాలి. ఆ రకంగా వారు ఖర్చు పెట్టకపోతే పెట్టేటట్లు చేయాలి. ఖర్చు పెట్టకుండా తప్పించుకోడానికి ఏదైంది పరిస్థితులు ఏర్పాటుచేయాలి. ఆ రకమైన సూచనలు రావడం జరిగింది. వాటిని మనం అంగీకరించాము, ఆమోదించాము. సబ్ ప్లానుకూడా తయారు చేసుకున్నాము. ఇది గిరిజనాభ్యుదయానికి సంబంధించిన మేరకు జరిగిన కార్యక్రమం అని మనవిచేస్తున్నాను. దశాబ్దాలుగా, శతాబ్దాలుగా, తరతరాలుగా వెనుకబడిన ఒక తరగతిని అభివృద్ధి చేయడం అనేది కేవలం ఒక శాఖ తాలూకు సంక్షేమ కార్యక్రమాల ద్వారా మాత్రమే ఇది సాధ్యపడుతుందని నేను అనుకోవడంలేదు. శ్రీ పి. వి. కె. రావుగారు మాట్లాడుతూ ఇనిస్టిట్యూషనల్ ఛేంజెస్ కొన్ని రాలని లేకపోతే

శాఖద్వారా మార్పుచేయడం సాధ్యపడదని చెప్పినటువంటి అభిప్రాయంతో నేను పూర్తిగా ఏకీభవిస్తున్నాను. ఇప్పుడున్నటువంటి సామాజిక, ఆర్థిక వ్యవస్థలో అవసరమైనటువంటి సంస్కరణలు సాధించినప్పుడు మాత్రమే సంపూర్ణమైన అభివృద్ధి మనం అనుకున్నటువంటి వద్దకులలో, దిశలో సాధ్యమవుతుంది తప్ప ఇంకొక రకంగా సాధ్యంకాదని నేను నమ్ముతున్నాను. దోపిడీ విధానం పోవాలని, తరతమ విభేదాలు తొలగాలని, ఆర్థికంగా, సాంఘికంగా వ్యత్యాసాలు తగించాలని, తొలగించాలని వాటికి కావలసినటువంటి కార్యక్రమాలను ప్రభుత్వం పూర్తిగా అమలు చేయాలని అది చేసినప్పుడు మాత్రమే ఈ శాఖ తలపెట్టిన కార్యక్రమం పూర్తిగా విజయవంతం అవుతుందని నేనుకూడా అంగీకరిస్తున్నాను. నమ్ముతున్నాను. అందులో సందేహం లేదు. ప్రస్తుతం మన దగ్గర ఉన్నటువంటి ఈ శాఖలో సంక్షేమం తరపున జరుగు తున్న కార్యక్రమం ఏమిటి? ఏ మేరకు ఈ కార్యక్రమంలో కృతకృత్యులయ్యాము, నిర్వహించగలిగాము, సాధించగలిగాము—ఆ మేరకు మాత్రమే నా సమాధానం పరిమితం కావలసి ఉంటుంది. మొదటినుంచి సామాన్యంగా ఒక హాష్టల్సు సదుపాయాలు చేయడం అనేది లేక స్కాలర్ షిప్పు ఇస్తున్నటువంటి కార్యక్రమాలు—ఈ రెండు కార్యక్రమాలు సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ తరపున చేస్తున్నటువంటి పనిగా ఉండేది. కాని ఇప్పుడు ఈ రెండు కార్యక్రమాల్లో కాకుండా ఎకనమిక్ సపోర్టు ప్రోగ్రామ్ము కూడా బాగా తీసుకోవాలని ఉద్దేశ్యం పెట్టాల్సి కాస్త వైనాన్ని కార్పొరేషను పెట్టడం జరిగింది. ఆర్థికంగా కొన్ని వృత్తులు, ఉపాధులు కల్పించి రోజువారీ ఆదాయం వచ్చేట్లు చూసి ఆ రకంగా స్వతంత్రంగా తమ కాళ్ళమీద కాము జీవించగలిగినటువంటి ప్రత్యేక ప్రతిపత్తిని స్థాపన కల్పించాలనే ఉద్దేశంతో ఈ కార్పొరేషను పెట్టడం జరిగిందని మనవిచేస్తున్నాను. We have thus added a new dimension to the progress and action of Social Welfare Department. ఇంకొక దిశలో ముందుకు వెళ్ళాలని అనేక రకాలుగా ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. వెనుకబడిన వికలాంగులు, మెంటల్లి రిటార్డెడ్, ఓల్డ్, డిజేయేబుల్డ్—మొదలైనటువంటి వారికి సహాయసహకారాలు చేసేందుకు కొన్ని వాలంటరీ బాడీసు పని చేస్తున్నప్పటికీ ప్రభుత్వంకూడా ఏమైనా కార్యక్రమాలు నిర్వహించడం మంచిదని—ఆ రకంగా సహాయం చేయాలనిచెప్పి దీనికి ఒక వెల్ ఫేర్ ఫండు ఆర్గనైజేషను ఏర్పాటు చేసి దానిక్రింద 30 లక్షల రూపాయలు పెట్టడం జరిగింది. ఈ రూపంలో ఈ సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ నిర్వహిస్తున్న కార్యక్రమాలను ఇంకొక కోణంలో విస్తృతం చేయడానికి ప్రయత్నం చేసామనే మాట నేను మనవిచేస్తున్నాను. దేశంలో ఎంత కాలం అయితే ఈ కులం పేరు, మతం పేరు తొలగిపో అంత కాలం మనం అనుకున్నటువంటి అభివృద్ధి ఏ రూపంలోను సాధ్యంకాదు. కాబట్టి వీటిని తొలగించేందుకు, సాధ్యమైనంత మేరకు తగ్గించేందుకు ఒక సోషల్ రిఫారం తీసుకొని రావాలనే ఉద్దేశంతో ఆ కార్యక్రమాన్ని కొంత చేపట్టడం జరిగింది. సాంఘిక సంస్కరణ, ఆర్థిక సంస్కరణ ఒకే వాణానికి రెండు ప్రక్రియలు ఉన్నటువంటి రెండు రూపాలని, రెండు భాగాలని భావించి ఇంటర్ కాస్టు మార్జెషన్ ను ఖాతా పుత్రున జరపాలనేది ఒకటి ఉంది. అదికూడా సాంఘిక సంస్కరణ అంటే ఏమిటి? వాట్ ఈజ్ యువర్ కాన్ సెప్షన్ ఓబిషన్ రిఫారమ్స్ నా. అదికూడా స్పష్టంగా

తెలియవలసి వుంటుంది. అందుచేత దీనిని నిమిత్తం కొన్ని సెమినారుస్ వెట్టి చర్చలు చేసి, పెద్దలను అహ్వానించి అనేకమంది విద్యార్థులను, విజ్ఞానవంతులను, సంఘ సంస్కర్తలను పిలిచి పీఠం దరిద్వారా ఈ సమస్యల విషయంలో కూలంకషంగా చర్చించి సమగ్రమైన నిర్ణయాలు, కొన్ని పథకాల కార్యక్రమాలు రూపొందించి అమలు చేయాలనే కార్యక్రమం కూడా కొనసాగుతున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇదిగాక ఇంకొక అలోచనకూడా ఉంది. దీనికి తుది రూపం రావడానికి కొంత కాలం పట్టవచ్చు. హరిజనులు ఏ వృత్తిలో ఉన్నా. ఏ రంగంలో పనిచేస్తున్నా—వారు క్వాలిఫైడ్ వర్కర్లు కావచ్చు. స్కా-వెంజర్లు కావచ్చు, మట్టిపని చేసేవారు కావచ్చు, అగ్రికల్చర్ లేదా కావచ్చు—ఎవరైనా వారి సమస్యలు ఏమిటి, వారికి చేసే సహాయం ఏమిటి అని ఒక సర్వే చేయాలి. అంతేగాకుండా కొన్ని ప్రోజెక్టు రిపోర్టులు తయారు చేయవలసి ఉంటుంది. ఈ రకంగా పరిశోధనా కేంద్రాన్ని నెలకొల్పి సత్వరం ఈ కార్యక్రమాలకు ఒక రూపం ఇవ్వాలని ఉంది. ఏ డిపార్టుమెంటుకు సంబంధించి నటువంటివి ఆ డిపార్టుమెంటువారు ఆ కార్యక్రమాల తాల్పాకు పరిశోధనా ఫలితాన్ని ఉపయోగించుకోవచ్చు. ఇటువంటి కేంద్రం ఒకటి నెలకొల్పితే బాగుంటుందని ప్రభుత్వానికి ఉందని మనవి చేస్తున్నాను, మేము అనేకమంది ఇళ్ళ స్థలాల మాట అడుగుతున్నాము, కాని రాలేదు అని చాలామంది గౌరవనీయులు చెప్పారు. అందరికీ ఒకే రోజున ఇళ్ళ స్థలాలు రావడం సాధ్యంకాదు. ఆ రకంగా సాధ్యపడితే ఆ మాట ఎప్పుడో చెప్పివుండేవాళ్ళం. రెండు సంవత్సరాలలో ఈ సమస్యను పరిష్కారం చేయాలనే ఒకప్పుడు ఆశుకున్నాము. తరువాత రెండు సంవత్సరాలలో ఈ సమస్య పరిష్కారం కాదని అనుకుంటున్నాము. ఈనాడు ఈ సమస్య 3 సంవత్సరాలలో పరిష్కారం అవుతుందని చెప్పగలను. హరిజనుల ఇళ్ళ స్థలాల సమస్యలన్నీ 3 సంవత్సరాలలో ప్రభుత్వం పూర్తిగా పరిష్కరించగలుగుతుందనే నమ్మకం, విశ్వాసం ఈ రోజున వచ్చిందని మనవి చేస్తున్నాను.

1-20 p.m.

గడచిన 18 సంవత్సరములలో హరిజనుల ఇళ్ళ స్థలాలకోసము దాదాపు రూ.6.70 లక్షల ఖర్చుపెట్టితే గడచిన ఒక సంవత్సరములో దాదాపు రూ. 10 కోట్లు ఖర్చుపెట్టాలనుకొన్నాము. ఇన్ని సంవత్సరములనుంచి జరిగినదానికంటే ఇప్పుడు ఎన్ని రెట్లు ఖర్చు చేయాలని నిర్ణయించుకొన్నామో దీనినిబట్టి తెలుస్తుంది. గడచిన 18 సంవత్సరములలో 2 లక్షల మందికి యివ్వగలిగితే ఈ సంవత్సరములో 3 లక్షల మందికి యివ్వడం జరిగింది. వచ్చే సంవత్సరం 10 కోట్లు ఖర్చు పెట్టడానికి నిర్ణయించుకొన్నాం. 3 లక్షల మందికి ఇళ్ళ స్థలాలు యివ్వడానికి అవకాశం కలుగుతున్నది. మొత్తము 12 లక్షల కుటుంబాలు వున్నవనుకొన్నప్పుడు ఈ రకముగా చేసే మూడవ వంతు సమస్య పరిష్కారమైనది అనుకొంటే రాబోతున్న 2 సంవత్సరములలో తక్కిన 2/3 వంతు సమస్య పరిష్కారము చేయగలుగుతామనే ఉద్దేశ్యముతో మనవి చేస్తున్నాను. ఈ రకముగా ఈ కార్యక్రమము పూర్తి అవుతుంది. ఒకటో, ఆరో రాకపోతే రాదు. రాబోదు అనే నిరాశ, విస్పృహ పడవలసిన అవసరంలేదు. నాగిరెడ్డిగారు, ఇతర మిత్రులు చెప్పినట్లు సంకృప్తి పడ్డమే కాకుండా పనికూడ జరుగుతున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. ఫలితము వస్తున్నది. నేను గుంటూరు వెళ్ళినప్పుడు, ఇతర జిల్లాలకు వెళ్ళినప్పుడు అక్కడ కూర్చోని. ఈ కార్యక్రమాన్ని

Voting of Demands for Grants.

సమీక్షచేసి చాలకాలముగా వున్నవి బయటకుతీసి వెంటనే పరిష్కరించడానికి ప్రయత్నము చేస్తాను. ప్రొద్దుటనుంచి సాయంక్రము వరకు హరిజనులగురించే మాట్లాడుతున్నారు. అంతా హరిజనులకే చేస్తున్నారు తక్కినవారు ఏమీ అవుతారు అనే విమర్శ ఒక వైపున మాకు ఏమీ జరిగింది, మాకు ఏమీ యిచ్చారు అని హరిజనులు మరొక వైపున విమర్శ ఈ రెండు రకాల ప్రశ్నలు ఇక్కడ ఉన్నాయి. ఈ సం.రం 10,19,00,000 రూ.ల కేటాయింపును బడ్జెటులో పెట్టుకొన్నాము. మొత్తము ఈ డబ్బుతో ఎంత పని చేయగలుగుతామనేది చూడాలి. దీనికి సరిపోయిన పని సాధించగలమా అనేది చూడాలి. ఓవర్ ఆల్ పొజిషన్ ఆఫ్ ది బడ్జెటు ప్రకారము చూస్తే ఈ సం.రం లో ఇంత మొత్తము ఖర్చు చేయామనుకొన్నాము. 787 కోట్లు ఖర్చులోను హరిజనుల సంక్షేమము గురించి 10 కోట్ల చిల్లరఖర్చు పెట్టాలనుకొన్నాము. దీనికి సరిపోయిన పని జరుగుతుంది. అంతకంటే ఎక్కువ జరగదు. కేవలము హరిజనులగురించే మాట్లాడుతున్నారు అంటే మిగతా డబ్బు అంతా ఎవరి కోసము పెడుతున్నది? తక్కినవారి కోసము ఖర్చు కావాలి. అందువల్ల కేవలము హరిజనులకే ఖర్చు చేశామనే మాట అనుకోవదు. మన ఆర్థిక పరిమితులలో చేయ గలుగుతాము తప్ప అంతకంటే ఎక్కువ చేయడం సాధ్యముకాదు. ప్రభుత్వము ప్రయత్నము చేస్తుంది. 1971-72లో 6 కోట్ల 31 లక్షలు ఈ బడ్జెటు క్రింద కేటాయిస్తే ఈ సం.రం 10 కోట్ల, 19 లక్షలు అయినది. 6 కోట్ల నుంచి 10 కోట్లకు పెరిగింది. సమస్యకు సరిపోయినంత మేరకు డబ్బు లేదు. ఉన్న పరి మితులకు లోబడి సాధ్యమైనంతవరకు అభివృద్ధిని సాధించడానికి ప్రయత్నము జరు గుతోంది. కేవలము ఇళ్ళు స్థలాలు యిస్తే ఏమీ ప్రయోజనము, ఇళ్ళు కట్టకపోతే ఏమీ లాభము అనేమాట అన్నారు. దానికోసం కూడా కొంత ప్రయత్నము జరుగు తోంది. పట్టణాలకు సంబంధించి హౌస్ కోతో చర్చించాము. వారు కోటి రూపాయ లిచ్చే అవకాశం వుంది. పట్టణాలలో నెలకు 300 రూ.ల. లోపు ఆదాయము వున్న వారికే ఈ సదుపాయము కల్పించాలనే ప్రయత్నము చేస్తున్నాము. ఈ సం. రం. ఈ రూపములో కొంత కార్యక్రమము జరిగితే వాగుంటుందనుకొంటున్నాము. ఈ సంద ర్భములో డిపార్టుమెంటు తరపున ఈ మధ్య జరిగిన ఇంకొక రకమైన అభివృద్ధి గురించి మనవి చేయవలసివుంది. హాస్టల్స్ నీ స్కూలు ము, రాష్ట్రము మొత్తములో దాదాపు 100 హాస్టల్స్ వున్నాయి. వాటిలో 108 హాస్టల్స్ సోషల్ వెల్ఫేర్ డిపార్టుమెంటు స్వంత బిల్డింగ్స్ లో వున్నవి. తక్కిన హాస్టల్స్ లు అదై బిల్డింగ్స్ లోనే వున్నవి. ఈ సం.రం. 100 బిల్డింగ్స్ కట్టడానికి ప్రయత్నము జరుగుతున్నది. దీనికి 1974-75లో 20,85,000 రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది. 1975-76లో 88,00,000 దీని మీద ఖర్చు పెట్టడానికి మంజూరు చేయడం జరిగింది. ఈ సం.రం దాదాపు 54 లక్షలు ఖర్చు చేయాలనుకొంటున్నాము. 3 సం. రం లలో 100 బిల్డింగ్స్ కట్టడము ఇంకొక 70 పాత బిల్డింగ్స్ అదనపు గదులు వేయడానికి కేటాయింపు జరిగింది. ఇంత కాలముగా 108 వున్నప్పుడు ఈ 3 సం. రంలలో 100 కట్టడానికి అవకాశం కలిగింది. ఇండియన్ బ్యాంకు నుంచి కొంత డబ్బు సహాయము తీసుకోవాలనే ప్రయత్నముతో రై రెక్టరు ఆఫ్ సోషల్ వెల్ ఫేర్ చర్య చేస్తున్నారు. ఇండియన్ బ్యాంకు కోటిరూపాయల ఋణ సౌకర్యం కల్పించే అవకాశం కల్పిస్తున్నది, ఈ సహాయము దొరికితే ఇంకొక 100 బిల్డింగ్స్

ఈ సం.ర.మే కట్టడానికి అవకాశము ఉంటుంది. ఆర్థిక మంత్రిగారు ముఖ్యమంత్రి గారు ముందుకు పోవడానికి చేసిన సహాయమువలన ఇంతవరకు రాగలిగియున్న హాస్టల్స్ విద్యార్థులకు సంబంధించినంతవరకు ఇంకొకమాట చెప్పవలసివుంది. 1974-75లో కాలేజీ విద్యార్థులు 124 హాస్టల్స్‌లో వుండేవారు. హరిజన బోర్డర్స్ సంఖ్య 3,820. సుమారు 4000 వేలమంది కాలేజీ విద్యార్థులు 1974-75లో హాస్టల్స్‌లో వుంటే ఈ సం. రం 12,000 మంది కాలేజీ విద్యార్థులు హాస్టల్స్‌లో వుంటున్నారు. అంటే యూడు రెట్లు పెరిగిందన్నమాట. వాటి సంఖ్య పెరగడమేకాదు వారికి యిస్తున్న స్కాలర్ షిప్ రేటు చాలా పెరకు పెరిగింది. 70 నుంచి 140 రూ.ల వరకు యివ్వడం జరుగుతోంది. ఇంకొక నిర్ణయం తీసుకొన్నది మనవిచేస్తున్నాను. యం.బి.బి.ఎస్., ఇంజనీరింగ్ చదువుకొనే హరిజన విద్యార్థులు హాస్టల్స్‌లో వుంటున్న వన్నుడు 1000 మందికి అయ్యే ఖర్చు మొత్తము నూటికి మారువంతులు ప్రభుత్వమే భరిస్తుంది. ఒక్కొక్క యమ్.బి.బి.యస్ విద్యార్థికి విశాఖపట్టణములో నెలకు రూ. 250లు అవుతుంది. ఆ విద్యార్థులకు అయ్యే మొత్తం ఖర్చుఅంతా ప్రభుత్వమే భరిస్తుంది. పోస్టు గ్రాడ్యుయేట్ కోర్సులు యమ్.ఎ., లా, చదువుకొనే విద్యార్థులకు కూడా ఈ సౌకర్యమును కల్పించాలని అంటున్నారు. వారిని కూడా కవర్ చేయాలని, నూటికి మారువంతులు ప్రభుత్వమే భరించాలని అభిప్రాయ పడుతున్నాము. కొద్ది కాలములో నిర్ణయము తీసుకొని ఉత్తర్వులు జారీ చేయడానికి అవకాశం వుంటుంది. యమ్.బి.బి.ఎస్ కాని, లా కోర్సుకాని పాస్ అయినవారు ప్రైవేటు ప్రాక్టీసు చేద్దామనుకొంటే ప్రస్తుతము షెడ్యూల్డ్ కాస్టు ప్రైనాన్స్ కార్పొరేషను ద్వారా ఋణము సౌకర్యమును యిస్తున్నారు. ఆ విధముగా లక్షల రూపాయలు ఋణము పొందినవారు వున్నారు. ఈ రకముగా సహాయము ను అందించడానికి అవకాశాలు వున్నాయి. ట్యూన్ సిటీన్ కి సంబంధించినంతవరకు షెడ్యూల్డ్ కాస్టు పిల్లవాళ్ళు పీఠిబడులలో చదువుకొనే వద్దతి కాకుండా రెహ్మాబెద్ స్కూల్స్, పబ్లిక్ స్కూల్స్‌లో చదువుకొనే అవకాశము కల్పించాలనే ఉద్దేశ్యముతో 4 1/2 లక్షలు కేటాయించడం జరిగింది. సంచితస్వరానికి 2000 ల నుంచి 3000 రూ.ల వరకు అయ్యే ఈ మొత్తము ఖర్చు ప్రభుత్వమే భరించి విద్య నేర్పించడం జరుగుతుంది. ఈ కార్యక్రమము ట్యూన్ సిటీన్ కే ఎందుకు పరిమితం కావాలనే ఉద్దేశ్యముతో వచ్చే సం.రంలో అన్ని జిల్లాలకు విస్తృతం చేయాలనే అభిప్రాయానికి వచ్చాము. ప్రభుత్వ హాస్టల్స్‌లో వుండి చదువుకునే విద్యార్థులు ఒక్కొక్కరికి రెండు జతల బట్టలను యివ్వాలని నిర్ణయము తీసుకొన్నాము. ఈ రకంగా వారికి కొన్ని సౌకర్యాలు కలుగజేస్తున్నాము. అది జరుగుతుంది. హాస్టల్స్‌లో విద్యార్థులకు రెండు జతల బట్టలు ఇవ్వాలని నిర్ణయము ఈ మధ్య తీసుకున్నాము.

1-30 p. m.

ఇంటర్ కాస్టు ష్యూరేజీ గురించి కొందరు చెప్పారు. ఇటీవల వత్రికలో ఇతర రాష్ట్రాలలో ఇంటర్ కాస్టు ష్యూరేజీకు ప్రభుత్వ సహాయము వుంటున్నది, మన రాష్ట్రములో నిల్ అని వ్రాశారు. అనేక ఇతర రాష్ట్రాలకంటే ఆ విషయంలో ఈ రాష్ట్రమే ముందు వుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఒకప్పుడు సాంఘిక సంక్షేమ

మంత్రిగా వుండి కృష్ణారావుగారు ప్రారంభించిన ఈ కార్యక్రమము ఈరోజు వృద్ధిలోనికి వచ్చి అత్యున్నత స్థాయిలోకి తీసుకురావడానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. ఇందుకు ప్రభుత్వ తరపునుండి అనేక సహాయ సహకారాలు లభిస్తున్నాయి. ఇంటర్ కాస్టు మ్యారేజెస్ కు ఇతరు ముందు ఇన్వెన్సివ్ గ్రాంటు 5 లక్షలు వున్నది. ఈ సంవత్సరం 8 లక్షలు ఇచ్చాము. గతసంవత్సరాలలో మిగిలిన డబ్బు లాప్స్ కాకుండా వుంటుంది. ిరేశలింగం పంతులుగారు పేరున మూడు భవనాలు ఇంటర్ కాస్టు మేరేజెస్ జరపటానికి కట్టటానికి ఆర్థిక మంత్రిగారు సహాయము చేశారు. అంటరానితనం పోవాలన్నప్పుడు కులం పోవాలన్నప్పుడు చర్చావేదికల మీద ఉపన్యాసాలు చేసినంత మాత్రాన, చట్టాలు చేసినంత మాత్రాన అది అమలు జరుగుతుందని అభిప్రాయం పడటంలేదు. ప్రతివారు సమాన సమాజాన్ని అంగీకరించి హృదయపూర్వకంగా సహకరించవలసివుంటుంది. కులం పేరు పెట్టకూడదు, హోటల్స్ కు, హాస్టల్స్ కు కులం పెట్టకూడదని కొన్నింటిలో కొందరు సూచించారు. గౌరవ సభ్యుల అభిప్రాయాలను తీసుకుని నిర్ణయాలు తీసుకుంటాము. అంటరానితనాన్ని ఎందుకు నిర్మూలించరు, ఎందుకు వారికి సమాజంలో స్థానం కల్పించరు. ఎందుకు వారిని విలేజ్ ఆఫీసర్స్ గా వేయకూడదు. పెయిర్ ప్రెయిస్ పాప్స్ వారికి ఇచ్చి జీవనభృతి కల్పించకూడదు అనే ప్రశ్నలు వచ్చాయి. పెడ్యూల్డ్ కాస్టు ఫైనాన్సియల్ కార్పొరేషను పెద్ద ఎత్తున కార్యక్రమము నడిపిస్తున్నది. మనం అనుకున్న ఫలితాలు పూరితగా పొందుతున్నామని చెప్పలేము కాని నిరుత్సాహపడవలసిన అవసరం లేదని మనవి చేస్తున్నాను. పెడ్యూల్డ్ కాస్టు ఫైనాన్సియల్ కార్పొరేషన్ క్రింద 3 కోట్ల 28 లక్షల రూపాయలు వుండి, భారతదేశంలో మన పెడ్యూల్డ్ కాస్టు కార్పొరేషనుతో యిచ్చిన ఇంత మొత్తం మరి ఏ రాష్ట్రంలోనూ యివ్వలేదని మనవి చేస్తున్నాను. రిజలెంకొరకు 28 లక్షలు కేటాయించబడింది ఇంకా 25 లక్షలు ఈసంవత్సరం కేటాయించుకు అవకాశం వుంది. ఈ డబ్బువల్ల అనేక ముఖ్యమైన కార్యక్రమాలు చేపట్టడానికి వీలువుంటుంది. ఇప్పటికి దాదాపు 21 వేల మందికి సహాయం లభించింది. అందువల్ల అనేకమందికి స్వతంత్ర్య జీవనభృతి కల్పింబ్రతకటానికి మార్గం ఏర్పాటు చేయడం జరిగిందని మనవిచేస్తున్నాను. పెట్రోల్ బంక్స్, లారీలు, ప్రింటింగ్ ప్రెస్, సినిమాహాల్స్ కొరకు కొంతవాండ్లకి డబ్బు ఇవ్వడం జరిగింది. ఇంకా అనేక వృత్తులు కల్పించడం జరిగింది. డబ్బులేని నునిషి పెక్యూరిటి ఎలా ఇవ్వగలదు అని కొందరు ప్రశ్నించారు. బ్యాంకులు ఇస్తున్న ఋణాలకు పెడ్యూల్డ్ కాస్టు ఫైనాన్సియల్ కార్పొరేషన్ పూచి మీద పెక్యూరిటి అవసరం లేకుండా ఇవ్వటానికి అవకాశం వుంది. ఆంధ్రా బ్యాంకు వారు 60 లక్షలు కార్పొరేషన్ కు ఇచ్చారు. అప్పు తీసుకొనేవాని ఐడెంటిఫై చేసే పూచి ఫైనాన్స్ కార్పొరేషన్ మీద వుంటుంది. వాటి సమృద్ధిమీద డబ్బు ఇస్తున్నారు. పెక్యూరిటి అడగటంలేదు, పెక్యూరిటి లేకండా డబ్బు ఇచ్చే కార్యక్రమం జరుగుతున్నది. ఆలాగే ఇండియన్ బ్యాంకు 40 లక్షల రూపాయలు పెడ్యూల్డ్ కాస్టు ఫైనాన్సియల్ కార్పొరేషన్ కు ఇచ్చి నందుకు ఆ రెండు బ్యాంకుల వారిని అభినందిస్తున్నాను. ఇతర బ్యాంకులు కూడా ఈ విధమైన సహాయ సహకారాలు అందజేస్తాయని ఆశిస్తున్నాను. పేదరికంతో అలమటిందే ఆధాగృహం, నిర్భాగ్యులకు సహాయం అందజేసే కార్యక్రమం కొనసాగు

తుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ సందర్భంలో కేంద్రంతో చర్చలు కొనసాగుతున్నాయి. కొంత బాధ్యత కేంద్రంమీద కూడా వుంచాలని ప్రయత్నిస్తున్నాము. వారిపై కొంత బాధ్యత పెట్టినప్పుడు ఈ కార్యక్రమాలు మరింత చురుకుగా సాగుతాయని మనవిచేస్తున్నాను. రూల్ ఆఫ్ రిజర్వేషన్ గురించి కొందరు సభ్యులు చెప్పారు. లోపాలు సవరించి కట్టుదిట్టం చేయటానికి చర్యలు తీసుకోవడం జరిగింది. ప్రత్యేకంగా దీనిని ఇన్స్పెక్టు చేయటానికి అసిస్టెంట్ కమిషనర్స్ ఇద్దరిని వేయడం జరిగింది. జిల్లాలలో ఆఫీసులకు వెళ్ళి ఏ ఏ కులాల వారు ఎంతెంత మంది వున్నారు, రిజర్వేషన్ ప్రకారం ఉద్యోగాలు ఇచ్చారా లేదా అని సెన్సెస్ తీసుకోవాలని నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. అప్పుడు మొత్తం పిక్చర్ బయటపడుతుంది. ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ కు సంబంధించి స్టాట్యుటరీ రూల్స్ తయారుచేశారు. కొన్ని నిర్ణయాలు తీసుకున్నారు. పెద్దయ్యలు బ్రెడ్స్ కు సంబంధించి ఇంటిగ్రేటెడ్ ట్రైబల్ డెవలప్ మెంట్ ప్రాజెక్టులు కేంద్రం నాడుగు మంజూరు చేశారు. ఇంకో రెండు ప్రాజెక్టులు కూడా వచ్చాయి. వాటివల్ల మన రాష్ట్రంలో బ్రెజిల్ ఏరియాలన్నీ కవర్ అవుతాయి. మొదటి సంవత్సరం 40 లక్షలు, రెండో సంవత్సరం 85 లక్షలతో రాష్ట్ర మొత్తం మీద కార్యక్రమాలు ముమ్మరంగా జరపటానికి అవకాశం ఏర్పడుతుందని మనవి చేస్తున్నాను, చెంబులు వున్నాయి. వీరు మోస్తు బ్యాక్ వద్దు ఎమాంగ్ ది బ్యాక్ వద్దు. వారి ఆర్థిక పరిస్థితిని మెరుగు పర్చటానికి లక్ష రూపాయలు ప్రత్యేకంగా ఇచ్చి సర్వే చేయించాలని అనుకున్నాము. ఎరుకలు, ఏనాడులు అక్కడ బ్రెడ్స్ కింద వున్నారు కాని ఇక్కడ లేరని సభ్యులు కొందరు చెప్పారు. ఎసంబ్లీలో చేసిన నిర్ణయాలు మాత్రమే గాక థిల్లిలోని పెద్దలతో నేను, ముఖ్యమంత్రిగారు సంప్రదించాము. మంచి జరుగుతుందని అనుకుంటున్నాము. ఇతర రాష్ట్రాల వారు కూడా వత్తిడి చేయడం జరుగుతున్నదని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ మధ్యనే వచ్చినటువంటి ఉత్తరమునుబట్టి మనవి చేస్తాను. వచ్చే పార్లమెంటు సమావేశములో ఏరియా డిస్ట్రిక్షన్స్ పోయి ఎరుకుల ఏనాడులను యిద్దరిని పెద్దయ్యలు బ్రెడ్స్ కు క్రింద పరిగణించడానికి కావలసినటువంటి చర్యలను కేంద్ర ప్రభుత్వం తీసుకుంటుందని చెప్పడానికి సంతోషిస్తున్నాను. బ్రెజిల్ ఏరియాస్ కు సంబంధించినంత పరకు ఎడ్యుకేషనల్ ప్లాన్ ఫర్ యీచ్ డిస్ట్రిక్టు తయారు చేస్తే బాగుంటుందనే అభిప్రాయానికి వచ్చి వున్నాం. ప్రతి బ్లాకుకు ఒక హైస్కూల్, ప్రతి కాలాకాకు జూనియరు కాలేజీ, ప్రతి రెండు వందల జనాభా కలిగినటువంటి గ్రూప్ ఆఫ్ విలేజెస్ కు లేక విలేజ్ కు ఒక ప్రయిమరీ స్కూల్ వుండాలి, ప్రతి 25 మైళ్ళకు కలిపి ఒక అప్పర్ ప్రైమరీ స్కూల్ కావాలని, యీ రకంగా కాంప్రెహెన్సివ్ యింటిగ్రేటెడ్ ప్లాన్ తయారు చేయాలని వుద్దేశం, బ్రెజిల్ వెల్ఫేర్ డిపార్టుమెంటు తరపుననే గాకుండా యిన్ కన్సల్టేషను విత్ ది ఎడ్యుకేషను డిపార్టుమెంటు తగిన రూపం యివ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తాను, కొద్ది రోజులలోనే ఒక రూపం వస్తుందని చెబుతున్నాను. ఆశ్రమ స్కూల్స్ ను గురించి చిట్టినాయుడుగారు చెప్పారు, సింగిల్ టీచరు స్కూల్స్ బాగా లేవన్న మాట నిజమే. పూర్వ టీచర్లు క్రింద కన్సల్టేషన్ చేయవలసి వుంటుంది. ప్రతి స్కూల్ లో కూడా యిద్దరు మాస్టర్లును పెట్టడానికి తగినటువంటి చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుంది. ప్రైమరీ స్కూల్స్ టేకోవరు చేయడం గురించి చెప్పారు.

1-40 p. m.

Voting of Demands for Grants :

ఆ విషయములో తగిన విర్యము తీసుకుంటాం. నరసింహారావుగారు గిరిజనులకు పెద్దయ్యలు ఏరియాలో ఏ రకమైనటువంటి సౌకర్యాలు పొందుతున్నారో అటువంటి రక్షణ తక్కిన ప్రాంతాలలో కావాలన్నారు. దాని గురించి పరిశీలన చేస్తున్నాం, యితర రాష్ట్రాలలో లెజిస్లేషను వుంది, ఆ కాపీ ఆఫ్ ది లెజిస్లేషను తెచ్చుకొని ఏ మేరకు తెచ్చుకొని ఏ మేరకు అమలు చేయాలనేది చూడాలనుకుంటున్నాం. ఏమైనా అభిప్రాయం మంచిదే, గిరిజనులకు సంపూర్ణ రక్షణ కలగాలి, అన్యాయం పనికిరాదు, దోపిడి విధానం తొలగిపోవాలి అన్నారు. వారికి తక్కిన వారికి మధ్యన వున్న తేడాలను తొలగించడానికి ప్రయత్నం జరుగుతున్నది. ఇంతవరకు ట్రైబల్ డెవలప్ మెంటు బ్లాకులో వున్నటువంటి గిరిజనులకు మాత్రమే కొన్ని కార్యక్రమాలు జరుగుతూ వచ్చాయి. యిప్పుడు అలా గాదు, ఆ బ్లాకుకు బయట వున్నటువంటి కన్సిడరబుల్ సైజులో వున్నటువంటి గిరిజన ప్రాంతాల ప్రజలకు పని జరగడానికి అవకాశం వుంది, ఇంటిగ్రేటెడ్ ట్రైబల్ డెవలప్ మెంటు ప్రాజెక్టు వచ్చిన తరువాత - ట్రైబల్ ఏరియాలో వున్నటువంటి జనాభాకు మధ్యన వున్న అభివృద్ధి స్థాయిలో వున్న వ్యత్యాసాన్ని తగ్గించే కార్యక్రమం జరుగుతుంది, గిరిజన అభ్యుదయం నిమిత్తం కేవలం ఒక డిపార్టుమెంటు మాత్రమే గాక ప్రభుత్వ వివిధ శాఖల తరపున యీ కార్యక్రమం నడపవలసి వుంటుంది. ఒక ఇంటిగ్రేటెడ్ ఎట్రోచ్ కావలసి వుంటుంది, ఒక సింగిల్ లైన్ ఆఫ్ ఎడ్మినిస్ట్రేషను కావలసి వుంటుంది. మొత్తం ఈ కార్యక్రమాలను కేంద్రీకరించి కృషి జరుపాలనే ఆలోచనలు జరుగుతున్నవి. గిరిజన కార్పొరేషను గురించి కొన్ని అభిప్రాయాలు పెద్దలు చెప్పారు. రక్షాబాయిగారు మిగతా కొంత మంది చెప్పారు. ధరలలో లోపం వుంది, వరైన ధరలు యివ్వడం లేదనే మాట వుంది, ఎన్ని మార్లు చెప్పినప్పటికీ వస్తున్నటువంటి సమాధానం వల్ల వారికి సంతృప్తి కలగడం లేదు. దాని గురించి కొంత లోతుగా వెళ్ళి వారికి న్యాయమైన వద్దతిలో తుది రూపం రావడానికి ప్రయత్నం చేస్తాం. గిరిజన కార్పొరేషను ఆలోచన, సిద్ధాంతం మంచిదే, సందేహం లేదు. ఏమైనా లోపం వుంటే పటిష్టం చేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. ఇంకొకటి, మన రాష్ట్రములో టాగూరు కల్చరల్ రీసర్చు (ట్రేనింగు ఇనిస్టిట్యూటు అనేక పరిశోధనలు జరిపి దేశములో వున్న ఇతర సంస్థలకు అదర్శ ప్రాయంగా నిలబడిందని యీ సందర్భములో మనవి చేస్తున్నాను. యీ కార్యక్రమం విజయవంతంగా నిర్వహించడానికి అనేక ప్రాజెక్టులు పథకాలు అమలు పరచడానికి కేంద్రం నుండి సహాయం వచ్చేలాగా యీ సంస్థ చేసేటటువంటి పరిశోధన, తయారు చేసేటటువంటి ప్రాజెక్టు రిపోర్టు ముఖ్యమైనటువంటి కారణం అని చెబుతున్నాను. గిరిజన కో ఆపరేటివ్ కార్పొరేషనుకు ప్రతి సంవత్సరం డబ్బు యిస్తున్నాం. ఇప్పటికి 94 లక్షలు యిచ్చాము. యీ మధ్య రిరి లక్షలు బ్యాంకు నుండి డబ్బు తెచ్చుకుంటే గ్యారంటీ యివ్వడం జరిగింది. డబ్బు యివ్వడములో లోపం చేయడం లేదు. పని చేయడములో లోపం వుంటే అంగీకరించం. గిరిజన అభ్యుదయం, హరిజన అభ్యుదయం రెండింటిని సమాన స్థాయిలో ముందుకు తీసుకుపోవడానికి ప్రయత్నం చేయ గలుగుతామని నమ్ముతూ అనేక మంది గౌరవ సభ్యులు చేసిన సూచనలకు హృదయ పూర్వక ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—స్కాలర్ షిప్ గాని హాస్టల్ అడ్మిషన్లు గాని, ఇలాంటి విషయములో వీకరు పెక్షన్లుకు రావలసిన సౌకర్యాలను హరిజనులు, బేకేవర్లు క్లాసు వారు అని పేరు పెట్టుకొని ఇన్ కం టాక్స్ ఎనెసీస్, ల్యాండు సీలింగుపై న వున్నవారు పొందడానికి వీలంది. అలాంటి ప్రమాదం లేకుండా చేయడానికి ప్రభుత్వానికి ఆలోచన వుందా? లేకపోతే అందరిని కూర్చోబెట్టి ఏదైనా చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ వి. శ్రీరామమూర్తి :—ఇన్ కం లిమిటు వుంది, ఒక ఆదాయ పరిమితికి రోబిడి వున్న వ్యక్తులకు మాత్రమే సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ తరఫున యిస్తున్న సహాయ సహకారాలు అందుతాయి. తక్కినవారు అనర్హులు. ఈ మధ్య స్కాలర్ షిప్ కు సంబంధించి కేంద్ర ప్రభుత్వం, యిడివరకు మూడు వందలు వున్న అప్పర్ లిమిట్ ను 500 రూపాయలకు పెంచడం జరిగింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం వల్ల జరిగినటు వంటి నిర్ణయం తప్ప యింకొకటి కాదు, అంతకంటే మించిన అప్పర్ ఇన్ కం గ్రూప్ వారికి మనం ఇచ్చే సహాయం వ ర్తించదు, అలాంటిది ఏదైనా పొరపాటు చేస్తే వెంటనే రాబట్టి యిచ్చినది క్యాన్సల్ చేయడానికి అవకాశం వుందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీమతి వి. మంకమ్మ :—అధ్యక్ష, కంటోన్మెంటు ఏరియా విషయం మినిష్టరు గారు ఏమీ చెప్పలేదు. అక్కడ మంచిసీటి నసతి, గృహ నిర్మాణం గురించి ఏమీ చేస్తున్నారనేది చెప్పలేదు. ఈ డిమాండులో 50 లక్షల సహాయం అడిగాము, దాని గురించి చెప్పలేదు.

శ్రీ వి. శ్రీరామమూర్తి :—అధ్యక్ష, ఇండ్ల స్థలం యివ్వడమనేది ఒక కార్యక్రమం. పట్టణాలకు సంబంధించినంత వరకు అర్సన్ సీలింగు యాక్టు వచ్చిన తరువాత కేంద్ర ప్రభుత్వం తలపెట్టిన చర్యల దృష్ట్యా ప్రస్తుతం సిటీస్ లో ఎలావంటి ల్యాండు ఎక్స్ యిర్ చేయడం సాధ్యం గాదు. బ్యాన్ పెట్టారు. యిక నీరు యివ్వడం రోడ్డు వేయడం, ఎలక్ట్రిసిటీ యివ్వడం వేరే విషయం. వాటి గురించి వెంటనే జవాబు చెప్పలేను. But I can also make use of my good offices for the purpose.

శ్రీ వి. వెంకటరెడ్డి (నంద్యాల) :—అధ్యక్ష, అనెంప్లాయిడ్ గ్రాడ్యుయేట్స్ యింటర్ కాస్ట్ మేరేజ్ చేసుకుంటే ఎంప్లాయిమెంటు యిస్తామన్నారు. అలాగే ఎక్స్ యిమిటర్ బేకేవర్లు వాటి ఫైనాన్సియల్ హెల్ప్ చేస్తామన్నారు. అన్ మేరీడ్ లెజ్ స్లేటర్లు ఎవరైనా యింటర్ కాస్ట్ మేరేజ్ చేసుకుంటే మినిష్టరు చాన్సు యిస్తారా?

మిష్టరు స్పీకరు :—అది ఆయన చేతిలో లేదు. ప్రయత్నం చేస్తారు.

శ్రీమతి యం. లక్ష్మీదేవి :—అధ్యక్ష, స్త్రీ శిశు సంక్షేమం డిమాండు పైన చాలా మంది గౌరవ సభ్యులు చాలా మంచి సూచనలు చేశారు, మంచి సూచనలు యివ్వడమే గాకుండా ఆ శాఖకు ప్రధాన ప్రాముఖ్యం యివ్వాలని చాలామంది సభ్యులు చెప్పినందుకు వారికి అభినందనలు తెలుపు తున్నాను. ఈ శాఖకు కేటాయించిన నిధులు చాలా తక్కువన్నాడు. గత సంవత్సరం వరకు ప్రతి సంవత్సర ప్లాన్ లో 5 లక్షల మాత్రం కేటాయిస్తూ వచ్చారు. ఇప్పుడు 40 లక్షల 25 వేలకు పెంచబడింది.

Voting of Demands for Grants.

ఎనిమిది అంతలు పెరిగింది. అయినా చాలదు. యింకా ఎక్కువ కావాలి. రెండు సంవత్సరాలలో యింత పెద్ద ఎత్తున పెరగడానికి కారణం, ముఖ్య మంత్రిగారికి ఆర్థిక శాఖ మంత్రిగారికి ప్రీ శిశు సంక్షేమం పట్ల గల శ్రద్ధ అని చెప్పక తప్పదు. ఈ శాఖను సక్రమమైన పద్ధతిలో నిర్వహించే వుద్దేశముతో కన్సల్టేటివ్ కమిటీని వేళాం. అందులో మహిళా శాసన సభ్యుల నందరిని వేసుకోవడం జరిగింది. ఆ మీటింగ్ లో చేసిన సూచనల ప్రకారం కొన్ని కార్యక్రమాలు చేయడం జరిగింది. ఇంటర్నేషనల్ వుమెన్ యియరు ప్రోగ్రామ్స్ చేపట్టినప్పుడు గ్రామీణ ప్రాంతాలలో నికృష్టమైన జీవితాన్ని నడుపుతున్న స్త్రీలకు చదువు సంస్కారం లేనటువంటి స్త్రీలకు ప్రాతినిధ్యం కల్పించాలనే వుద్దేశముతో ప్రతి సమితిలో కమిటీస్ ను వేళాం, అంతో యంతో చదువుకున్న సంస్కారం వున్నటువంటి ఆడవారి సహాయముతో సమితి ఏరియాస్ లో కార్యక్రమాలు చేపట్టి గ్రామీణ అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను నెలవేర్చడానికి అవకాశం వుంటుందనే వుద్దేశముతో యీ కమిటీలను వేయడం జరిగింది. ప్రతి జిల్లాలో కూడా కమిటీస్ ను వేళాము. దీనికి కూడా కోఆర్డినేషను చాలా అవసరం. (ప్రీ), శిశు సంక్షేమ కార్యక్రమాలు వంచాయతీరాజ్ డిపార్టుమెంటుమీదకూడా ఆధారపడి ఉన్నాయి. ఇంకా ఇండస్ట్రీస్ డిపార్టుమెంటు మీద, యానిమల్ హాబ్ టెండర్ డిపార్టుమెంటు మీద ఆధారపడి ఉంది. దీనిని గమనించి కోఆర్డినేషన్ కమిటీ వేసాము. అన్ని డిపార్టుమెంటు ఇందు ఇన్ వాల్యూ అయితే తప్ప స్త్రీలకు సహకారం లభించదని కోఆర్డినేషన్ కమిటీ వేయడం జరిగింది. అంతరాతీయ మహిళా సంవత్సరం కార్యక్రమాల సందర్భంగా అనాడి సిల్వర్ జూబ్లీ డే సందర్భంలో అనండి ఆకర్షక కార్యక్రమాలు మహిళలు చూసి ఇండిస్ట్రీయల్ కోఆర్డినేషన్ సొసైటీ యాక్టుమీద సొసైటీలు అన్ని రిజిస్టరు చేసి ఇండివిడ్యువల్స్ కు అయితే నేమి, సొసైటీల మొత్తం మీద అయితే నేమి అవ్వులు ఇవ్వడం జరిగింది. అది జిల్లాకు కేటాయించిన మంత్రివర్యులకు తెలిసి ఉంటుంది. ఈ జిల్లా ప్రీ సంక్షేమ ఆఫీసర్లుగా ఉన్నవారు సాధించిన కార్యక్రమాలు ఏనైతే ఉన్నాయో అవి ఆ శాసన సభ్యుల సమక్షంలో ఏర్పాటు చేయడం అనేది లోపించడం జరిగిందని అనుకుంటున్నాను. స్త్రీలు ముందుకు రావాలంటే చైతన్యం అవసరం, వారిలో ఉత్సాహం పెంచడం అవసరం. పురుషులను ఒకసారి పిలిస్తే వారు ఎక్కడికైతే నా రావడానికి అవకాశం ఉంటుంది. కాని స్త్రీలను అయితే 10 సార్లు పిలవాలి. వారికి అర్థం కావాలి. మాకు దీనివల్ల అదాయం ఉందని తెలిస్తే తప్ప ముందుకు రావడానికి స్త్రీలకు అవకాశం లేదు. స్త్రీకు ఉత్సాహం ఉన్నా పురుషులు అవకాశం ఇవ్వడంలో ఆకర్షకకర్షక లోపం ఉంటున్నది. చర్చలు, సమావేశాలు జరిగిన తరువాత స్త్రీలు ముందంజ వేయడానికి పురుషులు అవకాశం కల్పిస్తున్నారు. ఇంటర్నేషనల్ ఉమెన్స్ ఇయర్ లో మహత్తరమైన మార్పు వచ్చిందని మనవి చేస్తున్నాను. అందుకు పురుషులను అభినందిస్తున్నాను. ఈనాడు కొత్త స్కీములు పెట్టాము. టెక్నికల్ ఇన్ స్టిట్యూషన్ ఫర్ ఉమెన్స్ అని పెట్టాము. ఈనాడు చదువుకున్న వారికి ఎక్కువ అవకాశం కల్పిస్తున్నాము 5వ తరగతి చదువుకున్నటువంటి వారిని ముందు చదువుకునే అవకాశం లేక ఉన్నటువంటి వారికి 5వ తరగతి నుంచి 10వ తరగతి వరకు వృత్తి నిర్దేశార్పి వారి కాళ్ళ మీద వారు బ్రతకడానికి అవకాశం కలుగజేయాలని పెద్ద ఎత్తున స్కీము పెట్టబోతున్నాము.

1-50 p m.

అతి త్వరలోనే దీనిని స్టార్డు చేస్తున్నామని మనవి చేస్తున్నాను. ఫైనాన్సు కార్పొరేషను ఏర్పాటుచేసి నటువంటి విషయం సభ్యులందరికీ తెలుసు. ఈనాడు 10 లక్షల రూపాయలతో ఈ స్కీము చేసాము. నేను మహిళా మండలి సభ్యులను అభినందిస్తున్నాను. డిస్ట్రిక్టు కమిటీలో ఉన్నటువంటి సభ్యులు ఏంతో ఉత్సాహంగా బ్యాంకు మేనేజర్లు దగ్గరకు వెళ్ళి వారి ఆశయాలు చెప్పి స్వాయింగు మెషిన్సుకు అయితేనేమి, కాచేటి ఇండస్ట్రీసుకు అయితేనేమి అప్పు బొందుతున్నారు. ఆ లిస్టు అంతా ఉంది. మహిళలలో మార్పు వచ్చిన తరువాత బ్యాంకు మేనేజర్లు చాలా సహకారం చేస్తున్నారు. స్త్రీలు ఒక పూట ఉపవాసం ఉండి అయినా తీసుకున్నటువంటి అప్పును తీర్చడానికి ముందంజ వేస్తారనే నమ్మకం ఆ బ్యాంకులవారికి కలిగింది. కేవలపల్లి అనే గ్రామం ఉంది. అక్కడ కేవలం షెడ్యూల్లు కాస్తు మహిళల కలసి మహిళా సంఘం ఏర్పాటు చేసుకున్నారు. అక్కడ 1½ లక్షల రు.లు ఖర్చుపెట్టి డెయిరీ ఫారం పెట్టారు. అది స్టార్డు చేసి 1, 2 నెలలు అయింది. వారు చాలా చక్కగా బ్యాంకునుంచి తెచ్చుకున్నటువంటి అప్పు తీరుస్తున్నారు. వారు ఇలాంటివి ఎన్నిపెట్టినా సహకారం చేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నామని ఆ బ్యాంకువారు చెప్పారు ఈ మధ్యనే నేను తిమ్మ సముద్రము వెళ్లాను. అక్కడి మహిళలంతా కలసి గవర్నమెంటు సహాయం లేకుండా కాంట్రీబ్యూషను వేసుకొని మహిళా మండలి బిల్డింగు కట్టించుకున్నారు. తరువాత వారు స్వంతంగా ఒక స్వాయింగు మెషిన్ పెట్టుకొన్నారు. అక్కడ ఇద్దరు మహిళా మెంబర్లు చదువుకున్నటువంటివారు ఉన్నారు కాబట్టి ఆ సంస్కరణ కార్యక్రమాలు చేస్తున్నారు. వారు ఫ్యామిలీ ప్లానింగు సెంటరు కూడా పెట్టి ఒక మార్పు తీసుకొని రావడానికి కృషి చేస్తున్నారు. గ్రామీణ స్త్రీలు ముందుకువచ్చి ఆ కార్యక్రమాలు నడుపుకోడానికి ఉత్సాహం చూపిస్తున్నారు. అంతరాతీయ మహిళా సంవత్సరంలో అనుకున్నంత ప్రగతి సాధించలేదని డాక్టరు కళావతిగారు అన్నారు. 50 శాతం కంటే ఎక్కువగా స్త్రీలు, శిశువులు ఉన్నారు. అందుచేత ఇంకా సాధించాలనే ఉద్దేశం ప్రభుత్వానికి ఉంది. ఇప్పటికే ప్రభుత్వం చాలా ఎక్కువ చర్యలు తీసుకున్నదని మనవిచేస్తున్నాను. ఇప్పుడు రిజిస్ట్రేషన్లో మొత్తం 670 మందికి అప్పులు ఇవ్వడం జరిగింది—ఈ కార్పొరేషనుద్వారా. ఈ కార్పొరేషను ద్వారా ఇప్పటికి 431 పథికాలు వెల్లడి చేయడంజరిగింది. ఇంకా కొంతవరకు కమిటీల ద్వారా సూచనలు చేస్తున్నారు.వాటిని కూడా ఇ.పి.ఎం.టుచేయడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. డాక్టరు కళావతిగారు ఒకేషన్లో బెయినింగు సెంటర్లు విషయం మనవి చేసారు. అది వాస్తవం. అందులో ఎవరూ పాస్ కావడం లేదన్నారు. అది మాత్రం నిజం కాదు. అందులో పాస్ అయినటువంటి వారి సంఖ్య ఇప్పుడు సేకరించాము. మొత్తం ఏడు సెంటర్లు ఉన్నాయి. అందులో 47 మంది పాస్ అయినారు.

డాక్టర్ బి. కళావతి (మాడుగుల) :— ఎన్ని సంవత్సరాలకు ఆ 47 మంది పాస్ అయినారు ? సెకండ్ ఫైన్ ఇయర్ ప్లానులో ఇది స్టార్డు చేసారు. అప్పటి నుంచి ఎంతమంది పాస్ అయినారు ?

శ్రీమతి ఎం. లక్ష్మీదేవి :— ఇదివరకటి పరిస్థితులన్నీ లేవు. ఈ సంవత్సరంలో వారు పాస్ అయినారు. ఈ ఒకేషనల్ బ్రెయినింగు సెంటర్లకు సంబంధించి ఇనస్పెక్షను లేదని మనవిచేసారు. ఈ స్త్రీ, శిశు సంక్షేమ కార్యకలాపాలు ఇనస్పెక్షన్ చేయడానికి ప్రతి జిల్లా ఆఫీసర్లకు తగినటువంటి సలహాలు ఇవ్వడం జరిగింది. వారి స్థలాలలో వారు ఇనస్పెక్షన్ చేస్తున్నారు. ఒకేషనల్ బ్రెయినింగు సెంటర్లలో కూడా ఇనస్పెక్షన్ చేయమని ఆర్డరు ఇచ్చాము. ఏలూరు పి.టి.సి.లో పూర్తిగా ఇనస్పెక్షను జరిగింది. 1-11-75 వ తేదీన ఇనస్పెక్షను జరిగింది. గౌరవ సభ్యులూ చెప్పినట్లు మిగిలిన ఇన్స్పెక్టూషన్లలో కూడా ఇనస్పెక్షను చేయడం వెంటనే జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. లోయర్ సర్టిఫికేట్ కోర్సులను ప్రవేశ పెట్టమని చెప్పారు. ఇప్పుడే డైరెక్టర్ ఆఫ్ టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషను వారితో సంప్రదించటం జరిగింది. కమలా నెహ్రూ పోలిటెక్నిక్ డ్రిన్సిపాల్ గారితో సంప్రదించి ఆ సూచనను పరిశీలిస్తామని మనవిచేస్తున్నాను. ఉమెన్ వెల్ ఫేర్ బ్రాంచెస్ స్కూల్స్ ధగ్గర పెడితే బాగుంటుందని సభ్యులు మనవిచేసారు. అలాగ పెడితే స్కూల్స్ చదువుకునే పిల్లలకు కూడా ఉపయోగిస్తుందని అన్నారు. ఈ ఉమెన్ వెల్ ఫేర్ బ్రాంచెస్ అంటే కేవలం చిన్న పిల్లలకు బోధన నేర్పించడం, మధ్యాహ్నం పూట చదువు సందర్భాలు లేనటువంటి ఆడవారికి న్యూట్రీషన్ వైడ్, హెల్త్ వైడ్ సలహాలు ఇవ్వడం, సాయంత్రం పూట ఆ ఏరియాలో ఉన్నటువంటి పిల్లలకు తగిన అటాపాటలు నేర్పించడం ఇటువంటివి చేస్తున్నాము. ఒక ఆయాను అక్కడ పోస్టు చేసి ప్రిగ్నంటు లేడీసు పైన కాన్సెంట్రేట్ చేసి డెలివరీ అయ్యేవరకు ఆమెను శ్రద్ధగా చూసుకునే టటువంటి విషయాలకు సంబంధించి ఈ ఉమెన్ వెల్ ఫేర్ బ్రాంచెస్ పెట్టారు.

దీనిని కేవలం స్కూలు ఉన్నచోటనే దగ్గరనే పెట్టవలెననే ఆదీ రిద్ పీపుల్ 2.00 p. m. ఉన్నచోట ఉండడం తటస్థమైంది. ఈ స్లమ్ యేరియాలో ప్రజలు నికృష్ట జీవితం గడుపుతున్నటువంటి స్థలములో పెట్టి అక్కడ ఉన్నటువంటి ప్రజానీకానికి అవకాశం కల్పించే విధంగా వీటిని పిష్ట చేయడం జరిగింది. ఆ పిష్టింగు సిస్టమ్ డైరెక్టరు చేతిలో ఉంది. ఇప్పుడు కొంత మందికి అక్కడికక్కడే పవర్స్ ఇవ్వడం జరిగింది. దానివల్ల ఆ కార్యక్రమాలు జరగడానికి అవకాశం ఏర్పడింది. ఈ న్యూట్రీషన్ ట్రోగ్రాము వుమెన్ వెల్ ఫేర్ డిపార్టుమెంటు తీసుకోవాలని మనవి చేశారు. ఇంతకు ముందే నోట్ పెట్టడం జరిగింది. దీనికి ముఖ్యమంత్రిగారు అంగీకరించారు. దీని విషయం పరిశీలనలో ఉంది. బాలవాడీలు వివిధ సంస్థలు నడుపుతున్నాయని చెప్పారు. వాస్తవమే. చాలా సంస్థలు బాలవాడీలు నడుపుతున్నాయి. అందులో ఒకే పద్ధతి లేదన్న విషయం వాస్తవం. అందువల్ల అన్ని సంస్థలకు కోఆర్డినేషన్ కమిటీని వేసి వాటిని ఒకే పద్ధతితో పెట్టాలని ఉద్దేశ్యంతో పరిశీలిస్తోందని మనవిచేస్తున్నాను. ఒక్కొక్క ఎక్స్ పర్టు కమిటీని వేయాలని సూచించారు. సాధ్యమైనంతవరకు వారి సలహాలను పరిశీలిస్తామని మనవి చేస్తున్నాను. తరువాత ఈ డిపార్టుమెంటులో వాన్ మెట్రీక్యులేషన్ వారికి ప్రమోషన్లు ఇచ్చారని, ఎడ్యుకేషన్ లేనటువంటి ఆఫీసర్స్ ఉండటం వల్ల ఈ కార్యక్రమాలు అన్ని కుంటుబడ్డాయని చెప్పారు. అది యంత వరకు జరగలేదు. ఒకవేళ జరిగినా ఒకటి, రెండు కేసులలో మాత్రం సీనియారిటీ

Voting of Demands for Grants:

లిస్టు ప్రకారం ముఖ్య సేవికులకు, గ్రామ సేవికులకు కొంతమందిని క్వాలిఫికేషన్ ఉన్న వారికే యివ్వడం జరిగింది. వారిని తృప్తిపరచాలనే ఉద్దేశ్యంతో తీసుకుని సాధ్యమైనంతవరకు ప్రయత్నించిన బట్టి తీసుకోవాలని ఉద్దేశ్యం కూడా ప్రభుత్వానికి ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. రీజినల్ ఆఫీసర్లు డైరెక్టర్లను యీ రీజినల్ సైడులో 6,7 జిల్లాలకు ఒక్కొక్కరిని తీసుకోవడం వాస్తవం. దానిని తగ్గించడానికి కూడా ప్రభుత్వం పరిశీలన చేస్తున్నదని మనవిచేస్తున్నాను. ఇక జీవుల విషయం చెప్పారు. దాని గురించి కూడా ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తోందని మనవిచేస్తున్నాను. డిస్పెన్సరీ పెండింగు కేసెస్ చాలా ఉన్నాయని, వాటికి పరిష్కార మార్గం చూడమని సూచించారు. తప్పనిసరిగా యెట్టి పరిస్థితులలో యొక్కడయినా యిటువంటి కేసెస్ సంభవించినట్లయితే ప్రభుత్వం పరిశీలించి వారిని శిక్షించడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా ఉందని చెబుతున్నాను. అధికారుల డయిరీలను క్షుణ్ణంగా పరిశీలించడంలేదని చెప్పారు. ఇప్పుడు టార్జెటు మాదిరి వారికి ఒక సూచన చేయడం జరిగింది. ఎప్పుడు యే జిల్లా ఆఫీసరు అయినా గ్రామ సేవికులు, ముఖ్య సేవికులు సమక్షంలో కాని వెళ్ళినట్లయితే వారి డయిరీలను పరిశీలించాలని, వారి టార్జెట్లను కూడా పరిశీలించి స్పాట్ లో వెళ్ళి యిది జరిగిందా? లేదా? అని చూసిన తరువాత ఒక రిపోర్టు పంపించాలని యిన్ స్ట్రక్షన్స్ కూడా యివ్వడం జరిగింది. అట్లాగే వారు ఆ కార్యక్రమాలు జరుపుతున్నారని చెబుతున్నాను. ఇక 5 వర్సంటు జిల్లా పరిషత్తు ఫండ్స్ కాని సమితి ఫండ్స్ కాని చాలా తక్కువగా ఉన్నాయి కాబట్టి వాటిని పెంచి 25 వర్సంటు చేయాలని మనవిచేశారు. దాని ప్రకారం ఈనాడు ఆ విషయం ప్రభుత్వం యొక్క పరిశీలనలో ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. సి.వి.కె. రావుగారు అంతర్జాతీయ మహిళా సంస్థల కార్యక్రమాలు కేవలం పట్టణపరిమితిమేనా అని అన్నారు. వారు ఆ విధంగా అంటారనే గ్రామ స్థాయిలో కూడా కమిటీలను వేశాము. గ్రామలక్ష్మీలు కోఆర్డినేషన్ మెంబర్స్ ఆఫ్ ది ఫోర్మర్ కమిటీ, సెలెన్ కమిటీ లేడి మెంబర్స్ ను కూడా అందులో యిన్ వాల్వ్ చేసి వారి సమక్షములో యీ కార్యక్రమాలు జరపాలనే ఉద్దేశ్యంతో యీ దీర్ఘ కార్యక్రమం చేయడం జరిగింది. అంతే కాకుండా మీకందరికి విదితము అనుకుంటాను, ఎందుచేతనంటే నవంబరు 17వ తేదీన ఒక బ్రహ్మాండమైన సభను జరపడం జరిగింది. అంతర్జాతీయ మహిళా సంస్థల కార్యకలాపాల సందర్భంగా మన ప్రధాన మంత్రి శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీగారు ఎడ్రస్ చేసినప్పుడు మేము అనుకోకుండా అనుకున్న ఎస్టిమేషన్ కంటే ఒక లక్ష మంది స్త్రీలు కలవడం జరిగింది. అంటే వీరిలో ఉన్నటువంటి ఉత్సాహం, కృషి యివన్నీ కూడా యిక్కడ స్త్రీలు సమావేశం కావడం బట్టి చూస్తే వీరిలో చాలా ఉత్సాహం పెరిగిందని చెప్పడానికి సంతోషిస్తున్నాను. సి.వి.కె. రావుగారు ఇందిరాగాంధీగారు దేశాన్ని పరిపాలిస్తున్నదని ఒక మాట చెప్పారు. ఒక ఆడది మగవారిపై కక్ష తీర్చుకుంటుందని అన్నారు. కాని నేను మనవి చేసేదేమిటంటే పెద్దవారైన వారికి ఎవరు చెప్పవలసిన అవసరం లేదనుకొంటున్నాను. ఆ మాట వారు ఉపయోగించడం జ్ఞానం కాదేమోనని నవనయంగా మనవిచేస్తున్నాను. స్త్రీలు కాబట్టి స్త్రీలను డిఫెండ్ చేసుకోవడం తప్పదు. వరకట్నం విషేధం పగడేబందీగా అమలు చేయాలని రామకర్మగారు ఒక సూచన చేశారు. చాలా సంతోషమైన విషయం. ఈ వరకట్నం విషయంలో చట్టం

Voting of Demands for Grants :

యేమి పనిచేయదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇక్కడున్నటువంటి అసంఖ్య సభ్యులు మగవారు ఆడవారు యేకాభిప్రాయానికి వచ్చి యీ సాంఘిక దురాచారాన్ని మార్చాలి కాని దీనికి చట్టం యేమి పనిచేయదని చెబుతున్నాను. చదువుకున్నవారు, సంస్కారులు సోషల్ వర్కర్స్ వీరిలో మార్పు వచ్చి వీరంతా ఒక ఏకాభిప్రాయానికి వచ్చి యీ వరకట్న నిషేధాన్ని పాటించినట్లయితే యిది ఆమలులోకి వస్తుంది. మగపిల్లల తల్లిదండ్రులు కట్నంతుకుంటూ ఉంటే ఆడపిల్లల తల్లిదండ్రులకు సులభ మార్గంగా ఉంటుంది. ఈనాడు అందరూ, శాసన సభ్యులుగా ఉన్నటువంటివారు ప్రతివారు దీనిని ఆమలు పరుస్తే యీ శ్రీ సంతేమాని* సహాయపడతారని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ కె. రంగదాస్ :— శాసన సభ్యులు నష్టపోరా? పెళ్ళికాని శాసన సభ్యులుంటే నష్టపోరా? పెళ్ళికాని శాసన సభ్యులు నష్టపోతారు. వారు ఒప్పుకోరు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— మంత్రముడలి కూడా దీనిని నిర్ణయం చేసుకుంటే బాగుంటుంది.

శ్రీమతి ఎమ్. లక్ష్మీదేవి :— శ్రీ కృష్ణగారు కేర్ పర్సన్ సోషల్ వెల్ ఫేర్ బోర్డు చేసే కార్యక్రమాలు వుమెన్ వెల్ ఫేర్ డిపార్టుమెంటు చేసే కార్యక్రమాలు సమానంగా ఉన్నాయని చెప్పారు. వారు చేసిన సూచన చాలా మంచి. వీటిని సమన్వయం చేసే ఆలోచన ఉంది. దీనిని ప్రభుత్వం పరిశీలన చేస్తుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ శాఖలో ఎలాట్ మెంట్ విషయంలో పండ్స్ చాలా తక్కువగా ఉన్నాయని చెప్పారు. వీటిని గురించి తప్పకుండా ప్రభుత్వము కృషి చేస్తుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ డిపార్టుమెంటు క్రింద ఉన్నటువంటి కుటుంబ వెల్ ఫేర్, రీడి మేడ్ గార్ మెంట్స్ కాని ఉన్న స్థలాల్లో అక్కడ కొంతవరకు అన్యాయాలు జరుగుతున్నాయని, మిస్ ప్రాప్రియేషన్ ఆఫ్ పండ్స్, షిప్ యుటిలైజేషన్ జరుగుతోందని చెప్పారు. గౌరవ సభ్యులు మంచి సూచనలు చేశారు. అటువంటివి ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చినట్లయితే సహించదని చెబుతున్నాను. అటువంటివారిని యెప్పటికప్పుడు శిక్షించి, వారికి తగినటువంటి క్రమశిక్షణా పద్ధతి అలవాటు చేయడానికి గవర్నమెంటు యిప్పటికి సిద్ధంగా ఉంది. ఈనాడు చేసే చూపించింది, ఇంకా చేయవలసిన అవసరము ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. తర్వాత యీ శిశు కేంద్రాలను పెంచాలని చెప్పారు. తప్పనిసరిగా వాటి గురించి ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తుందని చెబుతున్నాను. చిల్డ్రన్ హోమ్స్ గురించి చెబుతూ దీనిలో యే యే కార్యక్రమాలు జరుగుతున్నాయని అన్నారు. ఈ చిల్డ్రన్ హోమ్ లో ఎకనామిక్స్ బ్యాక్ వర్డ్ వారిని కొంతమందిని, యెక్కువ మంది అర్బన్ చిల్డ్రన్స్ చేర్చుకోవడము జరుగుతోంది. వారి భవిష్యత్తు కోసము అక్కడ వారు చెయ్యకాన్ వరకు చదవడానికి అవకాశము ఉంటుంది. ఆ తర్వాత వారు కాలేజీలో చదవాలంటే ఒకవిధమైన బాధకు గురికావలసి ఉండేది. ఇప్పుడు ఆ బాధ లేకుండా యే మి చే సి నా మం టే college at home for candidates who come from children home అని దానిపై ఆ పిల్లలకు యింకా ప్రభుత్వం వారి తల్లిదండ్రులపైన అండదండగా ఉంటుందని యింకా యెంత చదివినా చదవాలనే

ఉత్సాహం కలించడానికి, వారు అర్బన్స్ అనే విషయం గుర్తుకొంటూ ఉండడానికై యీనాడు కాలేజీ ఎజ్ హోమ్ ఫర్ గరల్స్ ఒకటి పెట్టాము. దీనిని తిరుపతిలో ఒకటి, హైదరాబాద్లో ఒకటి పెట్టాము. అక్కడ ఉన్నటువంటి పిల్లలందరూ ఫస్ట్ క్లాసులో పాసయినారు. అక్కడ ప్రిన్స్పాల్ గారు యేమన్నారంటే యిక్కడ చదువుతున్నటువంటి మీ పిల్లలు చాలా ఒబీడియంట్ గా, బాగా చదువుతున్నారని అన్నారు. ఈ విషయం చెప్పడానికి చాలా సంతోషిస్తున్నాను. విజయలక్ష్మి గారు మాట్లాడుతూ క్రషీల్స్ పెట్టాలని చెప్పారు. ఇది ఆడవాళ్ళకు చాలా అవసరం. బిడ్డల క్షేమానికి ప్రతి తల్లికి యిది అవసరం. ఎందుచేత సంతే వారికి ఆ బిడ్డను నడిచి పెట్టి యే వేజిన్ సంపాదించుకునే శక్తి సామర్థ్యాలు లేకుండా ఉన్న పరిస్థితులు ఉన్నాయి. వారికి మనశాంతి కలిగించాలి. 12 యేండ్లు, 13 యేండ్లు ఆడ పిల్లలు బడికి వెళ్లాలంటే యీ క్రషీల్స్ చాలా అవసరం. ప్రభుత్వం దాని గురించి చాలా ధీర్ఘంగా ఆలోచన చేస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను మెటర్నిటీ సెంటర్స్ పెట్టాలని సూచించారు. ఈ వుమన్ వెల్ ఫేర్ డిపార్టుమెంటులో మెటర్నిటీ సెంటర్స్ ను పెట్టి అమలు పర్చడం జరిగింది. సాధ్యమైనంత వరకు యిటువంటి కార్యక్రమాలకు ముందుకు రావడానికి ఆలోచన చేయడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా ఉందని మనవి చేస్తున్నాను వర్కింగ్ ఉమన్స్ హాస్టల్స్ గురించి చాలా మంది సభ్యులు చెప్పారు, రెండులక్షల జనాభా వున్నచోటనే తీసుకుంటారు. బిల్డింగ్ కనీస్ట్రక్షనుకు 75 శాతం పెంట్రలు గ్రాంటు, 25 శాతం స్టేటు గ్రాంటు.....

2-10 p.m.

శ్రీ కె. రంగదాసు:—అద్యక్ష, ఆమె తరువాత ఇంకొక మంత్రిగారు కూడా సమాధానం చెప్పవలసి యున్నది. కాబట్టి యిప్పుడు యీ సభను వాయిదా వేసి సోమవారము మళ్లా తీసుకుంటే బాగుంటుందేమో.....

శ్రీమతి ఎం. లక్ష్మిదేవి :—సభ్యులు సూచించిన అన్ని విషయాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని అన్ని సాధిస్తాము. కానీ మేము చేసిన కార్యక్రమాలను గురించి చెప్పాలను కుంటున్నాము గౌరవ సభ్యులు తొందరలో వున్నారు కాబట్టి వారు యిచ్చిన కోరిక తీర్చాలని ఉపసంహరించు కొని యీ డిమాండ్స్ ను ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించి నల్ల యితే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 21,10,60,000 for Social Welfare
by Rs. 100/-

For the failure in taking stringent and effective measures in cases of Social oppression and harassment on Harijans, Girijans and other Backward Communities.

To reduce the allotment of Rs. 21,10,60,000 for Social Welfare
by Rs. 100/-

Failure to conduct thorough enquiry and take necessary disciplinary action against the concerned officials for improper constructions of the Harijans Colony at Ambapuram (V) Palnad Taluq Guntur Dist.

To reduce the allotment of Rs. 21,10,60,000 for Social Welfare
by Rs. 100/-

Failure to grant House sites to the Harijans and Weaker sections of Velampalli, Regulagadda, Channayapalem, Nemavaram, Rentachintala, Piduguralla, Panditivaripalem, Jarapadu, Karalapadu, Kamepalli, Brahmanapalli, Telukutta, Jangamaheswarapuram Villages of Palnad Taluk, Guntur District since many years.

To reduce the allotment of Rs. 21,10,60,000 for Social welfare
by Rs. 100/-

Failure to allot necessary grant for the completion of spil-over works to the Harijan Colony Julakallu Village of Palnad Taluk, Guntur District.

To reduce the allotment of Rs. 21,10,60,000 for Social Welfare
by Rs. 100/-

Failure to grant house sites to the Harijans and Weaker sections of Peteru, Repalle Town, Kothagudem H/o Potarlanka, Nagendavaripalem of Mantripalem Pt. Srirampuram H/o Alaparru Pt. Appapuram, Dunnavaripalem H/o Kunchenapudi, Pullameraka H/o Kuchanapudi, Karravaripalem H/o Kuchanipudi of Repalle Taluk, Guntur District since many years.

To reduce the allotment of Rs. 21,10 60,000 for Social Welfare
by Rs. 100/-

Failure to grant House sites to the Harijans and Weaker sections of Gudavalli, Nadinpalli, Ghantavaripalem Villeges of Repalle Taluk, Guntur District since many years.

To reduce the allotment of Rs. 21,10,60,000/- for Social Welfare
by Rs. 100/-

Failure to grant House sites to the Harijans and Weaker sections of Vumadivaram, Jalalapalem, Kothapalem H/o Buvvada, Kanamarlapudi, Pamidipadu, Bodimudivaripalem, Savalyapuram, Velpur, Muppalla, Guttapalli of Vinukonda Taluk, Guntur District since some years

To reduce the allotment of Rs. 21,10,60,000 for Social Welfare
by Rs. 100/-

Failure to grant House sites to the Harijans and Weaker sections of Chilakaluripet Town, Ganapavaram, Dandamudi, Arepalli, Dondapadu, Ravipadu, Kothapalli, Villages of Narasaraopet Taluk, Guntur District since some years.

Voting of Demands for Grants,

Failure to grant path-way to the Burial ground of Harijans of Kollur Village Tenali Taluk, Guntur Dt. since many years.

To reduce the allotment of Rs. 21,10,60,000 for Social Welfare by Rs. 100/-

Failure to grant House sites to the Harijans and Weaker sections of Vemavaram, near Palvayi Railway Station Colony, Konalapadu Village Regulagadda, Jan-gamaheswarapuram, Julakallu, Tummalcheruvu, Piduguralla, China Agraharam, Channayapalem H/o Karalapadu Peda Agraharam, Rentachintala, Madirapadu, Madugula, Srirukmini puram, Pedagarlapadu, Brahmapalli, Cherlagudipadu, Macherla, Kothapalli Tummercode Durgi, Villages of Palnad Taluk, Guntur Dt. since so many years,

To reduce the allotment of Rs. 21,10,60,000 for Social Welfare by Rs. 100/-

విశాఖపట్నం పురపాలక సంఘంలోయన్న మల్కాపురం, గ్రామ హరిజనులకు వెనుకబడిన జాతుల ప్రజలకు ఇండ్ల స్థలాలు ఇచ్చుటకు తగుచర్య తీసుకోవనందున.

To reduce the allotment of Rs. 21,10,60,000 for Social Welfare by Rs. 100/-

ప్రధాన మంత్రి ప్రకటించిన 20% ఆర్థిక సూత్రాల ప్రకారం బలహీన వర్గాలకు బ్యాంకులు విస్తృతముగా అప్పులివ్వ నిరాకరించ బానుకున్న విధానానికి నిరసనగా

To reduce the allotment of Rs. 21,10,60,000 for social Welfare by Rs. 100/-

హైస్కూలు వున్న ప్రతి గ్రామంలో హరిజనులు ఇతర వెనుకబడిన విద్యార్థులకు హాస్టల్ సదుపాయం కల్పించనందున.

To reduce the allotment of Rs. 21,10,60,000 for Social Welfare by Rs. 100/-

నల్లగొండ జిల్లా దేవరకొండ తాలూకా గుడిపల్లి, పెద అడిశర్లపల్లి, కోప్పోలు హైస్కూలులో హరిజన హాస్టల్ పెద మునగల్లు గ్రామంలో డి.ఎన్.టి. హాస్టల్ నెలకొల్పనందున

To reduce the allotment of Rs. 21,10,60,000 for Social Welfare by Rs. 100/-

To criticise the Government for its Choatic administration of Social Welfare Department.

Mr. Speaker :— The Cut motions were negatived.

Mr. Speaker :— The question is :

To reduce the allotment of Rs. 10,62,11,000 for Tribale Welfare by Rs. 100/-

For the failure to create proper machinery to effectively curb the economical exploitation of Tribal Peoples by Private Money lenders and land lords.

To reduce the allotment of Rs. 10,62,11,000 for Tribal Welfare by Rs. 100/-

Failure to grant house sites to the Girijans of Channayapalem, Guttikonda, Telukutta, Madinapadn Villages of Palnad Taluk, Guntur Dist. since so many years.

To reduce the allotment of Rs. 10,62,11,000 for Tribal Welfare
by Rs. 100/-

Failure to conduct thorough enquiry and take necessary action against the concerned officials who have misappropriation the funds and for not completing the Girijan Colony at Gudupadu Cheruvu H/O Kandlakunta Village, Palnad Taluq, Guntur Dt. since so many years.

To reduce the allotment of Rs. 10,62,11,000 for Tribal Welfare
by Rs. 100/-

Failure to sink a drinking water well to the Girijans of mala-padu Village, Vinukonda Taluq, Guntur Dt. since many years.

To reduce the allotment of Rs. 10,62,11,000 for Tribal Welfare
by Rs. 100/-

Failure to grant house sites to the Yanadis (S.T's) of Narsaraopet Town in S. N. 715 of Narsaraopet Town, Guntur Dt. since many years.

To reduce the allotment of Rs. 10,62,11,000 for Tribal Welfare
by Rs. 100/-

Failure to grant House sites to the Girijans in S. No. 137 of Guntur Town since many years.

To reduce the allotment of Rs. 10,62,11,000 for Tribal Welfare
by Rs. 100/-

Failure to grant Kabelas (Pattas) to the Girijans residing in Dargamanyam, 17 th Ward Lal Bahadur Nagar of Guntur Town.

To reduce the allotment of Rs. 10,62,11,000 for Tribal Welfare
by Rs. 100/-

Failure to sanction House sites to the Yanadis (Girijans) of Channayapalem H/o Karalapadu, Girijans and Harijans of Srigiripadu Village.

To reduce the allotment of Rs. 10,62,11,000 for Tribal Welfare
by Rs. 100/-

Failure to sink a drinking water well in the Sugali Colony of Singarayapalem H/o Pillutla, Palnad Taluk, Guntur Dt.

To reduce the allotment of Rs. 10,62,11,000 for Tribal Welfare
by Rs. 100/-

నల్లగొండ జిల్లా దేవరకొండ తాలూకాలో గిరిజనులు. చెంచులు. 200 కుటుంబాలు వున్న వారికి గిరిజనులకు ఇస్తున్న సదుపాయాలు కల్పించనందున.

To reduce the allotment of Rs. 10,62,11,000 for Tribal Welfare
by Rs. 100/-

To demand the Government in implimenting Tribal Welfare Schemes, corruption and inefficiency should be rooled out.

The cut motions were negatived.

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 1,73,10,000 for Women and Child Welfare by Rs.100/

అనార్థ కరణాలయములు తగినన్ని ఏర్పాటు చేయనందులకు పురుషులతోపాటు స్త్రీలకు అస్థిలో సమానహక్కును కల్పిస్తూ చట్టం తేనందులకు, విద్యావంతులైన విరుద్యోగ మహిళలకు ఉద్యోగవసతి కల్పించనందులకు, పట్టణప్రాంతాల్లో అవినాహితులైన మహిళా ఉద్యోగులకు హాస్టలు సౌకర్యాలు కల్పించనందులకు.

To reduce the allotment of Rs. 1,73, 10,000 for Women and child Welfare by Rs.100/-

రాష్ట్రంలో అనాదులుగా పతితలుగావున్న స్త్రీలు అర్థికంగా వెనుకబడిన స్త్రీలకు వారి జీవనోపాధిగురించి తగు ఆర్థిక వసతులు కల్పించనందున.

To reduce the allotment of Rs. 1, 73, 10,000 for Women and Child Welfare by Rs. 100/-

To criticise the Government for neglecting the Welfare of the working women and the department should be overhauled to suit to the times to understand urgent problems of women and children.

The Cut motions were negatived.

Mr. Speaker : —The question is :

*That Government be granted a sum not exceeding Rs. 21,10,60, 1000 under Demand No. XXVII Social Welfare-'

“That Government be granted a sum not exceeding Rs. 10,62,11,000 under Demand No. XXVIII Tribal Welfare.

and

That Government be granted a sum not exceeding Rs. 1,73,10,000 under Demand No. XXIX Women and Child Welfare.

The Motions were adopted, and demands granted.

Mr. Speaker :—The House now stands adjourned to meet again at 8.30 a. m. on Monday, the 22nd March 1976.

(The House then adjourned till half past eight ‘O’ clock in the morning on Monday, the 22nd March 1976.)

